

Uvodnik

Jurij Paljk

Mesec verskega tiska

Morda najbolje razumemo današnji čas prav ob gornjem naslovu, ki je nekdanj pomenil, da smo v mesecu januarju imeli mesec verskega tiska, česar pa danes ne moremo več reči, saj bi bilo to preozko. Pod mesecem verskega tiska namreč ne moremo zaobjeti samo danes sicer zelo široke pahljače časopisnih, revijalnih, knjižnih izdaj, televizijskih oddaj, radijskih oddaj, drugih elektronskih objav, če o svetu interneta, svetovnega spleta ne zapišemo nobene. Seveda govorimo o vseh tistih medijih, sredstvih družbenega obveščanja, ki so na tak ali drugačen način povezani s krščansko vero, ki so, kot bi danes s sodobnim izrazom rekli: sredstva nove evangelizacije. S to novo evangelizacijo pa je največkrat tako, da se o njej veliko govori, zelo malo ljudi pa sploh ve, kaj to je. Ne bomo šli zelo daleč od resnice, če bomo preprosto zapisali, da je to sodobno nagovarjanje sočloveka z vedno znova živim evangelijem in pričevanje o Kristusovem nauku na času primeren način. Nič novega torej ali pa vse novo? Ne, resnica je vedno nekje vmes, za srednjo pot so pa že stari modreci vedeli, da je zlata pot. Če je res, da je tudi današnja Cerkev še vedno preveč okostenela, da se še vedno premika in sprejema pomembne odločitve izjemno počasi, da imamo kristjani prevečkrat zelo neprijeten občutek, da tudi v Cerkvi sami vse preveč odločajo ljudje, ki stvarnega, dejanskega, vsakdanjega življenja ne poznajo iz prve roke, pa moramo tudi reči, da se je Cerkev izjemno odločno zavzela za vstop posameznikov in tudi cerkvenih uradnih institucij ter vernikov v svet interneta. Če je Cerkev naredila pred veliko leti velikansko ter nepopravljivo napako, ko se je odpovedala najprej filmu in kasneje še televiziji, vidni cerkveni predstavniki so ob nastanku teh medijev celo govorili "o hudičevem delu", pa se je danes celo sveti oče odločno postavil na stran tistih, ki trdijo, da moramo biti kristjani prisotni na svetovnem spletu prav tako, kot moramo biti pričevalci Kristusovega evangelija v vsakdanjem življenju. Seveda mi bo sedaj kdo oporekal, da smo Cerkev vsi, Božje ljudstvo, da smo Cerkev, a ne govorim o tem, govorim o (hierarhičnem) vrhu Cerkev, o tistih, ki odločajo, in ve se, kdo odloča v Cerkvi, prav gotovo ne vernik, ki dan za dnem, mesec za mesecem, leto za letom obiskuje vaško ali mestno cerkev, živi svoj vsakdanjik kot večina nas. In prav temu verniku, temu bralcu je namenjen verski tisk, so namenjena verska sredstva obveščanja, je namenjen tudi naš Novi glas, seveda ne samo njemu, a predvsem njemu. Če je bil zavetnik časnikarjev in delavcev v svetu družbenega obveščanja sv. Frančišek Saleški na prelomnici 16. in 17. stoletja toliko iznajdljiv, da se je že takrat pri oznanjevanju evangelija posluževal letakov, tiskanih pridig, in to v času in družbi najhujšega kalvinizma, moramo biti tudi mi danes iznajdljivi in delovati času, predvsem pa zahtevam ljudi in vernikov primerno. Tudi zato bomo pri Novem glasu v mesecu verskega tiska organizirali javno okroglo mizo o vlogi medijev danes, kot bomo v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij pripravili tudi niz notranjih tečajev za mlade, da bi jih uvedli v svet časnikarskega dela. Predvsem pa bomo vztrajali pri vsakdanjem delu in zvestobi vam, drage bralke in bralci, ter seveda temeljnemu načelom, ki stojijo zapisana v ustanovni listini našega tednika: slovenstvu, demokratičnim vrednotam ter krščanstvu.

V cerkvi sv. Frančiška v Čedadu je bil Dan emigranta

Foto J.M.P.

Miriam Simiz: "Kdor ne vlaga v šolo, ne vlaga v prihodnost!"

Tradicionalni Dan emigranta, ki ga prireja Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij videmske pokrajine, je bil letos v cerkvi sv. Frančiška v Čedadu izredno dobro obiskan. Ob prisotnosti visokih predstavnikov iz Republike Slovenije in italijanskih deželnih politikov so slovenski kulturni delavci iz Beneške Slovenije, Rezije, Kanalske in Terske doline v kulturnem programu prikazali življenje, pesmi in glasbo Slovencev z Videmskega. Kulturna prireditev Dan emigranta, ki ima tudi velik političen pomen, saj gre za najodmevnejšo prireditev Beneških Slovencev in so jo letos pripravili že 49., je tokrat potekala v cerkvi sv. Frančiška v Čedadu, ker sicer tradicionalno gledališče Ristori obnavlja. Prireditelji so si pripravili z naslovom V živo iz Benečije zamislili izjemno domiselno, saj so na odru nastopale slovenske glasbene skupine iz Beneške Slovenije, ves program pa je povezoval televizijski studio, ki je prenašal vse v živo na veliko platno na odru. To je bil poklon prirediteljev dejstvu, da s pojavom digitalne televizije končno tudi Beneški Slovenci lahko gledajo programe RTV Slovenija in slovenske programe deželne RAI postaje. Program se je začel z uvodnim pozdravom

Stefana Ballocha, novega župana občine Čedad, ki je že vrsto let pokroviteljica tega praznika. Balloch je poudaril izjemno dobre odnose s sosednjo Slovenijo, predvsem z obmejnimi občinami in s slovenskim ministrstvom za kulturo, ki ga je na Dnevu emigranta predstavljala mag. Silvester Gabršček, predvsem pa je za Dan emigranta dejal, da je čudovit praznik vseh ljudi iz Beneške Slovenije. Deželni odbornik za kulturo Furlanije Julijske krajine Elio De Anna je pozdravil pristotne v imenu deželnega predsednika Renza Tonda in deželne vlade. De Anna je pozdravil in se poslovil v lepi slovensčini, sebe pa je predstavil kot "furlansko govorečega človeka iz Pordenona, ki se še kako zaveda izjemnega pomena, ki ga imajo za deželo FJK jezikovne manjšine". Odbornik De Anna je poudaril, da ima dežela FJK poseben statut samo zaradi prisotnosti jezikovnih in narodnih manjšin, med njimi tudi slovenske. Nadalje je dejal, da se bo deželna vlada tudi v prihodnje zavzemala za ovrednotenje narodnih manjšin, kajti "narodne manjšine so izjemno pomembne in jih moramo negovati v Evropi narodov, za Evropo narodov pa se moramo zavzemati"! De Anna je tudi dejal, da se bo gotovo našel denar za dvojezično šolo v Špetru, ki je sedaj nameščena v neustrezno

poslopje, kot je tudi pozdravil delo mešane komisije italijanske manjšine v Sloveniji in slovenske narodne manjšine v Italiji, ki bo v kratkem zasedala v Trstu. V imenu slovenskih ljudi v Beneški Sloveniji je spregovorila vzgojiteljica in učiteljica dvojezične šole ter predsednica združenja Prosnid živi Miriam Simiz, ki je govorila predvsem o težavah, a tudi uspehih dvojezične šole v Špetru. Opozorila je na nevarno rezanje denarnih sredstev za šolo v Italiji, ki bo prizadelo tudi dvojezično šolo v Špetru, brez katere ne vidi prihodnosti za slovensko narodno skupnost v Beneški Sloveniji. "Kdor ne vlaga v šolo, ne vlaga v prihodnost!" je dejala Miriam Simiz in ponudila dvojezično šolo iz Špetra kot model evropske šole tudi italijanskim prijateljem in ne samo slovenskim staršem. "Biti dvojezičen je gotovo dodana vrednost", je zavrnila Miriam Simiz in poudarila, da "moremo in moramo Beneški Slovenci in vsi odgovorni dobro prakso dvojezičnega šolstva ščititi". V svojem nagovoru se je tudi zavzela, da bi Beneški Slovenci poleg dvojezične osnovne šole dobili tudi srednjo šolo, kajti, tako Simiz, šola skrbi za jezik, za kulturo, omogoča spoznavanje samega sebe in sosedov, šola je okno v svet. Izredno bogat je bil na letošnjem Dnevu emigranta kulturni program. Beneško gledališče se je predstavilo z novo igro Lena iz Topoluovega. Po pripovedi Žalostni dogodek v Topolovem Giovannija Marie Del Bassa jo je priredil Giorgio Banchig. Novo delo Beneškega gledališča o domnevem detomoru v Topolovem je zrežiral Marjan Bevk. Dneva emigranta v Čedadu se je v imenu RS udeležil podpredsednik DZ RS Vasja Klavara, predsednik komisije DZ RS za Slovence po svetu in v zamejstvu Miro Petek, Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu je zastopala Breda Mulec, prisotni so bili tudi generalna konzulka RS v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan s konzulko Tatjano Cipot, predsednika SSO in SKGZ, Drago Štoka in Rudi Pavšič, senatorka Tamara Blažina, deželni svetovalec stranke Slovenska skupnost Igor Gabrovec ter vrsta slovenskih županov in drugih kulturnih ter političnih osebnosti z obeh strani meje.

Pogovor

Ravnatelj ZKB z Opčin Aleksander Podobnik je obrazložil sedanje poslovanje ustanove

3

Predavanje

Ljubljanski nadškof Anton Stres je v DSL-ju spregovoril o družbenem in pravnem položaju slovenske države

11

Slovenci imamo žal tudi napake...

Gledati moramo za najmanj dve desetletji naprej!

Bil sem na proslavi dvajsetletnega delovanja Zveze Slovencev na Madžarskem, in sicer 6. novembra lani v Monostru (če kdo med Vami še ni bil tam, je prav, da bi obiskal ta kraj, kjer živi sicer maloštevilna, a dokaj čvrsta skupnost slovenske narodne skupnosti!), na kateri je imel osrednji nagovor Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu akad. dr. Boštjan Žekš. Ne bi Vam najbrž pripovedoval o tej proslavi, če me ne bi zadele v živo minustrove besede, ko je dejal takole: "Slovenci smo polni dobrih lastnosti, a imamo žal tudi neke napake, ki se jih težko znebimo. Med te spada gotovo tudi naša nagnjenost k temu, da nismo nikdar zadovoljni". Trpka ugotovitev, ki pa ji ni kaj oporekati. Poglejmo samo za trenutek na nas Slovence, ki živimo v deželi Furlaniji Juljski krajini. Nikdar ali pa le redkokdaj smo zadovoljni sami s seboj. Enkrat tarnamo, da nas je malo, drugič, da smo zane-marjeni, diskriminirani od vseh, od vsakogar, danes in včeraj. Da nam Italija hoče slabo, Slovenija pa, da je večkrat apatična za naše bolečine in probleme. Morda je včasih kaka naša pritožba na mestu, a dolžiti vse in vsakogar za vsak naš problem, se mi zdi, da ni prav. Poglejmo nekoliko boljše našo dejavnost na civilnem področju. Imamo veliko društev, klubov in organizacij, ki v sklopu obeh krovnih ali pa kar samostojno zelo dobro delajo na svojih področjih. Namesto da bita društva opogumljali pri delu,

Drago Štoka (foto JMP)

kako, če tla niso pripravljena, če časi niso zreli, ker je še preveč odprtih problemov pred njima? A če že mislimo, da je to možno, da je to uresničljivo, da smo tako na pravi "reformistični" strani, kar zadeva našo organiziranost, v redu. Pojdimo temu cilju vsi skupaj ("brez fige v žepu"), če hočemo banalizirati ta izrek!), torej vsi skupaj naproti, začnemo ukinjati tam, kjer se da kaj ukinjati, združevati tam, kjer se da kaj združevati. A začnimo pri temeljih, pri izhodiščnih temeljih za našo prihod-

nost. Združimo vse, kar je slovenskega v večjo ali v eno samo celoto, in sicer v kulturi, športu, socialni, verskih tradicijah, upajoč, da bomo zares ena sama enota vseh petdeset tisoč (ali kolikor nas je že!) Slovencev v Italiji, ki si želi imeti eno samo krovno, eno samo kulturno, športno, socialno zvezo, skratka eno samo glavo.

A začnimo izvajati to sočasno ali vsaj vzporedno tudi v politiki, ne pa da se bomo sli tu eni za skupno slovensko stranko, drugi za italijanske stranke! To ne gre! Povsod skupaj, torej tudi v političnem življenju. Tertium non datur, bi rekel v duhu starorimskega pregovora. Pa saj vem, da na to nočejo nekateri niti misliti, kaj šele to udejanjati.

Zato se mi zdijo zelo modre in na mestu besede Bogdana Vidmarja, ki je takole napisal: "Nesmiselne in neučinkovite so razne terapije, razen za tiste, ki na ta način služijo, če najprej ne

poskrbimo za odpravljanje vzrokov bolezni". (Novi glas, 9.12.2010)

Začnimo torej najprej pri odpravljanju vzrokov naše bolezni. Politična razdrobljenost oz. razklanost pa je naša huda, če ne celo neozdravljiva rana. Smo še v času, da najdemo primerno zdravilo za to našo bolezen? Vsak naj zase, na tiho in na glas, o tem razmišlja, vsaj razmišljati mora, potem bo morda prišlo na vrsto zdravljenje in, zakaj pa ne, tudi ozdravitev!

Drago Štoka

Na družabnem srečanju SSK ob koncu leta

Igor Gabrovec je predstavil obračun dosedanjega dela in nove izzive

Splošno politično stanje na deželni in vsedrjavni ravni, bližajoče se volilne preizkušnje, obračun minulega leta in novi načrti so bili v ospredju prijetne družabnosti, ki jo je pred koncem leta 2010 v restavraciji Gruden v Šempolaju priredil deželni svetnik SSK Igor Gabro-

njujno temelji vsakodnevno delo izvoljenega politika. V priložnostnem nagovoru je Gabrovec zlasti naglasil potrebo po večji soudeležbi mlajših članov naše skupnosti, v katerih že tlijo pripravljeno, znanje in tudi dragocene izkušnje na številnih področjih. "Politika in politiki niso sami se-

omeniti niz tematskih posvetov, ki se bodo osredotočili na najbolj aktualna vprašanja. Posebno pozornost bo Gabrovec še naprej namenjal vprašanjem razvoja območja, ki za Slovence zaobjema tako gospodarski kot narodni pomen. Prav tako bo Gabrovec vztrajal na povezovanju slovenskih

vec. Ob navzočnosti res številnih predstavnikov družbenopolitičnega življenja, izvoljenih javnih upraviteljev, pa tudi podjetnikov, kulturnikov, športnikov in predstavnikov stanovskih organizacij se je slovenski deželni svetnik simbolično zahvalil vsem za sodelovanje in podporo, na kateri

bi namen in so pravzaprav potrebni in učinkoviti le takrat, ko znajo pravilno in pravočasno reagirati na izzive skupnosti in prostora, ki jih izraža", je dejal Gabrovec. Ob koncu svojega posega je deželni svetnik napovedal nekatere nove pobude, ki bodo uresničene v naslednjem letu. Med temi gre posebej

izvoljenih javnih upraviteljev ne glede na njihovo strankarsko pripadnost. "Pa tudi prisotnost na območju in stalen dialog z ljudmi bosta prioriteta, ki se jima ne nameravam odreči", je svoj nastop končal Gabrovec in voščil srečno in uspešno novo leto, ki se predstavlja polno novih izzivov.

Ob referendumu 11. januarja 2011

Država Sudan pred razcepitvijo

Po površini največja afriška država Sudan (meji na severovzhodu na Egipt, Eritrejo in Etiopijo, na jugozahodu na Libijo in Čad in Srednjeafriško republiko, na jugovzhodu na Demokratično republiko Kongo, Ugando in Kenijo ter na Rdeče morje) je zaradi močnega križanja interesov ZDA in Kitajske v zvezi z naftnimi črpališči in rezervami v njenem južnem delu že več let v ospredju mednarodne pozornosti, to tudi zaradi že 23 let trajajoče državljanske vojne med severnim in južnim delom države. V zadnjih osmih letih je mučno odmevalo žalostno dogajanje v pokrajini Darfur, kjer so se izvršili množični pokoli domorodcev ob očitni podpori vladne vojaške oligarhije pod vodstvom predsednika Omarja al Baširija, ki ga haaško mednarodno kazensko sodišče bremeni za genocid in zločine proti človeštvu. V vojni proti plemenom južnega

osrednjem delu Afrike prišlo do ameriško-kitajskega merjenja sil za nadzorstvo nad bogatimi naftnimi viri, kar očitno močno zaskrblja že tragično preizkušene prebivalce Darfurja, ki se že dolgo časa borijo za preživetje. Mnogi pa napovedujejo, da bo Sudan kot enotna centralistično vladana država z avtoritarnim vodstvom razpadla. Naj povemo, da sosednji Egipt nasprotuje izvedbi

znani vnaprej, zato je treba predvideti tudi zadržane negativne posledice na raznih področjih in ravneh in tudi nastanek novih sporov, kajti ključna elementa notranjih konfliktov v Sudanu sta nafta in voda. Moč sedanega Baširjevega avtoritarnega režima je tesno povezana s kitajskim vplivom v Sudanu, ki je v zadnjih osmih letih postal nekakšna kitajska kolonija. Kitajska podjetja, začeniši z državno naftno družbo, skoraj v celoti nadzorujejo naftne piske in v zadnjem obdobju je Kitajska obnovila obo-rožitev sudanske vojske. Poleg tega je zgradila izredno pomemben naftovod med pristaniščem Port Said ob Rdečem morju in črpališči nafte v južnem Sudanu.

Sudana je bilo namreč ubitih več kot dva milijona ljudi. Omenjene poboje je vestno zapisoval znani slovenski humanitarni delavec Tomo Križnar, čigar posredovanje v korist preganjenih domačih plemen je podpiral tudi nekdanji slovenski predsednik Janez Drnovšek. Pred petimi leti sta predstavnik severnega in južnega dela Sudana pod mednarodnim pritiskom podpisala mirovni sporazum, ki predvideva izvedbo referendumu o neodvisnosti južnega Sudana s prestolnico Juba, kjer je 80% vseh sudanskih naftnih rezerv, medtem ko so vse naftne rafinerije v severnem Sudanu. Po letošnjih spomladanskih parlamentarnih volitvah je gverilsko gibanje doseglo priznanje avtonomije in tako postalo absoluten vladar južnega Sudana. Številni poznavalci sudanskih razmer menijo, da bo prav v tem

omenjenega referendumu in uradno zagovarja konfederacijo severa in juga, ker se boji, da bi odcepitev južnega Sudana pomenila prekinitev pogodbe iz leta 1959, ki Egiptu zagotavlja ogromne količine vode iz reke Nil. Mnogi opozarjajo nadalje na problematičnost predvidene nove meje med Severnim in Južnim Sudanom, ker večina na tem območju živijo plemenskih skupin že stoletja živi povsem neodvisno od dnevnih političnih razmer in se ne prišteva ne k severnemu ne k južnemu Sudanu. Omenjena razmejitev bi namreč zarezala naravnost v njihov starodavni način nomadskega življenja. Prebivalci južnega Sudana bodo torej 11. januarja odločali, ali bo Sudan politično razdeljen na dva dela in bo s tem v Afriki nastala nova država. Rezultati referendumu so namreč

Sredi 19. stoletja je v Sudanu zagospodovala Anglija. Po neodvisnosti Egipta leta 1922 Sudan postane britansko-egiptovski kondonimij. Politično neodvisnost pridobi šele leta 1956 in Kartum postane njegova prestolnica. Danes ima okoli 25 milijonov prebivalcev. V severnem in srednjem delu države prevladujejo Arabci oz. poarabizirani prebivalci, na jugu pa črnska ljudstva bantu. 73% vseh prebivalcev pripada sunitiski muslimanski skupnosti, in to v glavnem v severnem (arabskem) delu države, na jugu pa prevladujejo kristjani koptskega obreda (9%) in animisti (16%). Arabsko-muslimanski svet je v stalnih sporih z drugimi etničnimi in verskimi skupnostmi. Tudi to je eden od razlogov za odpor ljudstev južnega Sudana do osrednje vlade v Kartumu.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Umirjeno proti naraščajočim napetostim

In spet smo na pričetku novega leta, ki sledi minulemu brez predaha. Kljub temu pa je to nova priložnost, da z novo svežino pogledamo naprej in, če se la da, najdemo prave odgovore na zares številna odprta vprašanja. Nemara v večji meri kot prej prihajamo do pričrjanja, da je prav v nemirnih in nepredvidljivih časih bistveno, kako gledamo na stvari in kako smo v odnosu do njih postavljeni, ker se pač nekje globoko v sebi zavedamo, da določnih problemov ne bomo mogli kar enostavno odpraviti. Tok dogodkov in predvsem njegova smer, ki nas še kako pogojuje, namreč ni ugoden in dovolj je le pogledati v dušo mladih, pa je vse povedano. V Italiji, in podobno verjetno tudi drugje, sta kar dve tretjini nove generacije ugotovili, da bo njihova ekonomska in socialna situacija slabša od tiste, sredi katere je živela oziroma živi generacija njihovih staršev. Kar tretjina mladih na univerzi je mnenja, da bo treba po ustreznem delu v tujino, ravno toliko jih je brezposelnih. K temu velja prišteti še navadno zamolčane misli "odraslih", med katerimi so kar tri četrtine za ekonomsko prihodnost resno zaskrbljene. Znotraj te situacije, ki jo nenehno slabša vse močnejša vladavina neizprosne kapitala, nam torej preostane le, da smo po možnosti umirjeni, ter seveda dolžnost, da sedanjo smer kritično osvetljujemo v trdnem pričrjanju, da obstajajo tudi boljše smeri. Sedanje zalaganje bank z velikanskimi vsotami - Združene države Amerike v tem kriznem času letno

vlagajo vanje skoraj tisoč petsto milijard evrov, Evropska unija pa vse bliže tisoč milijard evrov - vztrajanje na vojaškem posegu v širšem območju Perzijskega zaliva, kar brez sence dvoma spraznjuje žepe vseh nas, ter ne nazadnje nedavni grozeči odzivi na atentat na kristijane, ki dobesedno nakazujejo vojno religij in verjetno še večje vojaške posege, vse to je smer, ki traja že skoraj deset let in ne kaže nobenega namena, da more ali želi najti alternativo. Mi kot slovenska narodna skupnost v Italiji smo do sedaj na srečo ostali izven hrumečega osrednjega svetovnega toka, ohranili smo primerno umirjenost, čeprav se vseh silnic, ki so dandanes na delu, gotovo dobro zavedamo. Viharji resda niso povsem blizu, vendar lahko čutimo njihovo delovanje, smo potemtakem v navidezni mirnosti, ki pa ne more spregledati temnih oblakov na obzorju. Seveda to naše počutje ni prijetno, tesnoba je zaznavna in ves čas na delu. Toda svojo postavitev imamo vse možnosti, da pričamo za drugačno smer, ker očitno znamo odgovorjati na krize drugače, kot to sedaj počne vse bolj nevarno vznemirjena visoka politika. Vendar moramo biti pri tem pazljivi in se ne prepuščati sunkom, ki zmanjšujejo našo ceno, kot je npr. ostro napadanje našega Borisa Pahorja, ki se je na svoj način dotaknil sobivanja različnosti, vendar iz smeri poštenega in zavzetega prizadevanja za krepitev ne dovolj udejanjene slovenske samozavesti.

Janez Povše

POGOVOR Aleksander Podobnik

"Odjemalcem nudimo kakovostne storitve!"

Med sektorji, ki jih je nedavna finačna kriza najbolj prizadela, je prav gotovo bančništvo. Zanimalo nas je, kako poslujejo denarni zavodi, ki so dejavno vključeni v naš vsakdanji utrip, zato smo stopili do ravnatelja Zadrudne kraške banke Aleksandra Podobnika. Podobnik se je rodil v Trstu leta 1954, po maturi na Znanstvenem liceju Franceta Prešerna se je vpisal na Ekonomsko fakulteto v Trstu, kjer je tudi diplomiral. Ravnateljske posle ZKB je prevzel leta 2008.

Kako je potekala vaša bančniška kariera?

Nekaj let sem bil podravnatelj, prej pa soravnatelj. Še pred tem pa sem bil odgovoren za pravni urad Zadrudne kraške banke.

Katere so vaše naloge?

Raje kot o nalogah bi govoril o odgovornostih. Odgovoren sem tako rekoč za vse, kar se pri nas dogaja, in sicer pred osrednjo državno bančno ustanovo, torej z avtom Banca d'Italia. Posojila nad določenimi zneski mora namreč ravnatelj predložiti upravnemu svetu banke, da jih odobri. Moje naloge pa se tičejo tudi same bančne organizacije, osebja, operative, priprav občnega zbora in podobno.

Imate torej veliko bolj praktično funkcijo od predsednika upravnega odbora.

Upravni svet je gospodar banke, zato odloča, kaj naj banka naredi, kam naj investira itd. Ravnatelj pa je vezni člen med tistimi, ki odločajo, ter tistimi, ki izvršujejo.

Vi ste torej odgovorni tudi za vse podružnice. Kako poteka komunikacija med sedežem in njimi?

Vsaka podružnica je mala banka.

Ravnatelj komunicira s podružnicami preko njihovih šefov oziroma odgovornih za določeno področje (it. capi area). Ozemlje, na katerem delujemo, je razdeljeno na tri dele, vsak del ima enega odgovornega. V banki pa je delo razdeljeno med back-oziroma frontoffice. V frontofficeu poteka direktno stik s stranko, backoffice pa so uradi, denimo ravnateljstvo, knjigovodstvo in tajništvo, ki so v stiku samo s kolegi. Stranke backofficea so torej kolegi, stranke frontofficea pa zunanji odjemalci.

Kako poteka vaš tipični dan?

Zjutraj najprej preberem dnevno časopisje. Če zvečer poteka upravni svet, je treba pripraviti in pregledati posojila. Veliko je sestankov s strankami. Tudi ravnatelj ima stike z njimi. Naša banka je še na takem nivoju, da poskuša biti na razpolago strankam, čeprav to zahteva čas. Glede tega smo gotovo še človeku prijazni. Če se le da, smo na razpolago strankam, še posebno če jih poznamo. Smo namreč krajevna banka, zrasli smo vsi skupaj, zato se poznamo tudi iz drugih sredin.

Prednost banke je torej v tem, da je vraščena v okolje in med ljudi.

Rekel bi, da ima tudi uporabnik storitev oziroma odjemalec to prednost. S tem da vodstvo pozna ljudi izven banke, mu olajša delo pri morebitnih analizah za posojila. Človeku lažje zaupa.

Kdo prevladuje med strankami banke? Slovensko ali italijansko govoreči odjemalci storitev?

Te statistike nimamo, presodil

pa bi, da sta obe stvarnosti zastopani v enaki meri. Tudi italijansko govoreči prebivalci naših krajev zaupajo banki, v večji meri pa posebno od tedaj, ko smo več naših podružnic odprli tudi v tržaškem mestnem središču. Večina strank v teh podružnicah je italijansko govorečih. Za nas

je vsekakor pomembno, da odjemalcem nudimo kakovostne storitve.

Pred kratkim je Nova ljubljanska banka odprla svojo novo podružnico na Opčinah. Ima tudi ZKB načrte, da se odpravi čez mejo, denimo v Sežano? Zadrudne banke morajo upoštevati predpise, ki predvidevajo

odpiranje novih podružnic s soglasjem italijanske državne banke v tistih občinah, kjer že ima podružnice, oziroma v občinah, ki mejijo na le-te. Po tej logiki bi lahko odprli podružnico v Sežani, Koprno in Komnu, v Divači pa ne, saj občina Divača za zdaj ne meji na občine, v katerih smo prisotni. Na papirju se seveda to da, izvesti to pa je veliko težje. Ta cilj si želimo doseči, zavedamo se pa, da ne bo lahko. Večje banke, ki niso združene, v osvajanju tujih trgov enostavno ustanovijo novo ali kupijo obstoječo banko. Tega mi ne moremo narediti. Smo namreč lahko lastniki le 20% deleža neke

V zadnjem poltretjem letu sta se na sedežu ZKB zgodila dva bančna ropa. Bi se dalo varnostne ukrepe še izboljšati?

Na srečo se uslužbencem in strankam med ropoma ni zgodilo nič hujšega. Upravni svet je vsekakor pred kratkim prišel do sklepa, da je po taki poti bolje ne stopati dalje. Zaradi tega bomo januarja uvedli nove varnostne ukrepe, ki nas bodo rešili tovrstnih hitrih ropov, ko roparji poberejo denar v dveh ali treh minutah ter zbežijo. Če pa nas pridejo obiskat profesionalci, je že druga stvar.

Kaj pa bi lahko povedali o samem poslovanju banke?

Doživljamo precej težavne čase. Za male banke obstajata dva problema. Prvega prav gotovo predstavljajo zelo nizke obrestne mere. Živimo namreč od obresti in ne od državnih pomoči. Zato je v tem primeru veliko manj dobička. Z normativo Basel 2 in prihodnjo Basel 3 postaja dobiček v bančništvu vedno pomembnejši. Preko dobička namreč banka okrepi premoženje. Druga težava pa je v tem, da so združene in druge manjše banke dokazljivo pomagale območju s posojili in to ne samo svojim strankam. Določeni podjetjem, kljub temu da smo jim pomagali, ni uspelo se ohraniti, šla so namreč v stečaj. Ker smo bili dobri, bomo zaradi tega imeli velike izgube.

Torej slaba plat povezanosti z območjem.

Nismo seveda v stanju, v katerem bi obstajala možnost, da bi banka zašla v resnejše težave. Ko se bo začel uveljavljati Basel 3, bomo morali imeti zelo močno premoženje. Doseči dobiček ne pomeni le dobro zaslužiti, ampak se okrepiti in si ojačiti hrbtnico.

Kateri sektorji vaših strank so najbolj v krizi, ali je kriza splošnejša?

V Trstu je bilo učinke krize čuti tudi veliko manj. Sektor gradbeništva ni bil pri nas tako prizadet, kot se je to zgodilo, denimo, onstran meje. Dogaja pa se, da ljudje podjetju plačajo kasneje, da podjetja izgubljajo naročila, da neka tovarna zapre, da pošiljka ni plačana. Volzi prihajajo na dan danes, ne pred dvema letoma. Pred dvema letoma je bilo veliko investicij. Po

dveh letih pa ni več mogoče kar tako pomagati. Na srečo teh volov ni veliko, mi jih imamo dva ali tri, ne dvajset. Ta dva ali trije pa pomenijo veliko za delovna mesta, za našo skupnost in seveda za banko samo. Dokazati mo-

"Doseči dobiček ne pomeni le dobro zaslužiti, ampak se okrepiti in si ojačiti hrbtnico"

ramo, da smo kos določenim problemom.

Banka si prizadeva se stalno približevati mladim. Začela bo nuditi inovativnejše storitve.

Opazili smo, da, če hočemo razumeti potrebe mladih in jim nuditi, kar želijo in potrebujejo, tega ne moremo narediti ljudje moje generacije, ker smo za to že prestari. Smo torej na tem, da ustvarimo ekipo mladih, ki bodo na razpolago mladim samim. Čeprav se ne čutim starega, sem opazil, da imam z današnjimi mladimi zelo malo skupnega. Še nikoli nisem na primer pogledal Facebooka. To je zame drugi svet. V kratkem bomo ponudili nove račune, ki so mladim prijaznejši, saj so brezplačni.

Podčrtal pa bi tudi projekt Podjetna Primorska, ki zaobjema v glavnem ozemlje onstran meje. Lepo bi bilo, ko bi dobili tudi kakega zamejca, ki bi se prijavil na ta projekt. Lansko leto sem bil v komisiji, ki je ocenjevala 55 izredno lepih projektov. Rekel bi, da naši mladini manjka predvsem inovativnosti in podjetnosti.

Torej povabilo vsem mladim, naj se tega razpisa udeležijo.

Seveda. Podjetnik tvega na lastni koži, ima pa lahko tudi dobre rezultate. Če ti uspe, imaš veliko zadoščenja. Mladi bi morali razumeti, da je to lepo. Nič ne pade z neba. Danes morajo biti mladi odlični. Karkoli delajo, morajo delati odlično, ne samo dobro. Na trgu dela je še veliko starejših, ki se vedno kasneje upokojujejo. Je torej manj prostora za mlade. Odlika je zato edini način, da lahko prekosijo kakega starejšega. Ti imajo veliko manj znanja od mladih, a vsekakor več izkušenj, kar seveda še zdaleč ni zanemarljivo.

Primož Sturman

Pestre praznične prireditve pri nas

Zamejska Epifanija ali nekaj misli ob bogastvu božičnih koncertov

Ko človek pogleda obvestila zadnjih nekaj tednov, se lahko samo čudi, koliko božičnih koncertov se je zvrstilo v naših krajih vse od srede adventa in koliko jih še bo tja do srede januarja, če za zaključnega imamo tradicionalni koncert božičnih pesmi pri sv. Justu v Trstu, ki ga od srede šestdesetih let prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov.

Italijanska deželna zborovska zveza USCI prireja zadnja leta niz koncertov pod skupnim imenom Nativitas. V širšem deželnem prostoru so tako letos pod tem skupnim naslovom priredili več kot sto božičnih koncertov, kar je zelo zanimiv pojav tudi s čisto socialnega in antropološkega vidika, saj sta število koncertov in predvsem množica ljudi, ki te nastope obiskujejo, presenetljivo velika. V omenjenem nizu je USCI osem koncertov priredila v sodelovanju z ZSKD iz Trsta, Gorice in Vidma, kar pomeni, da je pri tem sodelovalo tudi kakih 15 slovenskih pevskih zborov, ki so božične pesmi prepevali od Milj do Barda v Terskih dolinah. Ob tem nizu božičnih koncertov bi lahko našli vsaj nekaj deset,

ki jih prirejajo Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice in ZCPZ iz Trsta ter številne naše župnije in društva.

Nič novega ne bomo zapisali, ko ugotovljamo, da ima petje, se pravi petje v skupini, (pri tem ni

prisluhnemo in uživamo ob poslušanju lepih melodij, ob interpretaciji, uglašenosti zbora, prepričljivosti solistov, ob domiselni že oratorijsko zasnovani obliki, ob dobri glasbeni spremljavi, ob vsebini in sporočilu izvajanih pe-

njuj, da gre za zbor) posebno, prav prvinsko moč. Povezuje ljudi in jih nagovarja na čustveni ravni, na drugačni in globlji način, kot to velja za katerokoli drugo dejavnost. Na to splošno znano dejstvo smo se večkrat spomnili prav v teh dneh, ko se vrstijo koncerti božičnih pesmi, ki se jih mnogi veselimo. Pri njih aktivno sodelujemo ali pa jim

smi, ob milostnem trenutku, ko se glasbeno in besedno sporočilo ujema z ubrano in sporočilno učinkovito izvedbo. Vsekakor pa ima prednost sporočilnost izvedbe, kakšne občutke je uspelo pevcem vzbuditi v poslušalcih. Pri tem pa je še kako čutiti, kaj pevci sami občutijo, ko izvajajo te pesmi, zlasti najbolj znane ljudske ali ponarodele božične pesmi.

Čuti se, ali jih te vsebine s svojim duhovnim in verskim sporočilom tudi nagovarjajo. Res pa je tudi, da imajo te pesmi izredno prebojno moč in da lahko tudi najbolj preproste s pravo vero zapete kolednice omehčajo še tako otrdelo srce, da se odpre božičnemu sporočilu.

Človek zazna, da je v ljudeh neka globoka želja po čustvih in vrednotah, ki jih božične pesmi obudijo. Opazna je želja po duhovnosti, vendar tudi, da se poglobitve verske dimenzije, ki jo te pesmi nedvomno imajo, mnogi nekako bojijo. Zanimivo je, da ljudje podzavestno zaznajo, da potrebujejo še kaj na drugi, duhovni ravni, česar jim lučke in razsvetljeni trgovski centri, praznične večerje in kosila, darovi in potovanja ne morejo dati. Mnogi pa to težko ubesedijo.

Ta zborovska teofanija, to pevsko razglašenje Jezusovega rojstva bi torej res lahko pomenilo tudi dragocen pastoralni trenutek, kar pa se le poredko zgodi. Pravzaprav je to gotovo velika škoda, da tega vsaj po naših župnijah ne znamo bolje načrtovati, tudi ker obstajajo jasna priporočila v tem smislu. Seveda je treba vedeti, da je eno cerkvena glasba, ki jo izvajamo v liturgične namene, drugo pa koncertna izvedba teh pesmi. Funkcionalne razlike torej so, vsebinsko pa bi pevci in njihovi zborovodje ter organisti lahko veliko pridobili tudi na ravni duhovne poglobitve, ko bi se kdo s tem ukvarjal in poskrbel za primerno razlago in spremljanje med vajami in pripravami na koncert.

M. T.

Kard. Franc Rode ni več prefekt

Sveti oče Benedikt XVI. je sprejel odstop prefekta kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, kardinala Franca Rodeta. Kot piše v biltenu Svetega sedeža z dne 4. januarja, je ta odstopil, ker je presegal starostno mejo za opravljanje funkcije, še naprej pa ostaja kardinal. V kardinala ga je leta 2006 povzdignil papež Benedikt XVI., za prefekta pa je bil imenovan 11. februarja 2004. Na njegov položaj je bil imenovan nadškof Brasillie msgr. Joao Braz de Aviz, rojen l. 1947.

Izjava SSO glede SLOMAK-a

V zvezi z nekaterimi izjavami, ki so se v zadnjem času pojavile v javnih občilih in ki med drugim izražajo zaskrbljenost nad usodo Slovenske manjšinske koordinacije, ki da je že dalj časa brez vodstva in posledično brez delovanja, SSO meni, da je potrebno nujno poudariti, da je takemu stanju v Slovakijo krivo dejstvo, da nekateri ne marajo slišati o statutu oz. pravilniku Slovaka, ki izrecno zagotavlja rotacijo članstva pri predsedovanju v tej zvezi. SSO je skupaj z zahtevo po rotaciji predložil tudi ime svojega kandidata, to je dr. Bernarda Špacapana. Ko pa je prišla na dan kandidatura nesporne osebnosti, kot je predsednik NSKS dr. Zdravko Inzko, je SSO svojo kandidaturu demokratično umaknil, ker se mu zdi, da bi bil dr. Zdravko Inzko lahko izjemna priložnost za nov zagon in vsestransko pozitiven razmah Slovaka. Zato SSO meni, da je izjava v zvezi s tem Ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu akad. dr. Boštjana Žekša, ko je na predprazničnem srečanju, ki je bilo 21. decembra 2010 v Ljubljani, z manjšinskim predstavništvom izrazil željo, da začne Slovak čim prej svoje delovanje, povsem na pravem mestu. Zdaj je od članov Slovaka odvisno, ali se bosta oživitev in delovanje te organizacije zares začela ali pa bomo ostali spet tam, kjer smo bili, to je pri stari in nič kaj obetavni prihodnosti delovanja Slovaka. / Tiskovni urad SSO

Peta številka otroške revije Pastirček

Z najboljšimi željami v novo leto...

Staro leto 2010 se ni še poslovilo, ko je beli dan že zagledala januarjska številka Pastirčka, otroške revije, ki jo 65 let za najmlajše bralce izdaja Zdruga Goriška Mohorjeva, breme skrbi za njegovo čim bolj pestro vsebino pa že veliko let nosi urednik Marijan Markežič, ki želi, "da bi bilo to leto zdravo in veselo, polno lepih, bogatih doživetij, poglobljenega prijateljstva, radovednosti in novih spoznanj". Da "Pastirček - kot doslej - / žel uspeh bi se naprej", je srečna želja pesmice Spet prišlo je novo leto mladinske pesnice Ivanke Zavadlav iz Štandreža. Novo leto je naslov stihov v Pastirčku zelo dobrodošle Lily Novy, ki je nadaljevala "izročilo slovenske moderne s prvimi ekspresionizma"; pesem je uglašil Dominik Krt. Morda bo po njej le segla kaka učiteljica pri glasbenem pouku. Januarjska številka je vsa uglašena na zimske strune, ki zavzvenijo še posebno čarobno, ko priletijo z neba snežinke, ki so v kratki pesmici Barbare Rustja postale zvezdice bele. Po navodilih bodo otroci

lahko sami iz papirja pripravili tako lepo snežinko. Kot vselej je pesmici dodala prikupno risbico Svetlana Breclj. Čisto zimska je tudi pesmica Počitek, v kateri Vojan Tihomir Arhar govori o medvedu, ki ga ostri zobje zimskega mraza ne dosežejo, saj sladko spi v svojem prijateljstvu. Dopolnjevanje Ptičje prijateljstvo vabi vse, ki imajo radi ptice, naj pozimi poskrbijo za lačne ptičke in napolnijo z zrnom in drobtinami krmilnice, da nas bo ptičje petje razveseljevalo spomladi. Patek Walterja Grudine v svoji nepopravljivi spakedranščini osuplo ugotavlja, da je treba v vsakem letu začeti na novo...

Danila Komjanc se obrača na najmlajše Pastirčkove bralce in jih vabi, naj dopolnijo štiri sličice o letnih časih in pomagajo miški rešiti zimsko uganko. V tokratni pravljici zgodbi Marize Perat so protagonisti snežaki, ki čudežno oživijo... Da tudi duhovi ali strahovi radi nastopajo v lutkovnih predstavah, dokazuje Tatjana Ban, ki jasno, razumljivo razlaga, kako naj

otroci pripravijo lutko iz koščka bele rjuhe, valovite lepenke idr. in se z njo grejo gledališče. Fof se je namenil, da bo prijatelju v stripih pripovedoval zimsko zgodbo v nadaljevanjih, seveda mu bo pri tem pomagala Antonella Delbianco. Volkovi

vzbujajo strah; njihove značilnosti opisuje Nina Grudina ob ilustracijah Paole Bertolini Grudina. Pastirček tudi tokrat nevsiljivo namenja nekaj strani verski vzgoji.

Božo Ru-

stja ob svetopisemski priliki o Izguljenem sinu predstavlja molitev kesanje. Walter Grudina pa opisuje Janeza Krstnika, ki je v Jor-

danu krstil Jezusa. Kot vedno zapis spremljajo ilustracije Paole Bertolini Grudina; bralci jih bodo po svojih vzgibih pobarvali in razrešili zanke. Strežniki lahko preverjajo svoje znanje v rubriki Ministranti OK. Kako kratke pameti so bili Butalci, pa bodo otroci smeje izvedeli iz pripovedi Frana Milčinskega V Butalah sejejo sol. Mišek Mat Veronike Srebrnič vabi matematike v svoj krog števil, štirje barvni stripi želijo, da bi bralec razkril, kaj je zanj najbolj pomembno, križanka KrižKraž duhovito vabi k reševanju. Devettrideset krasnih risbic polni strani Pastirčkove pošte, ki prinašajo tudi štiri velike barvne fotografije: Standreški otroci so zabeležili praznik miru in prijateljstva, mladi športniki ŠZ Olympia miklavževanje in božičnico, učenci OŠ J.

Abram iz Pevme so s pevovodkinjo Marto Ferlič ponosni na svoj nastop na Mali Cecilijanki, razposajenčki pa so pred Božičem z odraslimi vaščani pričakali Luč miru iz Betlehema, ki so jo prinesli Solkanci. Fotografijo lutke, ki so jo sami izdelali v krožku folklorne, so poslali drugošolci OŠ F. Milčinski s Katinare.

IK

Blagoslov otrok in zahvalna pesem Praznik Sv. Družine v Doberdobju

Na nedeljo Sv. Družine imamo v naši župniji vsako leto blagoslov otrok in zapojemo zahvalno pesem za vse prejete dobrate, ki smo jih prejeli v iztekajočem se letu. Letos je prepeval naš

zborček, ki ga vodi Tamara Podveršič. Na orgle ga je spremljal Hilarij Lavrenčič. Imeli pa smo tudi mlade instrumentaliste, ki so spremljali naše petje. Naš solist je zapel tudi zahvalno pesem v latinščini. / Marco Peric

Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela Pestro delovanje med prazniki

Kot je na Vrh Sv. Mihaela že v navadi, so člani otroškega pevskega zbora v sodelovanju s Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo na božično vigilijo raznašali po vasi lučko miru iz Betlehema. Otroci dobro vedo, da je betlehemiški plamen simbol miru in prijateljstva, zato so tudi najmlajši člani kljub dežju pogumno stopali od hiše do hiše, v vsaki pustili po eno lučko, domačim pa zapeli kakšno božično pesem ter voščili vesel Božič in srečno novo leto. Ko so otroci oddali še zadnjo lučko, je nje in njihove spremljevalce čakalo že običajno odlično kosilo v gostilni Devetak.

Ob Božiču je spet odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

Ob Božiču je spet odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

Drugi podvig, ki so ga v božičnem času opravili člani OPZ Vrh Sv. Mihaela, je bil nastop ob živih jaslicah v Postojnski jami. Otroke je tokrat spremljalo veliko sovaščanov, pa tudi prijateljev iz bližnjih vasi. Vesela družina se je med potjo ustavila na ogledu Predjamskega gradu, po toplem obroku pa so se otroci v spremstvu zborovodkinje Karen Ulian ter njenih pomočnic Nike Cotič in Mihaele Devetak odpravili do jame. Najprej so imeli mladi pevci krajši nastop pred jamo, nato pa so se z vlakom odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

Ob Božiču je spet odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

Ob Božiču je spet odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

Drugi podvig, ki so ga v božičnem času opravili člani OPZ Vrh Sv. Mihaela, je bil nastop ob živih jaslicah v Postojnski jami. Otroke je tokrat spremljalo veliko sovaščanov, pa tudi prijateljev iz bližnjih vasi. Vesela družina se je med potjo ustavila na ogledu Predjamskega gradu, po toplem obroku pa so se otroci v spremstvu zborovodkinje Karen Ulian ter njenih pomočnic Nike Cotič in Mihaele Devetak odpravili do jame. Najprej so imeli mladi pevci krajši nastop pred jamo, nato pa so se z vlakom odpravili v njeno notranjost, kjer so jih že čakali spremljevalci. Po ogledu živih jaslic so otroci v koncertni dvorani ubrano in doživeto zapeli nekaj božičnih pesmi, s katerimi so mimoidočim živo pričarali skrivnosti božične noči.

(NL Co.)

Predstavitev papeške poslanice ob svetovnem dnevu miru

Družba mora omogočiti odprtost v presežnost!

Besedilo letošnjega papeževa sporočila za 44. dan miru, ki ga v Katoliški Cerkvi obhajamo 1. januarja, se začne z omembo nasilja nad kristjani v Iraku in v nadaljevanju govori o verski svobodi v njeni povezanosti z zagotavljanjem miru na svetu. "Kristjani so danes tista verska skupnost, ki doživlja največ preganjanj zaradi svoje vere" (str. 6). Slovenska tiskovna agencija poroča, da so v Nigeriji islamski med božičnimi prazniki zopet pobili okrog 80 kristjanov.

Verska svoboda, ki je predmet letošnjega papeževga razmišljanja, je bistven sestavni del človekovih pravic. To je vesoljna človekova pravica. "Verska svoboda je... bistvena prvina pravne države: ni je mogoče zanikati, ne

da bi s tem hkrati napadli vse pravice in temeljne svoboščine, saj je njihova sinteza in vrhunec. Verska svoboda je lakmusov papir za preverjanje upoštevanja vseh drugih človeških pravic" (str. 11).

Versko svobodo z ene strani

ogrožajo religijski fundamentalizem in fanatizem, z druge pa agresivni sekularizem in z njim povezana nestrpnost do Boga in do slehernega izražanja vernosti

v javnosti in javnem delovanju verujočih ljudi.

Papež versko svobodo povezuje s človekovim dostojanstvom, ki terja, da človek ostane moralni subjekt, ki išče in tudi najde Presežnost (Transcendenco, Boga) in mu ostaja zavezan na vseh področjih svojega življenja in delovanja. Verske svobode ni mogoče omejiti na svobodo bogoslužja. Kot svoboda javnega izražanja vernikom priznava pravico, da sodelujejo in prispevajo k družbeni ureditvi. "Izključitev vere iz javnega življenja jemlje veri njen življenjski prostor, ki se odpira v presežnost" (str. 13).

"Tudi družba kot izraz osebe in njenih konstitutivnih razsežnosti mora živeti in se organizirati

tako, da bo omogočala odprtost v presežnost. Prav zaradi tega zakoni in ustanove neke družbe ne smejo biti oblikovani tako, da prezrejo religiozno razsežnost državljanov ali da jo popolnoma izločijo. Zakoni morajo biti oblikovani z demokratičnim sodelovanjem državljanov, ki se zavedajo svojega pomembnega poslanstva, ter po meri osebe, da jo bodo vodili v njeni religiozni razsežnosti" (str. 14).

Papež poudarja, da verska svoboda nikakor ni povezana z etičnim ali moralnim skepticizmom ali relativizmom, ampak z dostojanstvom sleherne človeške osebe, za katero je svobodno in odgovorno iskanje transcendentne bistveno. Za Cerkev je medreligijski dialog zelo pomemben za sodelovanje vseh verskih skupnosti pri iskanju in utrjevanju miru. "Voditelji velikih verstev so glede na svoj položaj, vpliv in avtoriteto v svojih skupnostih prvi poklicani k medsebojnemu spoštovanju in dialogu". (str. 16). V globaliziranem svetu in družbi, ki je vedno bolj etnično in kulturno pluralna, velike religije ne bi smele biti problem, temveč opora za edinstvo in slog.

msgr. dr. Anton Stres
ljubljanški nadškof metropolit
predsednik SSK

Poslanica papeža Benedikta XVI. ob svetovnem dnevu miru

Verska svoboda – pot do miru (1)

1. Na začetku novega leta namenjam vsem in vsakemu posebej voščilo veselja in uspeha, zlasti pa voščilo miru. Leto, ki ga sklepamo, je bilo, žal, zaznamovano s preganjanji, diskriminacijo, hudim nasiljem in versko nestrpnostjo.

Moja misel je namenjena zlasti ljubljeni deželi Iraku, v kateri se na poti k zaželeni trdnosti in spravi ne nehajo prizori nasilja in napadov. V spomin mi prihaja nedavno trpljenje krščanske skupnosti, zlasti pa napad na stolno sirsokokatoliško cerkev "Naše Gospe, vedne pomoči" v Bagdadu, kjer sta bila 31. oktobra letos umorjena dva duhovnika in več kot petdeset vernikov v času, ko so bili zbrani pri obhajanju svete maše.

Temu dejanju so v naslednjih dneh sledili še drugi napadi tudi po domovih, kar je v krščanskem občestvu zbudilo strah in sklep mnogih njenih članov, da bi se odselili in našli ugodnejše življenjske razmere. Zagotavljam jim svojo bližino in bližino vse Cerkve. Takšno čustvovanje je doživelo konkreten izraz na nedavni posebni škofovski sinodi za Bližnji vzhod. Zasedanja sinode je bilo poslano sporočilo podpore krščanskim skupnostim v Iraku in na vsem Bližnjem vzhodu, naj v trajajo v občestvenem življenju in nadaljujejo s pogumnim pričevanjem vere v teh deželah.

Iskreno se zahvaljujem vladam, ki si prizadevajo za olajšanje trpljenja teh bratov v človečnosti,

in pozivam katoličane k molitvi za brate po veri, ki trpijo zaradi nasilja in nestrpnosti, in k solidarnosti z njimi. V tej povezavi čutim kot zelo primerno, da delim z vami razmišljanja o verski svobodi

kot poti do miru. Žalostna je namreč ugotovitev, da v nekaterih delih sveta ni mogoče svobodno izpovedovati in izraziti lastnega verskega prepričanja, ne da bi s tem ogrozili svoje življenje in osebno svobodo. V drugih krajih sveta so bolj skrite in premetene oblike predsodkov in nasprotovanj vernikom in verskim simbolom. Kristjani so danes tista verska skupnost, ki doživlja največ preganjanj zaradi svoje vere. Mnogi vsak dan doživljajo napade in pogosto živijo v strahu zaradi iskanja resnice, vere v Jezusa Kristusa in srčne prošnje, da se spoštuje njihova verska svoboda. Omenjenih dogajanj ni mogoče sprejeti, saj predstavljajo napad na Boga in človekovo dostojanstvo, prav tako ogrožajo varnost in mir ter preprečujejo uresničenje pristnega in celovitega človeškega razvoja. V verski svobodi se dejansko kaže

specifičnost človeške osebe, ki preko nje lahko usmerja osebno in družbeno življenje k Bogu, v čigar luči v polnosti prepoznavamo istovestnost, smisel in cilj osebe. Samovoljno zanikanje ali omejevanje te svobode vodi do omejenega pogleda na človeško osebo; zameglitev javne vloge vere pa rojeva krivično družbo, ki ni v harmoniji z naravo človeške osebe, to pa preprečuje uveljavitev pristnega in trajnega miru in vsej človeški družini. Zato spodbujam ljudi dobre volje, da obnovijo svoja prizadevanja za graditev sveta, v katerem bodo vsi svobodno izpovedovali svoje vero in izkazovali svojo ljubezen do Boga z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem (prim. Mt 22,37). To občutje navdihuje in vodi Poslanico za 44. svetovni dan miru z naslovom Verska svoboda – pot do miru.

KOSTANJEVICA Dan spomina ob 200-letnici prihoda frančiškanov in spomenik p. Škrabcu

Voščilo kostanjeviških zvonov prebivalcem dveh Goric

Trg sv. Antona. "V imenu Očeta... naprej!"

leti je bila tu ustanovljena Slovenska čitalnica, tu so potekala protestna zborovanja za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji, tu je 100-letna slovenska knjigarna in sedež naših ustanov. Slovenska prisotnost je močna tudi v Gosposki ulici, kjer so imele sedež slovenska posojilnica, Goriška tiskarna, narodna knjigarna, Goriška matica idr. Pod obokom nekdanjega gostišča Pri treh kronah, kamor je z drugimi pomembnimi goriškimi Slovenci rad zahajal tudi Simon Gregorčič, se začena ul. Favetti (nekdanja Kočijaška ul.). Procesija, ki so jo vodili frančiškani z

Dan spomina na 6. januar 1811, ko so bratje frančiškani iz samostana sv. Antona v Gorici s slovesno procesijo skozi mestno središče prenesli Sveto Rešnje Telo v cerkev na Kostanjevici ter se naselili v tamkajšnjem praznem in propadajočem samostanu, je ob prazniku Svetih treh kraljev prejšnji teden potekal praznično in doživeto.

Ob treh popoldne se je na trgu pred Lanthierjevo palačo, kjer se po obnovitvi vidijo ostanki starodavne cerkvice, zbralo res lepo število ljudi z obeh strani meje, med njimi goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, redovniki, redovnice, verniki in kakšen radovednež. "Dogodek izpred dveh stoletij želimo podoživeti in se ga spominjati v hvaležnosti", je povedal p. David Šrumpf, gvardijan na Kostanjevici, duša praznovanja in avtor lepe knjižice *Cvetje s Kostanjevice*, ki je izšla prejšnji mesec. Prof. Liliana Mlakar je nato - v slovenščini in italijanščini - nanizala nekaj podatkov o samostanu sv. Antona, ki naj bi ga po legendi ustanovil sam svetnik iz Padove in je delno še ohranjen. Frančiškani so tu živeli od leta 1786, ko so prišli s Svete Gore, pa do l. 1811. V palači Lanthieri ob samostanu je umrla zadnja iz družine Bourbonov, Marija Terezija Beatrika Gaetana (1817-1886), žena Henrika V. in velika dobrotnica Kostanjevice, ki je uredila grobnico Bourbonov

na Kapeli. Potem ko je navzoče pozdravil še nadškof in izrekel besede "v imenu Očeta naprej!", je procesija - medtem ko je začel rahlo naletavati sneg - krenila prek trga Cavour in Raštela do Travnika. Tam je goriška občinska svetnica in prosvetna delavka Marilka Koršič prebrala poglobljen povzetek, ki ga je napisala njena sestra, umetnostna zgodovinarica Verena Koršič Zorn, o tem delu mesta, od

Maša na Kostanjevici z msgr. De Antonijem in provincialom p. Zoretom

Raštela, najstarejše ulice starega mestnega jedra, do Travnika, "najlepšega goriškega trga, ki je bil včasih res samo travnik", in je tesno povezan z našo, slovensko zgodovino: tu so pred skoraj 300 leti usmrtili voditelje velikega tolminskega punta, nekaj let kasneje so ob izredni udeležbi vernikov kronali svetogorsko podobo Matere Božje; pred 150

let. Malo dlje, v bližini oljčnega nasada, je kostanjeviška knjižničarka Mirjam Brecljč povedala, da so romarje v 19. stol. tam spremljala še druga znamenja, posvečena skrivnostim oz. dogodkom iz Marijinega življenja. Stezo so farani uredili po padcu komunizma, da bi omogočili krajšo pot Goričanom; želja je, da bi bila Gorica, ki jo je meja šest de-

setletij odrezala od svetišča, spet bolj povezana z njim.

Bratje frančiškani so pred 200 leti prinesli na zapuščeno in oropano Kostanjevico Boga ne le v Najsvetejšem, temveč tudi v svojem srcu, je v uvodu v slovesno mašo v cerkvi Marijinega oznanjenja povedal p. David. Čeprav sta bila svetišče in samostan v žalostnem stanju, "sem prepričan, da so bili z novim domom veseli", kajti "dom je tam, kjer je mati". Gvardijan je v nabito polni cerkvi pozdravil nadškofa De Antonija, ki je tokrat prvič po drugi vojni maševal za tamkajšnjo skupnost, provinciala p. Staneta Zoreta in druge sobrate, ki so mašo darovali za vse frančiškane, ki so na Kapeli živeli in delovali.

Prisotni so bili tudi msgr. Oskar Simčič, vikar za Slovence v goriški nadškofiji, g. Marijan Markežič, nadškofov delegat za Slovence, msgr. Adelchi Cabass, generalni vikar, in drugi. V homiliji je nadškof povedal, da je z veseljem prebral kroniko p. Chiara Vascottija o 6. januarju 1811. Pohvalil je frančiškane, ki so si zavili rokave in samostan dvignili iz ruševin. Simbolična gesta po 200 letih ne želi biti le akademski ali folklorni spomin na prihod patrov, marveč želi "s pogledom srca ponavzočiti dvestoletno zgodbo frančiškanskega domovanja na tem goriškem griču". Samostan je bil sedež višje gimnazije in višje bogoslovne šole z imenitnimi učitelji; v njem je dobila svoj prostor študijska knjižnica, 16 let je domovala tudi Apostolska administratura za ozemlje goriške nadškofije. "Nastajajoče mesto Nova Gorica ni moglo dobiti lepšega prvega župniškega sedeža". Tu se je razvila "živa in mnogoplastna pastoralna dejavnost, ki je hvalevredno presegla zgolj župniško raven". Msgr. De Antoni se je Bogu zahvalil za vse milosti, ki jih je izkazal s posredovanjem frančiškanov, patre pa pozval, naj

P. Niko in p. David, na sredi prof. Jože Toporišič

s svojo karizmo še naprej razodevajo goriškemu ljudstvu človekoljubnost našega Odrašenika. Rad poslušam kostanjeviške zvonove, je povedal,

"zlasti zgodnje jutranje zvonjenje čutim kot lepo voščilo in pozdrav za dan, ki se odpira", voščilo, da bi ljudje v Gorici in Novi Gorici "mogli vedno bolj izkusiti, da živeti na meji ni nikako preklestvo, marveč da je lahko blagoslov". Zato, "dragi bratje frančiškani, hvala, hvala, hvala!" je sklenil škof, ki je po maši pred cerkvijo blagoslovil dela nove razsvetljave.

Dan p. Stanislava Škrabca

Posebno prazničen in občuten dogodek v nizu kostanjeviških praznovanj je potekal v soboto, 8. januarja popoldne, ko so na Erjavčevi ulici v Novi Gorici, nedaleč od križišča, ki vodi na Kapelo, odkrili in blagoslovili spomenik p. Stanislava Škrabca (1844-1918), kostanjeviškega frančiškana po rodu iz Hrovače pri Ribnici, največjega slovenskega jezikoslovca 19. sto-

letja, ki je ne le s svojim duhovniškim, ampak tudi z znanstvenim delom najgloblje zaznamoval slovenski jezik, jezikoslovje in kulturo. Kip je v prisotnosti uglednih gostov (med drugimi so bili navzoči ministrica Majda Širca, novogoriški in ribniški župan) in velike množice odkril akademik prof. dr. Jože Toporišič, ki je več desetletij v slovenskem prostoru skoraj sam opozarjal na jezikoslovno dediščino p. Škrabca. Blagoslovil pa ga je p. Niko Žvokelj, nekdanji kostanjeviški gvardijan, ki je l. 1994 ustanovil Škrabčev odbor in bil njegov prvi predsednik. Slavje je s svojim lepim petjem požalhtnil oktet Vrtnica, z gledališko besedo pa igralec Janez Starina. Kip v aleji slavnih goriških izobražencev na Erjavčevi ulici, eni najstarejših ulic v Novi Gorici, ki v zadnjih letih dobiva pravi pomen povezovalke sosednjih mest, je delo akad. kiparja Mirka Bratuše, postavitev, za katero so si nekaj let prizadevali frančiškani in krajevna skupnost, pa je omogočil ugleden slovenski menedžer in patrov prapraneček Janez Škrabec. Slavju je na Kostanjevici sledila spominska maša, ki jo je daroval provincial slovenskih frančiškanov p. Stane Zore. / DD

Zimski višarski dnevi mladih

Rafaelova družba vabi mlade Slovence iz domovine in tujine na zimskie višarske dneve mladih, ki bodo potekali od četrta, 27., do sobote, 29. januarja 2011, na Svetih Višarjah. Program: smučanje (vabljeni tudi "nesmučarji"; za zainteresirane bodo imeli šolo za začetnike); ob večerih srečanja z gosti iz zamejstva in z g. Robertom Friškovec, "zaporniškim duhovnikom"; duhovnost; druženje in petje. Starostna omejitev: od 20 do 35 let. Ker je število udeležencev omejeno na 15, pohiti s prijavo! Več informacij na tel. +386 (0)1 438 30 50 ali po e-mailu (rafaelova.druzba@siol.net).

GORICA Otroci iz duhovnije svetega Ivana

Še dve prijetni božični prireditvi

V božičnem duhu so otroci svetoivanskega otroško-mladinskega zbora dne 30. decembra 2010 obiskali

ostarele v Zavodu Svete Družine in pri Marijinih sestrah na Korzu. Na klavir je njihovo petje spremljala Alenka Radečič, na flavto Marta Lombardi, na oboo pa je

zaigrala Kristina Pahor. Prisoten je bil upravitelj mestne duhovnije g. Marijan Markežič, poleg nje pa še katehistinje Ana, Mirjam in Katerina. S svojo otroško svežino in radoživostjo so ponovili pesmi in besedilo božičnice, ki so jo izvedli na božično vigilijo pred polnočnico v cerkvi svetega Ivana. Varovanke skrbnih sester so bile obiska mladih zelo vesele, marsikateri je od ganjenosti kanila solza iz oči. Sestre so otroke in njihove spremljevalce pogostile s čajem in sladicami.

Blagoslov otrok in nagrajevanje jasic Prejšnjo nedeljo, 9. januarja, je duhovnija sv. Ivana pripravila otroško-mladinsko mašo z blagoslovom otrok in po njej nagrajevanje tekmovalcev v jaslicah. Med mašo so otroci peli božične pesmi (na električni harmonij jih je spreml-

jala Alenka Radečič), brali prošnje in zahvale. G. Marijan je med pridigo posebej nagovoril otroke in poudaril pomen prijateljstva: trdne prijateljske vezi so - v primerjavi z materialnimi dobrinami - edine, ki ostanejo za vedno. Na koncu bogoslužja je bil blagoslov otrok, ki so v dar prejeli malega Jezučka. V Močnikovi dvorani je nato sledilo nagrajevanje tekmovalcev v jaslicah. Najprej je otroško-mladinski zborček zapel tri pesmi, Marta Fajt je zrecitala pesem *Jaslice v kotu blaženo lepe*, sledilo je predvajanje diapozitivov jaslic tekmovalcev (pripravil Andrej Vogrič, za glasbo poskrbel Guglielmo Frati). Komisija, ki so jo letos sestavljali Manuel Persoglia, Mitja Pahor (fotografija), Sanja Vogrič in Katja Terčič z g.

Marijanom, si je preko 20 jasic ogledala na dan sv. Štefana in 30. decembra pozno popoldne. Ob slikah so mladi posredovali gledalcem zanimivosti ogledanih jasic. Nagrade (priznanje in knjižni dar) za klasično postavitev so prejeli Manuel Persoglia, Guglielmo Frati in Kea Vogrič, za izvirnost Marta in Ivana Fajt ter Veronika in Saša Onesti. Kot na-

jmlajši tekmovalci, ki je sam pripravil svoje jaslice, je priznanje prejel Gregor Persoglia. Vsi ostali so prejeli priznanje za sodelovanje. Prijetno družinsko srečanje se je končalo z željo organizatorjev, da bi v naslednjem letu pri tej že tradicionalni pobudi sodelovalo še več otrok tudi z novimi in originalnimi zamislami.

Kratke

Nadžkof Dino De Antoni je obiskal Jamlje

Jameljsko župnijo je v nedeljo, 26. decembra 2010, na dan Svete Družine, obiskal goriški nadškof Dino De Antoni. Slavnostno mašo je z župnikom Ambrožem Kodeljo daroval v jameljski cerkvi sv.

Antona. Njegovo sporočilo je bilo jasno. "Pred našimi očmi je Sveta Družina, ki je zgled vsem družinam. Je edina, ki lahko otroku ponudi vse, kar potrebuje: telesno življenje,

varnost očeta in nežnost matere, osebe za identifikacijo, duhovno sporočilo prednikov in odkrivanje smisla življenja! Jezus oz. vera je lepilo družine", je poudaril nadškof. Verniki so mu podarili kraški kamen v obliki sonca kiparja Hrovatina in šop rož. Maši je sledila prijetna družabnost.

Odprtje razstave v galeriji A. Kosič

V galeriji A. Kosič, ul. Raštel 5/7, bo v petek, 14. januarja, ob 18. uri odpri razstave Čebela zaščitnica narave. Razstavljal bo inž. Franc Šivic, podpredsednik čebelarstva Slovenije. Sodelujeta tudi slikarka-invalidka Nevenka Gorjanc iz Ljubljane, ki ustvarja svoja olja na platnu z usti, in rezbar ter čebelar Milan Mužina iz Šempasa. Razstavljenata dela bo predstavil Franc Šivic v slovenskem in italijanskem jeziku. Razstava bo odprta do 19. februarja 2011. Ogled po urniku trgovine od torka do sobote od 9. ure do 12.30 in od 15.30 do 19. ure. Vhod: ul. Raštel 5/7 (trgovina obutve).

Slovenska skupnost ob koncu starega in začetku novega leta

Dan pred sv. Silvestrom je sekcija Slovenske skupnosti za Goriško v lokalu Roman bar na Travniku nazdravila ob odhajajočem letu 2010. Na družabnosti je bilo prisotnih približno štirideset strankinih članov in izvoljenih upraviteljev, Vlado Klemše za občansko listo Skupaj za Sovodnje ter Miha Koren kot predstavnik SSK za Benečijo. Zdravici sta se pridružila tudi deželni tajnik SSK Damijan Terpin in deželni svetnik SSK Igor Gabrovec. Poseben pečat je dala tudi prisotnost Milana Turka, župana občine Šempeter-Vrtojba, ki je bil sicer že prej dolgoletni prijatelj stranke. Prisotne sta pozdravila pokrajinski predsednik Silvan Primosić in pokrajinski tajnik Julijan Čavdek. Pozdrave so prinesli tudi pokrajinska odbornica Mara Černic, števerjanska županja Franka Padovan in deželni svetnik Gabrovec. V nagovorih je izstopala predvsem zahvala za delo v stranki, katere glavni namen je enotno slovensko nastopanje. Prav to je zelo dragoceno v sedanjih časih globoke politične krize na desni in levi. Prisotnost samostojnega političnega subjekta je za manjšino velik in morda še ne docela izkoriščen resurs. Pri tem je bilo nekaj misli izrečenih o letu, ki prihaja in bo navdse naporno; glavni cilj goriške SSK je potrditi sedanji položaj na Pokrajini. To stranki SSK pripada, saj je enakovreden partner v sedanji levosredinski koaliciji.

Otroška ustvarjalnost in novoletni praznik za člane in prijatelje

Pred kratkim je bilo v prostorih KC Danica zelo živahno, saj so se člani otroške skupine Danica udeležili likovno-oblikovne delavnice. Žal nekaj otrok ni bilo prisotnih, saj so s starši uživali zadnje dneve božičnih in novoletnih počitnic v hribih ali drugih krajih. Tisti pa, ki so ostali v vasi, so se pod mentorstvom slikarke Katerine Kalc spustili v beli pravilni svet. Mali udeleženci so dobri dve uri uživali v prijetni družbi, se sprostiti ter z domišljijo, izrezki iz časopisov in raznimi pripomočki izdelali barvani "kolaž".

Likovni izdelki bodo razstavljeni na društvenem večeru Pozdrav novemu letu, ki bo v petek, 14. januarja 2011, ob 20. uri v SKC Danica na Vrhu. Čeprav so božični in novoletni prazniki že mimo, je še vedno čas, da še enkrat v prijetni družbi, ob kozarčku penecnega vina in prijetnem petju na najlepši način nazdravimo novemu letu in si želimo veliko zdravlja in uspehov.

To bo tudi priložnost za poravnavo letne društvene članarine. Seveda bomo z veseljem sprejeli tudi nove člane. Večer bodo razveselili domače pevke vokalne skupine Danica pod taktirko Patrizije Rutar Valič, glasovi moške vokalne skupine Sraka pod vodstvom Janka Bana ter moški pevski zbor Tabor z Opčin. Toplo vabljeni v polnem številu, da bomo na najboljši način pozdravili novo leto 2011! / Christine Abrami

Predstavitve CD Tekočina skupine Vulture & the guru

V petek, 14.1.2011, bo ob 20.30 v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici predstavitve novega CD skupine Vulture & the guru Tekočina. Koncert prireja goriški Kulturni dom in kulturna zadruga Maja, v sodelovanju z deželnim sedežem Rai - slovenski programi iz Trsta. Vstopnina 5 evrov.

Orkester Nova v občini Sovodnje ob Soči

V nedeljo, 16. januarja 2011, ob 18. uri bo v telovadnici v Sovodnjah ob Soči tradicionalni novoletni glasbeni večer, na katerem bo nastopil priznani novogoriški komorni orkester Nova. Gostja večera bo Anika Horvat. Večer prireja občina Sovodnje ob Soči v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice, pod pokroviteljstvom Goriške pokrajine.

Zimovanje Mladinskega doma

Beli izziv v koči svetega Jožefa

Izzivi kot alternativa navadnim klasičnim počitnicam so že tradicija med dejavnostmi za mlade, saj jih Mladinski dom iz Gorice ponuja svojim članom že od vsega začetka. Izzivi so lahko glede na čas in kraj dogajanja različno "obarvani". Že utečenemu poletnemu Zelenemu izzivu v naravi se je zadnji dve leti pridružil še Beli izziv na snegu, v prihodnje sta še v načrtih Modri pri morju in Sivi (tečaj planinarjenja in plezanja). Od 27. do 29. decembra lani je v Žabnicah drugič potekal Beli izziv 2010. Petnajst gojencev in članov se je z voditelji vred odpravilo na tridnevno zimovanje v koči sv. Jožefa v Žabnici s preprostim namenom, da preživi nekaj dni v tesnem stiku s čudovito naravo, ki jo belina snega naredi še bolj očarljivo, in tudi z mrazom, ki utegne otežav-

iti vse naše dejavnosti, če ne znamo primerno ukrepati. V Žabnici so odšli predvsem z namenom, da preživijo nekaj dragocenih sproščenih trenutkov v družbi vrstnikov in starejših oseb, ki te lahko poslušajo, ti pomagajo in svetujejo. Skupina je bila sicer raznolika, a se je ujela in sodelovala ter pokazala zanimanje za ponujene predloge. Disciplinskih problemov sploh ni bilo, saj tudi niso bili predvideni, pa tudi časa zanje ne bi bilo... Program je predvideval igre na snegu, skupinske igre in dinamike v koči, izlet v Zajzero, nočni pohod, ogled filma,

pogovor o prijateljstvu, poleg seveda žaganja drv, kurjenja, kuhanja, pomivanja posode in pospravljanja.

Predvidene dejavnosti so bile izvedene v celoti: posebne razmere snega so nam celo omogočile, da smo se lotili gradnje igluja. Čas nas je sicer preganjal in nas prisilil, da smo ledenemu zavetišču omejili razsežnosti. Iglu smo dokončali zadnji dan, tako da nam ni bilo

zanimiva: podobna je zidanju z opekami, samo da namesto malte s cementom uporabljamo sneg in vodo. V našem primeru je vezna masa kar hitro učinkovala! Naučili smo se, kako se lahko človek brani pred mrazom, kako prav led lahko nudi toplo zavetje. Zanimivo: mogoče bomo kdaj poleti spoznali, kako nam lahko sonce nudi osvežujoč hlad... Zato lep pozdrav do prihodnjega izziva (zelenega?),

dano prespati v njem. Vseeno pa smo lahko pri tem spoznali tehniko gradnje, ki je posebno

modrega? ali mogoče svega? Ali pa kar... mavričnega!)

MB

Mladinski dom

Prazničen konec leta

Končno so prišle tako pričakovane božične počitnice, najlepše počitnice v celem letu! V Mladinskem domu je bilo v decembru kar živahno: 6. decembra je otroke presenetil sv. Miklavž s sladkim darilcem in raznimi spominčki. Zatem so gojenci Mladinskega doma izdelali voščilnice za družine in prijatelje. V tem prazničnem duhu so tudi izdelali božične okraske, s katerimi so prav lepo okrasili učilnice, ki so tako dobile pravo praznično obleko. Zadnji dan pouka jih je

pričakala praznično pogrnenja miza: zelo priljubljena pizza! Pred zadnjim pisanjem nalog v letu 2010 pa so se z vzgojitelji pogovorili, kakšni so bili prvi štirje meseci pouka, in vsak gojencev je napisal nekaj misli. Dijaki prvih razredov nižje srednje šole so se najbolj razpisali, saj je bil zanje vstop v srednjo šolo zelo velik in pomemben korak. Danjel: Vstop v srednjo šolo mi je bil všeč. Ne preveč pa, da sem se moral veliko več učiti in da smo imeli veliko več na-

log kot na osnovni šoli. Bilo je veliko sprememb, katerim sem se moral privaditi: sedaj imamo več predmetov in namesto učiteljice imamo profesorje.

Ta misel je bila rdeča nit, ki je povezala vse spiske prvošolcev. Veronika: Popoldne sem obiskovala Mladinski, kjer sem spoznala veliko prijateljic in prijateljev, tudi iz višjih razredov!

Denise: V Mladinskem sem spoznala našo vzgojiteljico Martino. Zelo mi je bilo všeč pisati naloge in se učiti z njo. Sebastian: Do sedaj je bilo v šoli OK! Tudi v Mladinskem je bilo dobro, čeprav imamo pre malo odmora. Dragana: To šolsko leto je bilo zelo naporno. Pisali smo dosti

kontrolk. Včasih pa je bilo tudi zabavno. V Mladinskem sem se imela zelo lepo. K sreči so prišle božične počitnice. Vsi se jih veselimo.

Dijaki, ki so pri nas že drugo oz. tretje leto, pa so nas presenetili s svojimi izjavami. Jana: Zelo pogrešam prijatelje, ki so lani opravili malo maturo. Nekateri so bili prav zabavni, vedno sem se smejala z njimi...

Eva: Kljub nalogam smo ta prvi del šolskega leta v Mladinskem domu lepo preživeli: v smeju in učenju.

Ni lepšega konca kot ta, ki so ga napisali naši gojenci: V Mladinskem smo kot velika in vesela družina. Vesel Božič in srečno novo leto vsem!

MS

Vesti iz župnije Doberdob

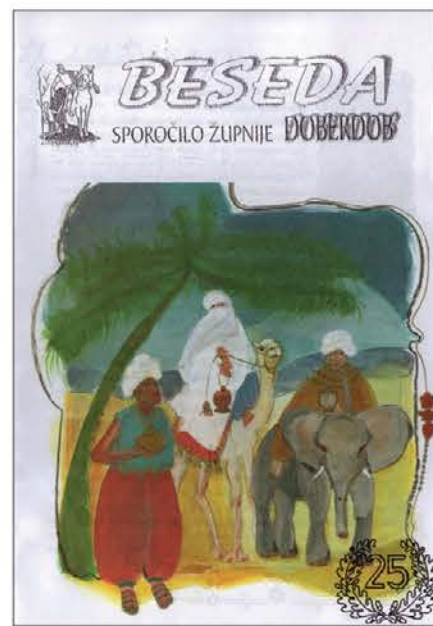
25. obletnica izhajanja lista Beseda

Župnija Doberdob ima svoj župnijski list z naslovom Beseda. Med nas prihaja navadno vsak mesec in ga prejemo kot prilogo Družine, Famiglie Cristiane ali Ognjišča. Nekaj izvodov nam je na voljo tudi v cerkvi na polici, na kateri je verski tisk. Za letošnje jubilejno, 25-letnico izhajanja je uvodnik napisal naš organist Dario. Kaj nam ta "mali listič" pomeni, boste izvedeli iz njegovega besedila. "Župnijski list Beseda prihaja med nas že 25 let. Že sam naslov lista ni tako naključen, kot se morda zdi. Besedo srečamo v prvih verzih

Svetega pisma: "V začetku je bila Beseda...". Med prvimi nalogami našega župnijskega lista je torej oznanjevanje Božje besede in predvsem izziv za vsakega kristjana, da premišluje to Besedo. Seveda na formatu lista A4 si ne moremo privoščiti poglobljenega razmišljanja. Zato hoče biti župnijski list le izziv za vsakega kristjana, da v njem dobi spodbudo, da se tudi sam poglubi v Božjo Besedo, pa tudi v važnost individualne ali skupne molitve ipd. Beseda pa ni samo to. Z besedami se srečujemo vsak dan, kjerkoli, kadarkoli, s komerkoli. Vsake izrečene besede pa včasih ne

pretehtamo, včasih je prenagljena, večkrat pa ostane le v naših

rati, ne glede, ali se strinjamo z napisanim razmišljanjem ali ne.

V času tehnologije ljudje nimamo časa za razmislek, kaj pa šele za meditacijo: vse mora biti takoj narejeno, v roku oddano, spravljeno, arhivirano, če se da, tudi dobro plačano. V vsem tem vrvežu kaj ostane za osebo in versko rast človeka? Malo ali nič. Zato je naš župnijski list pomemben dogodek v našem življenju, vsakokrat ko izide, vsakokrat ko ga v par minutah preberemo.

Tretja zelo pomembna naloga takega lista je zgodovinska plat. 25 let je zelo veliko, je četrtnina stoletja, in kdor se ukvarja z zgodovino, domisli in tone v pozabo. Katera je tista mera, s pomočjo katere lahko pretehtamo ali nekomu kaj rečemo ali smo raje tiho, je odvisna od naših zanimanj, nazorskih pogledov, diskretnosti, interesov itd. Vendar ko govorimo o Besedi med kristjani oz. o Besedi med župljani, edini zanesljiv metrum je molitev. Če želimo nekomu kaj važnega povedati (pustimo vaše čakole!), tudi ko gre za osebnost stvari, se moramo priporočiti Bogu in Njegovi previdnosti. Zato ima naša župnijska Beseda tudi to moč, da nas včasih piči, zabode ali lahko tudi pohvali, navdušuje ipd. Skratka, nas pozove, da smo primorani o neki stvari se pogovarjati, diskuti-

bro ve, da je vsak zapisnik, vsak dokument, vsak članek pomemben za preučevanje preteklosti. Koliko stvari gre mimo nas, stvari pri katerih smo soudeleženi kot župljani, pa naslednjega dne gredo v pozabo. Poskusite prelistati zadnje štiri izdaje župnijskega lista, pa boste videli, da jih ni malo; kaj pa, če bi začeli prebirati Besedo od prve številke dalje... Poskusite! Upam, da se bomo čez 25 let spet o našem župnijskem listu pogovarjali in obujali spomine! Naj gre zahvala g. župniku Ambrožu Kodelji, ki nas s svojevrstno novinarsko žilico in v vztrajnem tiskanju Besede spodbuja k razmišljanju".

M.F.

DRUŠTVO ARS
KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

vljudno vabita na odpri razstave

MILOJKA NANUT
ŽIVOBARVNA LIKOVNA GOVORICA

umetnico bo predstavila **Tatjana Pregl Kobe**
glasbeni poklon **Jurij Lavrenčič, čelo**

Galerija Ars na Travniku, Gorica
torek, 18. januarja 2011, ob 18. uri

Albina Pintar in Giovanni Russian Zlata poroka v Podgori

V nedeljo, 9. januarja, smo imeli v Podgori lepo praznovanje. Naša katehistinja, tajnica PD Podgora Albina Pintar in njen mož Giovanni Russian sta praznovala zlato poroko. Med sveto mašo, ki jo je daroval domači župnik Josip Caha, sta slavljena, ki imata sina, snaho in vnuka - vsi trije so bili prisotni na slavu - pred vsemi sorodniki, prijatelji in vso vaško skupnostjo ponovila obljube, ki sta si jih izrekla pred 50 leti. Na koro je pel domači zbor.

50 skupnih let je nedvomno lepa obletnica, ki je ne doseže vsakdo, tudi zato ne, je poudaril mašnik, ker se mnogi pari žal razidejo. Po topli voščilu slavljencema je mašnik obema čestital in ju pohvalil. Rekel je, da je zakonsko življenje včasih težko, da vsak par gre skozi nevihte, grome, dež, strele, sneg in sončne dni. Umetnost je znati deliti vse dobro in slabo, znati potrpeti in se imeti radi tudi v hudih okoliščinah in težavah, kar sta gospa Albina in njen mož znala. Posebne pohvale je bila deležna ga. Albina, ki je zelo aktivna v domačem okolju. V cerkvi že veliko let zelo okusno krasi oltarje, bere berilo, je katehistinja, izkazuje se kot slikarka, vsako leto pripravlja jaslice, ki so sad tudi njenega slikarskega dela. Ob strani ji je vedno mož Giovanni, je rekel župnik, ki tudi redno pomaga v cerkvi. Posebno lepo je bilo, ko je ob koncu sv. maše g. Giovanni stopil pred mikrofon in povedal, da je za vse to, kar sta doživela, in da

sta v slogi reševala probleme, zaslužna žena. Ganjena sta oba povabila na zakusko v župnijsko dvorano vse prisotne: seveda prej sta namenila nekaj časa fotografskim posnetkom. Navada je, da se ob takih priložnostih slavljenci obdario. Zakonca pa nista hotela daril zase, prosila sta, da bi v ta namen dali prispevek za ONLUS, Društvo paliativne oskrbe Mirko Špacapan, ljubezen za vedno, katerega predsednica je Manuela Quaranta Špacapan, Mirkova vdova, ki vztrajno skrbi za to pred kratkim ustanovljeno organizacijo, ki nudi oskrbo terminalnim bolnikom. Hospic s 15 posteljami in knjižnico so odprli v Vidmu; deluje s prostovoljnimi delom in prispevki ljudi, kot je povedala Manuela, ki se je zahvalila slavljencema za to lepo zamisel in jima čestitala za dosežen lepi jubilej njune ljubezni. Željo ge. Albine in g. Giovannijsa so prijatelji, sorodniki, člani društva Podgora in pevskega zbora tudi upoštevali. Za Mirkovo ONLUS so nabrali kar 1000 E. Mirko je bil zborovodja v Podgori skoraj 20 let. Resnejšemu delu dopoldneva je sledilo obilno in odlično kosilo, kateremu se je seveda pridružila torta. V župnijski dvorani je bilo res veselo, vsi, ki imajo go. Albino in g. Giovannijsa radi, so z njima preživeli res nepozaben popoldan oz. dan ob mizi in petju. Ge. Albini in g. Giovannijsu kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta v dvoje. Naj živita v slogi in ljubezni še naprej.

-ija

V baru Carducci v središču Tržiča

Miška po Krasu fotografa Marka Vogriča

Minulo soboto je bilo v večernih urah v Trziču v izjemno dobro obiskanem baru Carducci (ul. Duca d'Aosta 83) odprtje razstave goriškega fotografa Marka Vogriča z naslovom Miška po Krasu. Gre v bistvu za nadaljevanje večletnega raziskovanja goriškega fotografa v črno-beli tehniki z najbolj pre-

imeti dvojezično predstavitev, ker je Marko Vogrič slovenskega rodu. Zato je Jurij Paljk predstavil v slovenskem in italijanskem jeziku črno-bele fotografije Marka Vogriča, ki se je tokrat odpravil s svojim preprostim fotografskim aparatom na Kras in z zornega kota miške prikazal Kras, kakršen je v resnici, in so prav zato foto-

Foto: M. Vizinlin

prosto fotografsko kamero (camera obscura). Paolo Posarelli, ki skrbi za organizatorja razstave, za združenje L'Angolo di Maritani, je v uvodnem nagovoru na odprtju izrazil veselje nad Vogričevimi razstavo, kot je tudi naglasil, da so hoteli prav organizatorji

grafije zgovorno lepe, predvsem pa govorijo o neminljivi lepoti narave in našega Krasa. Goriški fotograf se je ob koncu zahvalil številnim prisotnim ter nazorno opisal svojo tehniko fotografiranja in seveda obljubil, da bo svoje slikanje nadaljeval.

Božični dobrodelni koncert v spomin na dr. Mirka Špacapana

petek, 14. januarja 2011, ob 20.30
župnijska cerkev sv. Justa v Podgori

Otroški cerkveni pevski zbor iz Štandreža
- zborovodja Lucrezia Bogaro

Tadeja Kralj, gojenka Glasbene matice - harfa

Nikolaj Pintar - bariton, orgelska spremljava Jurij Klanjšček

Dekliška vokalna skupina Bodeča neža - zborovodja Mateja Černic

Priložnostni govor - dr. Bernard Špacapan

Božična recitacija - Jasmin Kovic, dramska družina SKPD F.B. Sedej iz Števerjana

dobrodelni izkupiček bo namenjen neprofitnemu društvu "Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno" iz Vidma, ki nudi pomoč pri paliativni negi onkoloških bolnikov

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV

- Nedelja, 23. januarja 2011, ob 17. uri
Mary Chase

HARVEY

REŽIJA FRANKO ŽERJAL

Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana

- Četrtek, 3. februarja 2011, ob 20. uri
Natečaj Mladi oder - nagrajevanje

Boris Atanasković

VETER IN VERICA

REŽIJA ANA FACCHINI

Mladinski dramski odsek
PD Štandrež

- Nedelja, 13. februarja 2011, ob 17. uri
Ray Cooney

ZBEŽI OD ŽENE

REŽIJA JOŽE HROVAT

Dramski odsek PD Štandrež

VELIKA DVORANA
KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ

Obvestila

Prosnetno društvo Rupa-Peč vabi na potovanje po Jordaniji in Sveti deželi od 22. februarja do 1. marca. Vpisnina do 15. januarja 2011. Za informacije Ivo Kovic 0481/882285.

V petek, 14. 1. 2011, bo ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici (ulica I. Brass 20) drugi seminar iz ciklusa Poti razvoja in rasti, ki ga prireja Slovenski izobraževalni konzorcij (Slov. I. K.) v sodelovanju s Slovenskim goriškim gospodarskim združenjem. O temi Socialna ekonomija - realnost ali utopija? bo spregovoril prof. Jože Mencinger. Predavanje bo v slovenščini in brez simultane prevajanja.

Po zelo uspelem lanskem božičnem dobrodelnem koncertu v spomin na dr. Mirka Špacapana prireditelji, Zveza slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, PD Podgora, ASD Olympia, Slovenska zamejska skavtska organizacija, Krožek Anton Gregorčič in Slovenska skupnost, sporočajo, da bo prireditev tudi letos, in sicer v petek, 14. januarja 2011, ob 20. uri v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori. Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja v soboto, 12. februarja, tradicionalno valentinovanje v Pineti (Hotel ai Pini) pri Gračeju. Odhod z Goriškega ob 16. uri z običajnimi postanki. Na račun 20 evrov.

Slovensko planinsko društvo prireja v zimski sezoni 2010/2011 začetne in nadaljevalne tečaje alpskega smučanja. Potekali bodo 30. januarja ter 6., 13. in 20. februarja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int, 7., 14. in 18. januarja med 18. in 20. uro. Informacije: Marta (tel. 0481 22164), Danja (tel. 0481 536104) in Loredana (338 5068432).

Slovensko planinsko društvo v Gorici prireja ob 100-letnici ustanovitve večdnevni planinskoturistični izlet v Bolgarijo, od 25. junija do 3. julija. Prevoz bo z avtobusom. Prednost imajo člani društva.

Prosnetno društvo Rupa-Peč vabi na vsakoletni izlet v mesecu avgustu od 22. do 28. v Berlin in Copenaghen. Informacije 0481/882285 Ivo Kovic.

KRUT obvešča, da je na razpolago še nekaj razpoložljivih mest za izlet v Piemont, predviden v obdobju od 15. do 19. septembra 2011. Dodatne informacije in prijave v goriški pisarni KRUT-a, Korzo Verdi 51 - tel. 0481/530927, vsak torek od 9. do 13. ure. Toplo vabljeni!

Svetovalci za delo bi izobrazili delovno in vestno osebo za upravljanje osebja in spojenih obvez. Potrebna sta znanje slovenščine in raba računalnika. Curriculum na mail: studio@consulenzelavoro.it.

Tečaj znanja in tehnike, potrebne za organizacijo in upravljanje prireditev različnih zvrsti. Namenjen je zaposlenim in brezposelnim z univerzitetno izobrazbo in z bivališčem na območju FJK. Trajanje: 70 ur. Brezplačen tečaj financira Evropski socialni sklad. Informacije in vpisovanja na sedežu Ad formanduma v Gorici, Korzo Verdi 51; tel. 0481.81826, go@adformandum.eu

Nadaljuje se akcija za riž otrokom p. Pedra Opeke na Madagaskarju. Vaš dar lahko izročite na banko: MISIJONSKI KROŽEK ROJAN IBAN: IT 22 L 08928 02201 02000086948

Katoliška knjigarna išče sodelavko od 18. do 35. leta starosti za 6-mesečno prakso. Tel. 0481 549754.

Cestitke

V mrzli januarski noči se je zasvetila nežna zvezdica, Teodor, ki je osrečil mlado družinico Zorn Herem v Ljubljani, mamico Nado in atija Simona. S svojim prihodom je razveselil tudi nono Vereno in nonota Branka ter strica Uroša in Matjaža, teto Lauro, bratrančka Vida in Jana ter vse svojce na Goriškem, ki mu želijo veliko sreče in božjega blagoslova na komaj začetni življenjski poti.

Darovi

Za misijonarja Pedra Opeko: v spomin na pokojno Hildo in moža Vilkota, daruje sestrična A. 50 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 14.1.2011 do 19.1.2011)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob četrkih in nedeljah, od 21.30 do 22.30. Spored:

Petek, 14. januarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Sobota, 15. januarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 17. januarja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

Torek, 18. januarja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 19. januarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Hanibal, zadnji Feničan - Izbor melodij

vljudno vabi na odprtje razstave

V ČAROBNEM SVETU LUTK

Breda Varl bo predstavila svoje lutke in scenografije

Kulturni center Lojze Bratuž

četrtek, 20. januarja 2011, ob 18. uri

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE IZ GORICE

sklicuje

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

v torek, 25. januarja 2011, ob 20.30

komorna dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici

Dnevni red:

1. tajniško poročilo; 2. blagajniško poročilo; 3. predsedniško poročilo; 4. odobritev obračuna za leto 2010 in odobritev programa dejavnosti in proračuna za leto 2011; 5. poročilo članic Zveze; 6. posegi nevladenih skupin in posameznikov; 7. pazdravi; 8. poročilo nadzornega odbora in razrešnica odboru; 9. izvolitev predsednika občnega zbora; 10. volitve predsednika Zveze; 11. volitve nadzornega odbora; 12. razno

KD SABOTIN

v sodelovanju z ŽUPNIJO SV. MAVRA IN SILVESTRA

vabi na

BOŽIČNI KONCERT

MePZ Brnista iz Sv. Antona pri Kopru

Marko Kocijančič, zborovodja
Eliana Humar, orgelska spremljava

cerkev sv. Silvestra v Pevmi

sobota, 15. januarja 2011, ob 20. uri

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

DRAMSKA DRUŽINA F. B. SEDEJ

vabi na premiero komedije

HARVEY

(Mary Chase)

režija Franko Žerjal

sobota, 15. januarja 2011, ob 20.30,

ponovitev v nedeljo, 16. januarja 2011, ob 18. uri

Sedejev dom v Števerjanu

Toplo vabljeni!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Dramska družina SKPD F.B. Sedej – Števerjan V kratkem na domačem odru skrivnostni Harvey

Večkrat zaradi okvare ogrevanja prav mrzli dvorani Sedejevega doma v Števerjanu potekajo pod skrbnim vodstvom režiserja Franka Žerjela, v zadnjih letih že tretjič zaporedoma umetniškega usmerjevalca števerjanskih igralcev (sicer je bil z njimi že v letih '80), zadnje vaje za skorajšnjo premiero, ki bo na domačem odru, pod pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete, v soboto, 15. januarja, ob 20.30. Tej bo sledila ponovitev v ne-

deljo, 16. januarja, ob 18. uri. Predstava se bo zaiskrila - 23. januarja - tudi v nizu veseliger ljubiteljskih gledaliških skupin Iskrivi smeh na ustih vseh, ki ga pripravljata Kulturni center Lojze Bratuž in ZSKP. Števerjanska dramska družina je v repertoarnih izbirah dokaj samosvoja. Tradicionalni komedijski spleti je ne zadovoljujejo, vselej išče v dramskih tekstih nekaj posebnega. Zato je na njenem odru zaživel kar nekaj detektivk, pa tudi zadnja celovečerna Črna ko-

medija je imela prav poseben pečat. Takega ima tudi komedija Harvey ameriške avtorice Mary Chase (1906-1981). Delo je bilo na Broadwayu prvič uprizorjeno leta 1944; predstava je doživela kar 1775 ponovitev. Protagonista je igral James Stewart. V slovenskih poklicnih gledališčih so jo najprej odigrali v Mestnem gledališču ljubljanskem, nato v Stalnem gledališču v Trstu, v drugi polovici devetdesetih let pa v Primorskem dramskem gledališču Nova Gorica. V tem sa-

mosvojem komedijskem tekstu (poslovenil ga je France Zupan) je kritična ost avtorice naperjena proti psihiatriji in zdravnikom-psihiatrom, ki so morda bolj nori od samih pa-

togimi družbenimi pravili, ki ne prenašajo kršitev in 'odstopov'. Glavni protagonist Elwood s svojim skrivnostnim prijateljem Harveyjem vzbuja namreč osuplost in prinaša v

in konča (ali šele začne?), bodo gledalci lahko ugotovili ob ogledu predstave, ki se, sodeč po eni izmed vaj, na kateri ni bilo še vse dodelano, obeta dokaj zanimiva.

V predstavi bomo videli že znane gledališke obraze, med njimi pa tudi nekatere nove, ki pa so že nastopali v kaki drugi dramski skupini ali še kot otroci: Marinka Černic, Stefania Beretta, Nikolaj Pintar, Matej Pintar, Jasmin Kovic, ki je tudi asistentka režiserja in si je zamislila realistično sceno, Kazimir Černic, dolgoletna gonilna sila pri Odru90, Tadej Lukman, mladi gost iz grške dramske skupine, Petra Miklus, Ilaria Bergnach, Simon Komjanc, veteran števerjanskih igralcev in koordinator, in Branko Terčič.

cientov, in njihovem načinu zdravljenja. Poigrava se tudi s

malomeščanski krog zmedo. Kako se komedijska nit razvija

/ str. 15
Iva Koršič

Ob 20-letnici samostojne države Slovenije Kdo bo krepil nacionalne dobrine?

Dvajseto obletnico samostojne države je zasenčila rdeča pest ministra Lukšiča, zato so predsedniki treh vlad, Peterle, Bajuk in Janša, odpovedali sodelovanje v odboru za obeležje 20. obletnice samostojnosti. Čeprav lahko kdo naivno misli, da je rdeča pest slučajnost ali nepremišljena poteza ministra, se lahko po televizijski oddaji Partizanskega pevskega zbora, kjer so bili komentatorji zaznamovani z istim znakom, prepriča, da gre za načrtovano strategijo, ki jo podpirajo vse veje sedanje oblasti do predsednika države. Gre za premišljen načrt "jeklene pesti" za vzdrževanje pridobitev krvave revolucije in preprečevanje očiščenja, ki ga zaznamuje leto 1989/90. Ukinitev duhovne misli na prvem programu Radia Slovenija in še druga znamenja pričajo, da se demokratizacija družbe spreminja v oživljanje starih metod. Da bi nas oblast s pestjo spodbujala k uporabi zoper početje sedanjih gospodarskih in političnih mogočnikov, ki ropajo deželo in si privajajo družbeno premoženje, je malo verjetno. Je pa tako stanje duha vladajočih spodbuja za streznitev državljanov. Če pravna država odpoveduje in si veliki dovolijo vse, potem malim ne preostane drugega, kot da krepijo civilno voljo v združenjih za ohranjanje in uveljavljanje demokratičnih vrednot osamosvojitve.

Očitno pravni red v našem sodstvu deluje bolj odločno. V preiskavi je nekdanji predsednik hrvaške vlade, odstopil je črnogorski premier, aretirali so enega njegovih tesnih sodelavcev. In čeprav si sedanja slovenska oblast postavlja sodnike po svoji meri, da bi ščitila privilegije, zadev večno ne bo mogoče pomesti pod preprogo. Le močna civilna družba pa lahko bdi nad stranpotmi oblastnikov in preprečuje, da bi oblast zlorabljala potrpljenje državljanov ter dopuščala ali celo sodelovala v krajah, prilastanju medijev in drugih pomembnih vzvodov ter bohotenju pravnega nereda. Na Madžarskem so volivci z veliko večino izvolili novo oblast, ker so prenovljeni socialisti opustošili deželo. Gospodarske razmere v Evropi so sicer povsod zaostrene, še huje je ravno v tranzicijskih deželah zaradi pravnega in finančnega nereda. Sedanja oblast izrablja celo te razmere za krepitev privilegijev svojih ljudi in tudi zato vedno bolj tonemo. Celu uveljavitev pokojninske reforme ne razodeva volje za skupno dobro. Skrb pa vzbuja, da službe za zagotovitev pravnega reda in discipline ne delujejo. Minevajoče leto je bilo zato za zemljane sveta zahtevno, za mnoge življenjsko usodno. Pri nas pa krepitev totalitarizma, nered in brezposelnost ter poplave in druge nesreče krepijo malodušje posebej

nemočnih. Ni čudno, da kdo meni, da smo živeli bolje v prejšnji državi, čeprav je dobro primerjalno videti stanje v sosednjih državah na pogorišču Jugoslavije. Tudi razdvojenost, ki jo napihujejo nekateri, obstaja le med maloštevilnimi, ki so na podlagi privilegijev v nekdanjem sistemu obogateli na eni strani, ter med drugimi, ki si moramo vse pridobiti z bolj ali manj trdim delom. Delitev poglavlja oblast, ki sama ustvarja razmere za utrjevanje privilegijev, medtem ko vsi postajamo revnejši in posebno delavci celo brez temeljnih pravic in pogojev preživetja. Vsakdo pa dobro ve: Če delavci niso zadovoljni, tudi podjetja ne morejo dobro poslovati. Kdo bo torej krepil nacionalne dobrine?

Iztekajoče leto nas zato sili k strateškimi premislekom. Žal se vlada ukvarja z vsem drugim, čeprav bomo morali kljub temu opraviti razpravo o skupnih interesih in o stanju te družbe in pravne države sploh. Dvajseta obletnica bi bila priložnost za sistemske ukrepe za zagotovitev pravne in socialne države. Čeprav ob nesrečah pokažemo solidarnost, manjka še sistemskih rešitev, da bi bilo čim manj prizadetih. A vidno je tudi pomanjkanje medosebne solidarnosti. Predsednik slovenske Karitas nadškof Marjan Turnšek je zapisal ob tednu Karitas: "Ob pomanjkanju gmotnih dobrin za človeka vredno življenje ne smemo spregledati še duševne in duhovne revščine, ki še bolj vplivata na uboženje medčloveških odnosov in pravnega razvoja mladih". Nadškof je omenil rezultate raziskave Vinka Potočnika. Rezultati

so ga "kot človeka in škofa močno prizadeli in zaskrbelo ga je za domovino", ki je "revna v smislu solidarnosti", saj je "indeks individualizma (osredotočenosti nase) že 10 let okoli 52-odstoten", se pravi, da dobra polovica med nami ni občutljiva za stisko drugih. Po tem skoraj polovica anketiranih v Sloveniji ne mara za sosedja alkoholičarja (46 odstotkov), narkomana (47 odstotkov) in Roma (38 odstotkov), čeprav je vsakdo izmed nas kdaj tudi sam lahko deležen podobnih izključitev ali stisk. Odrivanje drugih slabi državljansko in nacionalno povezanost. Brez kreposti in dobrih zgledov vseh, predvsem vodilnih, bo ta država težko napredovala. Premislek velja torej vsem. Kriza ob prehodu v novo leto trka na človeška srca in sprašuje vest. Bližnji nas nagovarjajo k človeškosti. Za socialno varnost so sicer najprej odgovorni vladajoči v družbi, vendar tudi starši, vzgojitelji, medijski in drugi vplivni delavci lahko prispevajo k odgovornemu ravnanju, da bomo bolj kot tekmovalna solidarna družba, v kateri nihče ne bo ogrožen. To je temelj zdrave družbe. Dvajseta obletnica samostojne Slovenije ob prehodu v novo leto nas vse spodbuja k pomladi, k novemu življenju in k spodbujanju medsebojnega zaupanja. Iz tega lahko klije vera in življenje. To je sporočilo Kristusovega prihoda na svet, s katerim Bog zagotavlja dostojanstvo vsem ljudem. Ali je še kaj te vere med nami? Tudi Vam, spoštovane in spoštovani poslušalci želimo, da bi tako živeli in delali v letu, ki prihaja. Naj bo Božji blagoslov z Vami vsemi!

Janez Juhant

Kratki

Izjava Borisa Pahorja

Boris Pahor izjavlja v zvezi z raznimi komentarji o izjavi glede izvolitve gospoda dr. Petra Bossmanna za piranskega župana. On pravi: "Želim poudariti, da je v moji izjavi razločno besedilo: 'nič nimam proti temu, da je temopol'. Zato je vsakršno sklepanje o nacionalizmu ali celo razizmu načrtno samovoljna trditev. Gospoda dr. Bossmanna spoštujem, in če bi ga srečal, bi mu za izvolitev čestital. Drži pa tudi, da sem izjavil: 'Če so že imeli izvoliti Neslovenca, bi kvečjemu morali izvoliti člana italijanske skupnosti, ki v Piranu živi'. V tem je tudi smisel moje kritike, da za razvoj dobrega sožitja obeh skupnosti v mestu ni dobro, da slovenska občinska skupnost v Piranu nima osebnosti za župansko mesto, prav tako tudi ni dobro, da ne pride do izvolitve italijanske avtohtone osebnosti, kakor je do tega že prišlo v Kopru in Izoli. To se pravi, da je pri izvolitvi župana v Piranu imela poglavitno vlogo ideologija jugoslovanskega internacionalizma, ki nas je pri usodi naših skupnosti drago stala. Od tod tudi načrtna interpretacija mojih izjav".

Izšla je Mladika 9/10

Zadnja, dvojna številka tržaške revije Mladika z letnico 2010 je izšla konec decembra. Revija prinaša na prvi strani uvodnik škofovega vikarja za slovenske vernike na Tržaškem Antona Bedenciča z naslovom Božič, izziv ali utopija? Bistvo uvodnika bi lahko strnili v ta odstavek: "Časi, ki so pred nami, niso obetajoči. Imamo samo dve možnosti. Ali vzamemo stvari v svoje roke in z novimi močmi delamo za to, da oživimo naše zamejsko verno občestvo, ali pa vržemo puško v koruzo in se prepustimo usodi umirajočih. Zavedati se moramo, da je napor za ohranitev premalo. Naše skupnosti bomo ohranili, če jih oživimo. V njih mora v polnosti zaživeti VSTALI KRISTUS. V njih se mora naseliti življenje. Če bomo postali nositelji upanja in novega življenja, se bo to poznalo tudi v celotni naši narodni skupnosti. To je izziv vsem nam. To čaka od nas današnji čas. Če tega nismo sposobni, smo ostanek preteklosti. Čaka nas usoda Indijancev. Nekoč gospodarji na svoji zemlji-župnijah, v prihodnje..." V reviji so objavljene pesmi Marije Švajncere, ki je prejela drugo nagrado za poezijo na 38. literarnem natečaju revije Mladika. Novela Izdajalec Ivane Hauser je bila priporočena na istem natečaju. Vladimir Kos iz Japonske je avtor pesmi Drevesu z zelenimi listi in Zemljé simfonija. O zlatem jubileju Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka v Buenos Airesu piše Mirjam Oblak. Peter Merku' v spominih na življenje v Nemčiji piše o službenem obisku v Moskvi. V rubriki Manjšina onkraj šengenskih zapornic se je Primož Sturman pogovoril z italijanskim intelektualcem, časnikašem in književnikom na Reki Giacomo Scottijem. Nataša Stanič pripoveduje o svojem vzponu na Kilimandžaro na božični večer. Aleksander Furlan se spominja božičnih praznikov in mame v času svojega otroštva. V rubriki Iz hrvaške poezije je Martin Silvester izbral in prevedel pesmi Josipa Jakova Planiniča, Rajka Gliba, Mire Šubalič, Živka Prodanoviča in Slavice Sarkotič. Alojz Rebula se spominja Tržačana, inženirja Borisa Jeričija, ki se je zaradi zgodovinskih razmer v sedemdesetih letih preselil na Švedsko in tam tudi prevajal dela slovenskih avtorjev v švedščino. O Slovencih na Dunaju piše vodnica na Dunaju Mojca Gätz. Sveta noč za steno v ječi je naslov prispevka, ki je povzet po radijskem pogovoru, ki ga je pred leti imel radijski urednik Saša Martelanc s primorskim duhovnikom msgr. Jožkom Kragljem, ki je 27. 11. 2010 umrl v Vipavi. Evelina Umek piše o svojem doživetju Danice Tomažič iz pisem, ki so bila pred nedavnim objavljena v publikaciji Pisma bratu v zapor in drugi dopisi. Na zadnjih straneh revije so še z novicami bogata Antena, ocena knjige Zgodovina slovenskega planinstva in Novice knjižnice Dušana Černeta. V mladinski prilogi Rast beremo uvodnik Valentine Oblak z naslovom Čutite: brez ovir, brez pravil, brez zapovedi, poročilo Aleksandra Brussa o študijskem letu v Maleziji, oceno Helene Pertot filma "Socialno omrežje", anketo, kako preživljajo mladi Božič v zamejstvu, in pogovor z nekaterimi mladimi, ki so angažirani na različnih področjih zamejske stvarnosti, recepte za božične praznike, lekcijo bontona Eme Kravos in pesem Lenarta Legiše Zvok trobente plava skozi gozd.

PIKA NA (PESMI)

Majda Artač Sturman

Nebo, nebo...

Nebo, nebo
in neskončna, brezmejna ravan!

Pijano oko
žari in iskri
in vpija ta svet prostran.

Horizont molči.
Od neba sem mrak hiti...
le še tam iz daljave
v te proste širjave
brezmejno prost nekdo beži.

Josip Murn Aleksandrov (1879 - 1901)

Murn je eden najbolj prvinskih slovenskih lirikov (mimogrede - letos mineva stodeset let od njegove smrti), pesnik lirskih impresij, razpoloženskih pesmi, narave, kmečkega sveta in običajev. Decembrski sneg mi je večkrat priklical v misli njegovo melanholično impresijo *Sneg*, toda januarškemu razpoloženju, novoletnim izzivom in načrtom se bolj prilaga motivika osebnega uresničenja, svobode in brezmejnosti, kot jih upesnjuje zgornja pesem. Ob tistem, a pozornem branju te najprej prev-

zame moč rime, ki zvočno zaokroža sporočilnost pesmi. Istočasno se stopnjuje nasprotje med njeno zvočno in vizualno podobo: kot verz zavalovi v spevnosti pretežno moške (*nebo - oko, ravan - prostran, molči - hiti - beži*)

in celo notranje rime (*žari in iskri*), tako stazelo opazni bodisi različna dolžina verzov kot asimetrični kitic. Dva verza, trije, nazadnje pet... in vendar to ni izraz nemira, razklanosti, neskladja, temveč odprtosti, brezmejnosti, kot jo nakazujejo tudi izrazi *neskončna, brezmejna ravan, svet prostran* in še v zaključku tesno

skupaj v *te proste širjave/ brezmejno prost nekdo beži..*

Kako čudovito zna pesnik izraziti občutke, ki jih (človek) doživlja ob pogledu v nebo, ki se nekje na horizontu stika z ravnino! Oko je pijano od lepote, da žari in iskri, medtem ko se mračni. Nekje je nekdo, bitje, pičica na obzorju, ki beži v brezmejno širjave, teži k neskončnosti. Človek, umetnik se lahko uresničuje v svetu fantazije, teži k ustvarjalni svobodi, k brezmejni prostosti umetniškega ustvarjanja.

Pesem je v nasprotju z drugimi bolj znanimi Murnovimi pesmimi, denimo *Vlahi, Pesem o ajdi, Ko dobrave se mrače, Pa ne pojdem prek poljan*, ki odražajo trpkost, življenjsko brezcilnost, odtujenost in osamljenost, prava himna svobodi in odprtosti. Naj nas zato spremlja v čas, ko si izrekamo voščila, da bi leto, ki se začena, bilo čim bolj srečno, mirno in zdravo. Z upanjem, da bi se nam uresničile vse tište želje, ki jih že dolgo gojimo, a bi zahtevala novega duha, veliko energije, predvsem pa, da pogledamo na dogajanje z drugačnega zornega kota, z večjim optimizmom in odprtostjo za izzive. Poglejmo v nebo, nebo....!

O božičnih prireditvah na Goriškem

Četrto čezmejno bratsko srečanje ob jaslicah

Pokrajinski bratstvi Frančiškovega svetnega redakoprske škofije in Furlanije Julijske krajine iz Italije ter domača krajevna bratstva FSR so na praznik Jezusovega krsta, 9. januarja, pripravila popoldansko molitveno dvojezično bogoslužje v samostanski cerkvi sv. Frančiška v Vipavskem Križu. Udeležili so se ga goriški nadškof msgr. Dino De

OCPZ Štandrež s pevovodjo Lucrezio Bogaro in spremljevalkami Tiziano Zavavlav in Danielo Puja

Antoni, koprski pomožni škof msgr. Jurij Bizjak, provincialni minister frančiškanov p. Stane Zore, naši duhovni asistenti in številni prijatelji asiškega ubožca, ki so povsem napolnili cerkev. Prišli so od blizu in daleč – iz cele koprške škofije, od Tolmina do Pirana, ter iz sosednje goriške in videmske pokrajine.

Prisluhnili smo opisu dogodkov izpred 800 let v Grecciu, kot jih je občutil in zapisal France Bevk v svoji knjigi Brat Frančišek. Kontemplacijo ob prelepih svetokriških jaslicah so z živo animacijo predstavnikov dveh narodov v duhu upanja, vere in ljubezni v tako kratkem času pridobilo tak obseg. Otroci, mladi in stari smo v polnosti začutili in podoživljali dotik Božjega Deteta kot pred dvema tisočletjema, ko je Bog resnično stopil iz večnosti, se rodil kot človek in živel med nami. / Tina Ščuka

Gospoda škofa sta v svoji homiliji in zaključnem govoru spregovorila o pomenu in sporočilu božične skrivnosti, ki jo upodabljajo jaslice, in tudi izrazila zadovoljstvo, da je čezmejno bratsko srečanje predstavnikov dveh narodov v duhu upanja, vere in ljubezni v tako kratkem času pridobilo tak obseg. Otroci, mladi in stari smo v polnosti začutili in podoživljali dotik Božjega Deteta kot pred dvema tisočletjema, ko je Bog resnično stopil iz večnosti, se rodil kot človek in živel med nami. / Tina Ščuka

Božični koncerti MePZ F. B. Sedej

V repertoar mešanega pevskega zboru F. B. Sedej iz Števerjana spada lepo število božičnih pesmi, saj pevci, poleg petja pri svetih mašah, radi nastopijo na božičnih koncertih doma in v okolici. Na Štefanovo so nastopili na tradicionalni božičnici v stolnici, ki jo prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov, v ponedeljek, 27. decembra pa jih je čakala nova in zanimiva izkušnja, saj so s petjem sodelovali pri prikazu živih jaslic v Postojnski jami. Predstavo, ki je v božičnem času vsak dan popoldan, že več kot dvajset let organizira Družba turizem Kras; pri njej sodelujejo mladi iz Postojne in okolice, s petjem pa jo obogatijo tudi razni slovenski in zamejski zbori, letos tudi priznani slovenski pevski trio Eroika. Števerjanski zbor je pod vodstvom Aleksandre Pertot najprej nastopil na odru pred vhodom v jamo; tu stojijo ognjišče in stojnice božičnega sejma, ki si jih obiskovalci lahko ogledujejo pred obiskom jaslic. Nato so se pevci in obiskovalci v vlakom popeljali v jamo; v njej je deset prizorov, ki ponazarjajo svetopisemsko zgodbo o Kristusovem rojstvu, od Elizabetinega in Marijinega oznanjenja, popisovanja, iskanja prenočišča v Betlehemu, do Jezusovega rojstva, obiska pastirjev in prihoda Svetih treh kraljev. Obisk se konča v Koncertni dvorani, kjer je postavljeno najvišje božično drevo v podzemlju. Tu so pevci številni publiki priredili koncert, ki je zaobljal bodisi bolj tradicionalne božične pesmi kot tudi sodobnejše; moški del zboru je zapel tudi Blaženo noč Vinka Vodopivca, ženski del pa je predstavil Vrabčev Sredi tihe polnoči; končali so z občuteno izvedbo pesmi Otok v božični noči Aleksandra Vodopivca; nastop je na klavir spremljala Martina Hlede.

V četrtek, 6. januarja 2011, je v farni cerkvi v Števerjanu potekala tradicionalna božičnica, ki jo vsako leto prireja števerjansko društvo na praznik Sv. treh kraljev; letos sta bila v gosteh otroški in mešani pevski zbor iz Senožeč. Domači pevski zbor je pod vodstvom Aleksandre Pertot in ob spremljavi Martine Hlede za uvod zapel dve Danevovi pesmi, in sicer V sveti noči, na besedilo Anice Černejeve, in Sveta noč (besedilo Stanko Janežič) ter Harejevo Božično zahvalnico. Sledil je nastop otroškega zboru Senožeče, ki je prav tako zapel tri pesmi: Snežinke bele zvezdice, Nežno zvonovi zvonijo ter Belarjevo Že počiva vsa narava. Otroškemu zboru se je nato pridružil še mešani in skupaj so, pod vodstvom zborovodje Ade Škamperle, predstavili res prijeten in zanimiv Venček božičnih pesmi, v katerem so bile spletene tradicionalne in sodobne slovenske božične melodije. Sledilo je nekaj solističnih točk, ko so se predstavile violinistka Nina Svetina ter pevke Zala Hreščak, Katja Bajec in Anamarija Čotar ob klavirski spremljavi Katje Bajec in Jane Uršič. Mešani pevski zbor je nato zapel še pesem Gloria, istoimenske slovenske vokalne supine, in Mariji v pozdrav Franca Juvana. Koncert sta končala oba mešana zboru, najprej z Božično uspavanko, sodobnega angleškega avtorja Johna Rutterja, nato pa še z Gruberjevo Sveto nočjo.

Ob tej priložnosti je Mladinski krožek podelil nagrade natečaja Moje jaslice; komisija si je med počitnicami ogledala jaslice osnovnošolskih otrok in se tako odločila: za najlepše drevesce je bila nagrajena Mojca Srebrnič, za jaslice pa se je na tretje mesto uvrstila Michela Sbuelz, na drugo Ivan in Petra Devetak, na prvo pa Jana Štekar. / Martina Valentincič

Življenjski jubilej stroki predanega arheologa
Drago Svolfšak –
sedemdesetletnik

V Goriškem muzeju na gradu Kromberk se je leta 1964 zaposlil kot kustos za arheologijo Drago Svolfšak. Mlademu arheologu Gorenjcu in Mojstrančanu krajevna pripadnost ni bila nobena ovira, da se ne bi goreče vživel v nekoliko drugačne karakterne značilnosti slovenske Goriške. Čas, v katerem je začel opravljati svoje poklicno delo, je prekinil v Sloveniji obdobje nekakšnega ikonoklastičnega odnosa do kulturne dediščine, saj je varovanje le-te postalo domena stroke. Zato se je Drago Svolfšak mogel in moral prav kmalu po prihodu na Goriško vključiti ne le v muzejsko varovanje premične dediščine, marveč tudi v zaščitna arheološka izkopavanja, ki so bila takrat potrebna zaradi zahtev industrijskega in demografskega razvoja. Bil je edini arheolog na Goriškem in moral je zato sodelovati tudi s spomeniškovarstveno službo. Tako je v letih 1965–1969 izkopaval na kompleksu antične Castrae (Ajdoščine), skoraj sočasno so sledila zaščitna izkopavanja na Sv. Pavlu pri Planini ter na ilirski nekropoli v Tolminu pod Kozlovim robom (1965–1970). Od železnodobnih in antičnih izkopavanj je

med letoma 1967–1972 prešel v zgodnji srednji vek, ko je izkopaval v Batujah. Potem so sledila dolgoletna zaščitna izkopavanja na železnodobni naselbini na Mostu na Soči (1971–1984). S tem pa pregled njegovih arheoloških zaščitnih posegov, pri katerih je sodeloval, nikakor ni zaključen,

stu na Soči (Sv. Lucija) sta bila velika strokovna in organizacijska podviga, ki ju je nadgradil s strokovnimi objavami izkopane gradiva, s predstavitvijo izsledkov raziskav na strokovnih sestankih doma in v tujini, še zlasti pa z muzejskimi razstavami. Med objavami je vredno omeniti vsaj

Zborovanje primorskih muzealcev (Tolmin, 5. 2. 1965), Drago Svolfšak tretji od desne

saj je raziskoval tudi v Kobaridu, na Pečinah in na Logarščah, v Koprivi na Krasu, na Sv. Pavlu nad Vrtovinom, v Neblem in v Novi Gorici, na Sv. Katarini nad Novo Gorico, na Hrušici (Podkraj) in še drugod. Ob vseh teh nalogah pa je svoje znanje dopolnjeval pri velikih večletnih izkopavanjih pod vodstvom prof. Staneta Gabrovca v Stični na Dolenjskem. Zlasti izkopavanja v Tolminu in na Mo-

francoščini objavljeni prikaz tolminske nekropole (1974), knjigo o zgodnje srednjeveških najdiščih na Vipavskem (1976, skupaj s Timotejem Knificem), prvi del kataloga svetolucijskih najdb (1983, skupaj s Stanetom Gabrovcem) ter katalog najdb s tolminskega grobišča v dveh delih (2001–2002, več sodelavcev). Ob vsem tem pa je, voljan dela in prežet z naklonjenostjo do

strokovnega sodelovanja, prevzel vodstvo slovenskega arheološkega društva (1980–1988) in bil eno mandatno obdobje predsednik zveze arheoloških društev Jugoslavije (1984–1988). Za življenjsko delo v muzejstvu je leta 1997 prejel Valvasorjevo nagrado.

Konec leta 1986 je Drago Svolfšak zapustil delo v Goriškem muzeju in vodil nato do upokojitve kot eden izmed najboljših slovenskih starinoslovskih strokovnjakov arheološki oddelek Narodnega muzeja v Ljubljani. To pa nikakor ni pomenilo, da je zapustil Goriško, saj je v svojih objavah iz tega obdobja svojega življenja še vedno raziskoval probleme, ki so mu jih ponujale arheološke raziskave na historičnih tleh zahodne Slovenije. Nova Gorica je še vedno kraj njegovega stalnega domovanja in kraj, iz katerega se izkušeni arheolog in muzejski svetnik podaja na arheološka izkopavanja tja, kjer je njegova prisotnost zaradi vrhunskega poznavanja in izkušnje še vedno potrebna; maja lanskega leta je vodil izkopavanja na blejski Pristavi.

Štiridesetletni Placido Domingo – z Dragotom Svolfšakom sta bila rojena na isti dan, 21. januarja 1941 – je pred tridesetimi leti zapisal v svojih spominih, da zre v prihodnost z radostnim pričakovanjem. To radostno pričakovanje želim Drago Svolfšaku ob jubileju, ki ga je dočakal z nezmanjšano življenjsko močjo in vedrino, polno duhovite iskričnosti, tudi podpisani

Branko Marušič

Francija / Odlikovanje

Boris Pahor bo postal komander
reda umetnosti in leposlovja

Znano je, da so dela tržaškega pisatelja Borisa Pahorja zaslovela prej v Franciji in Nemčiji kot pa v Italiji. Šele evropski uspeh mu je omogočil preboj na italijansko tržišče, kjer pa – kljub priljubljenosti med bralci – ostaja njegov opus in zlasti njegova življenjska izkušnja trn v peti premnogim, ki bi radi izbrisali iz splošne zavesti dejstvo, da je bila prav Italija zibelka, v kateri se je v dvajsetih letih prejšnjega stoletja začelo gibati totalitarno in nečloveško čustvo. To prvo postajo Pahorjevega trpljenja, ki bi ga nato privedla do nemških nacističnih taborišč, bi v večini italijanskih upravnih krogih raje črtali, kar je očitno iz polemik,

ki so v Trstu spremljale predlog podelitve naslova častnega občana: ko je pisatelj zahteval, naj se v utemeljitev zapiše tudi trpljenje, ki ga je njemu in slovenskemu narodu prizadejal fašizem, je predlog obstal... Povsem drugačen je odnos, ki ga je Pahor deležen drugod po Evropi. Drugačen je odnos, s katerim drugod po Evropi ocenjujejo njegovo moralno zapuščino, ki jo je izklesalo neposredno doživljanje nečloveškega trpljenja. In ravno iz Francije prihaja za Borisa Pahorja novica o novem odlikovanju, po katerem bo pisatelj postal komander reda umetnosti in leposlovja francoske republike. Novico je svojčas napovedala

francoska veleposlanica v Sloveniji Nicole Michelangeli na zadnjem večeru francosko-slovenskih srečanj v Ljubljani novembra lani. Pahor naj bi odliko-

vanje prejel 25. januarja letos v francoski rezidenci v Ljubljani. Novico je medijem sporočil Claudio Cossu, predstavnik tržaškega Odbora enakih in svobodnih državljanov, ki je tržaškemu pisatelju že podelil svojo nagrado Trst civilna kultura 2010 v nasprotju z Občino Trst, ki ga vodi "nostalgični in filofašistični odbor, ki ni nikoli hotel priznati Pahorjevega protifašističnega delovanja", piše v sporočilu Odbora.

V sporočilu Odbora enakih in svobodnih državljanov piše, da se je Francija odločila ponovno odlikovati Pahorja zaradi dostojanstva, ki ga je dokazal v trpljenju, ki ga je preстал najprej med fašistično strahotavo, nato pa v nacističnih koncentracijskih taboriščih, kar je opisal v svojih leposlovnih delih. Zdjaj mu mora uradno priznanje dati še Italija: upati gre, da bo to čim prej storjeno.

Industrija kulture

Umetnost poraja
človeku smisel

Nemški filozof Theodor W. Adorno (1903–1966) je bil eden prvih, ki nas je opozoril, da je žal tudi v kulturi vsaka ideja izpostavljena trgu in njenemu mehanizmu. Tako prav zaradi tržnosti kultura postaja blago, ki se lahko zelo dobro proda in spremeni v dobiček. Čeprav je z umetniškega stališča lahko cenejša, je vseeno lahko zelo dobro vnovčljiva – kot ameriška hitra hrana (fast food). Z industrijsko kulturo se lahko odlično služi. Zasluge je privlačen, saj lahko pod krinko kulture vse stvari prinesejo tudi velikanski dobiček. Prav zato velikokrat z velikim vprašanjem govorimo o estetiki vrednot, moči te ali one kulturne stvaritve katere koli civilizacije, ki je izšla iz mitič-

ne podobe sveta. Med Slovenci se je v industriji kulture najbolj poglobil Drago Jančar, ko je leta 2002 izdal knjigo z naslovom Privlačnost praznine. V njej piše: "... razpad ostrih estetskih kriterijev, poplava založniške literarne komercializacije, ki jo označujemo z novim klišejem, namreč "amerikanizacijo", in z njim mislimo na neko literarno lahkonost, berljivost in prodajnost. Ta naj bi namreč nadomestila elitnost, težavnost in dolgočasje Globe in Velike literature". V preteklih časih je literatura pomenila moč narodne identitete in utelešenje politične svobode. Tega danes ni več! Če pa že je, je manj zapaženo, velikokrat pa sploh ni opaženo.

Umetnost ne išče smisla, kot ga išče filozofija. Umetnost podarja človeku smisel njegovega dejanja in nehanja. V tej luči tudi kultura na novo odkrivamo in jo tudi vrednotimo, ker nam ob tem vzbuja spoštovanje. Ne smemo obiti življenja z vsjo njegovo prvinskostjo, povezano z življenjem. Ni dobro, če se kultura spušča na politično raven, a žal se velikokrat, kajti mnogo bolj kot politiki se je treba posvečati kulturi. Prav kultura vsebuje nekaj trajnega, celo večnostnega. Na področju politike se nič ne nadgrajuje, ampak se vedno vse sesipa, dokler se to, kar je, ne sesuje. Pri vsem tem igra pomembno vlogo človekov čut za odnos. Ta čut pa je najbolj razvit pri ljudeh, ki so neokrnjeni, naravni, preprosti, opazen pa je tudi pri otrocih. Ob tem pa je vidno celozozvočje med naravo in zgodovino. Kocbekova izpoved nam to potrjuje: "Prva moja poetična resnica je bila resnica o zemlji. To je bil čas, ko sem bil pijan ljubezni, ljubezni do zemlje, in s to omamo

se je začela moja poezija... Postal sem eno z naravo. Prva pesniška zbirka Zemlja mi je bila izraz bitne vernosti in medčloveške topline..." (Kocbek, Svoboda in nujnost). Človekova vraščenosť v naravo, ko ta spregovori pred človekom, to je poetičnost, ki jo pesnik samo zapiše ali glasno izgovarja ter tako prav ta potem postane nadčasovna, večnostna ali celo mistična. Tu nas zopet Kocbek opozori: "Z ene strani smo v zgodovini na novo vzljubili naravo ali objektivni izraz govornice, besede in jezika, z druge strani pa smo burno in jasno doživeli sonaravnost človeka in njegovo utopijo" (Kocbek, Svoboda in nujnost). Tako vidimo, da je vse omamljivo, vendar narava spregovori pred človekom in v tem je prava poetičnost, ki jo pesnik samo izgovarja na glas in zapisuje besede, ki so nadčasovne, večnostne, estetske ... Vse to pa je pravo nasprotje industrijskemu dojemanju kulture, ki smo mu velikokrat priča tudi mi.

Ambrož Kodelja

Kratke

Podeljevanje štipendij in podpor Sklada Tončič

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič je v oktobru razpisal natečaj za štipendije in podpore za redne študente iz Furlanije Julijske krajine, ki se izobražujejo po dodiplomskih ali podiplomskih visokošolskih programih, ki so pomembni za slovensko skupnost v Italiji. Odbor sklada je pregledal dokumentacije prosilcev in je med tistimi, ki so izpolnjevali pogoje v skladu z razpisom, izbral tri kandidate za štipendije in osem za podpore.

Štipendije in podpore Sklada Sergij Tončič bodo javno izročene dobitnikom v petek, 14. januarja 2011, ob 17. uri v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel, ul. Ginnastica, 72.

Kraški cvet v Domu šolskih sester

V nizu božičnih pevskih koncertov, ki jih v božičnem času prireja Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu v Domovih za ostarele in onemogle, bo v soboto, 15. januarja 2011, ob 17. uri nastopil v Domu šolskih sester (ul. delle Docce 34) v Trstu otroški pevski zbor Kraški cvet pod vodstvom sestre Karmen Koren.

Dominiku Hvaliču v slovo in zahvalo

O pokojnem učitelju Dominiku Hvaliču je že MT napisal vse v prejšnji številki Novega glasa. Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu bi rada dodala nekaj besed v spomin in zahvalo svojemu dolgoletnemu sodelavcu.

Dominik Hvalič se je posvečal mladini med šolskim letom v šoli in izven nje, za mladino pa je daroval tudi svoje poletne počitnice, ko je delal v otroških kolonijah. Za kolonije Slovenske Vincencijeve konference je žrtvoval 31 let svoje počitnice, in sicer od leta 1965 do leta 1995. Še prej je bil ravnatelj v koloniji devinsko-nabrežinske občine. Za SVK je deloval eno leto en turnis kot ravnatelj, sicer pa vedno kot ekonom. Kolonije so bile trikrat v Karniji, in sicer v Rigolatu, Ovaru, Forni Avoltri in največ časa v Comegliansu. Kot ekonom je s kuharicami skrbno pripravljali jedilne liste, da so bili najbolj primerni za otroke. Skrbno in natančno je vodil račune. S svojim vedrim in odprtim značajem in s svojo prijaznostjo se je priljubil ne samo v koloniji, ampak tudi med prebivalci zgoraj omenjenih krajev. Tudi njegova zasluga je, da so bile naše kolonije med domačimi lepo sprejete. Toda Hvalič je naredil še več. Nekaj dni pred začetkom kolonije se je odpravil v počitniški kraj, da bi jo s sodelavci in sodelavkami pripravil. Iz skladišča je bilo namreč treba prenesti v stavbo (po navadi šolo), namenjeno koloniji, postelje in druge premičnine ter vse urediti. Po končani koloniji je bilo treba vse to pospraviti in tudi za to je poskrbel skrbni Hvalič. Kot odbornik za kolonije je sodeloval tudi v glavnem odboru SVK. Ko je Slovenska Vincencijeva konferenca leta 1997 praznovala petdesetletnico ustanovitve, se je v zahvalo za dolgoletno sodelovanje nekaterim oddolžila s skromnim priznanjem: spominsko medaljo. Dominik Hvalič je bil prvi na seznamu. Pri Vincencijevi konferenci se ga bomo vedno spominjali s hvaležnostjo. Naj mu Bog obilo povrne v onstranstvu. / NM

Glavni odbor in člani Slovenske Vincencijeve konference

v Trstu se klanjamo spomenu

DOMINIKA HVALIČA

dolgoletnega sodelavca pri upravljanju in vodenju
počitniških kolonij Slovenske Vincencijeve konference.

Pokojnikovi hčerki prof. Silvani izrekamo
iskreno občuteno sožalje.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na božični koncert

BODI ČEŠČENO, O DETECE SVETO

stolnica sv. Justa
nedelja, 16. januarja 2011, ob 16. uri

Program bodo oblikovali:

OPZ Kraški cvet, vodi s. Karmen Koren
MIPS A. M. Slomšek, vodi Zdenka Kavčič Križmančič
MoPZ Sv. Jernej, vodi Mirko Ferlan
MePZ Jacobus Gallus, vodi Marko Sancin
MePZ Mačkolje, vodi Andreja Štucin

ZCPZ Cerkev pri Sv. Jakobu

Zbor sv. Nikolaja iz Litije je navdušil občinstvo

Ljubitelji zborovskega petja je v soboto, 8. januarja, v šentjakovski župnijski cerkvi pričakal pravi božični biser, ki jim ga je poklonila Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Z doživljajskim programom, ki je nosil naslov Najlepše slovenske božične pesmi, se jim je predstavil eden najboljših in najbolj uspešnih pevskih sestavov na Slovenskem, Zbor sv. Nikolaja iz Litije, ki ga od ustanovitve vodi prof. Helena Fojkar Zupančič in mu je s samostojnim ter skupnim nastopom stal ob strani Nikolajev otroški zbor pod vodstvom Klavdije Zupančič.

Kot nam je povedal predsednik ZCPZ Marko Tavčar, je naveza med tržaško zborovsko ustanovo in prof. Fojkar Zupančič nastala že na lanskem tradicionalnem seminarju ZCPZ v Bohinjski Bistrici.

Začetki Zbora svetega Nikolaja Litija segajo v oktober 1997, ko se je ob sobotnih večerih začela srečevati skupinica mladih fantov in deklet, predvsem skavtov. Pomankljivo glasbeno predznanje so spretno presegali z velikim navdušenjem in veseljem do dela ter pod vodstvom zborovodkinje Helene Fojkar Zupančič dosledno napredovali. "Novonastala skupina je bila logično nadaljevanje nekdanjega cerkvenega pevskega zbora v župniji Litija, ki je v tistih mesecih ravno zamiral. Pevski sestav se je iz leta v leto večal, tako da danes šteje okrog petdeset pevcev. Veliko članov prihaja tudi iz osrednje Slovenije, saj je Litijčanov ostala le ožja

skupina", nam je povedala zborovodkinja Fojkar Zupančič. Prva leta je zbor prepeval samo pri mašah v župnijski cerkvi in na dekanjskih in posvetnih revijah, dokler ni bil zbor leta 2001 sprejet v evropsko zborovsko zvezo Europa Cantat. Prelomnico v delovanju je zagotovilo pomenila udeležba na 18. tekmovanju slovenskih pevskih zborov Naša

repertoar obsega veliko bogoslužnih del, ob tem pa se enako loteva številnih drugih glasbenih izzivov. Na svoji poti se je oplajal ob srečanjih s številnimi slovenskimi in tujimi vrhunskimi glasbeniki, med katerimi gre omeniti Davida de Villersa, Paula A. Smitha in sodelovanje s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija. Del zborove poudarjalnosti

Foto IG

pesem 2003 v Mariboru, kjer je prejel zlato plaketo ter številne posebne nagrade. Leto kasneje je bil zbor povabljen na 7. mednarodno zborovsko tekmovanje v Mariboru 2004 kot predstavnik Slovenije; uvrstil se je na drugo mesto. Že leto zatem je na slovenskem tekmovanju zasedel prvo mesto in prejel zlato plaketo, leta 2006 pa še tretje mesto v programu monografskih del na mednarodnem zborovskem tekmovanju C. A. Seghizzi. Zbor se odlikuje po izredno muzikalnih in prepričljivih izvedbah skladb različnih stilnih obdobij, njegov

je zapisan na zgoščenkah Sacra religio in Božična luč, "v kratkem pa bo izšel tudi CD z biseri zakladnice slovenskih ljudskih pesmi v izvorni ali sodobni preobleki. Ko smo se s temi predstavili na koncertih v tujini, smo opazili, da ljudje imajo radi našo ljudsko zakladnico. Končno jo bomo lahko predstavili v trajnostni obliki", je dodala prof. Fojkar Zupančič, po mnenju katere se za vsakim uspehom skriva zasledovanje jasnih ciljev. Mednje sodi tudi udeležanje nekaterih ključnih točk letošnjega programa, ki bo imel na sporedu sodelovanje na tek-

movanju Venezia in musica, "v začetku julija pa bomo sodelovali pri velikem načrtu, to je pri izvedbi Mahlerjeve simfonije v Ljubljani in Zagrebu: k načrtu bo pristopilo veliko zborov iz Slovenije in preko tisoč glasbenikov".

Pred pričetkom tržaškega nastopa sta prisotne pozdravila domači župnik don Roberto Rosa in msgr. Marij Gerdol, odgovoren za slovenske vernike. Občinstvu v cerkvi sv. Jakoba so pevci ponudili dovršen program, ki je bil razdeljen na troje. Po prvem sklopu, ki ga je samostojno oblikoval mešani zbor, je nastopil otroški, oba pevka sestava pa sta sooblikovala zadnji del sporeda. Program je obsegal skladbe Gregorja Riharja, Frana Gerbiča, Josipa Levičnika, Matije Tomca, Lojzeta Mava, Stanka Premrla, Franceta Ačka, Valentina Štolcerja, Blaža Arničiča. Sklepnata skladba Sveta noč pa je zadelo v vsvoščju z občinstvom. Orgelska spremljava odraslih glasov je bila zaupana Klemnu Karlinu, otroške pa je podprla instrumentalna spremljava pianistke Katje Ložar, violinistke Mirjam Mah, harmonikarja Krunoslava Križa in kitarista Mateja Zupančiča. Nazadnje se je predsednik ZCPZ Marko Tavčar zahvalil Zboru sv. Nikolaja in njegovi mentorici za doživet pro-

gram, ki je bil obenem priložnost, da bi se ljubitelji zborovskega petja pripravili na tradicionalni božični koncert ZCPZ, ki bo prihodnje nedeljo v stolnici sv. Justa: "Po lanskim izvedbi, ko je božični koncert temeljil na programu mednarodnih skladateljev, bo letošnji spored uglašen na domači ton, bodisi zaradi izbire programa bodisi zaradi izbire izvajalcev: sodelovali bodo namreč MIPS A. M. Slomšek iz Bazovice, OPZ Kraški cvet, MoPZ Sv. Jernej z Opčin, MePZ Jacobus Gallus in MePZ iz Mačkolj".

Igor Gregori

NADŠKOF GIAMPAOLO CREPALDI Praznik Gospodovega razglašenja

Kristusa moramo sprejeti kot Božjega sina!

Ob prazniku Gospodovega razglašenja je tržaški škof, nadškof Giampaolo Crepaldi, poudaril njegovo sporočilnost. Z njim se namreč ne končujejo božični prazniki, pravo praznovanje Kristusovega rojstva se namreč šele začne. "Razglašenje Gospodovo je razodevanje Jezusa kot Božjega sina in kot Odrašenika človeštva, ki je preko vere v Njega poklicano živeti polno in radostno življenje". V Jezusu je Bog dokončno postal človek, z Njim nam je Bog vse podaril. "Nihče razen Jezusa nam ne more pokazati, kakšen je Bog. Od nikogar drugega ne more priti odrešenje. Prav zato je pomembno, da vsak človek spoz-

na Jezusa". Tržaški škof je Svete tri kralje vzel kot simbol celotnega človeštva na poti iskanja vere. "Svete trije kralji poosebljajo ljudi,

Foto A. Novak

ni srečen, če ne najde Boga. "Iskanje resnice nam je potrebno kot zrak, ki ga dihamo". Ko pa človek pozabi na to svoje poslanstvo in izpolnjuje le svoje želje po materialnih dobrinah, se prepusti nezadovoljstvu in nesreči. Da bi človek ne podlegel takemu življenju in da bi – tako kot Sveti trije kralji – iskal smisel svojega bivanja, mora pazljivo spremljati znake, ki nam jih Bog polaga vsak dan. Človek mora slediti temu, kar je bila za Svete tri kralje zvezda: takega simbola ne bomo zlahka dobili v sodobnem svetu, iskati pa ga bomo morali in mu zaupati. Zaupati mu bomo morali tudi v primeru, da ga čutimo daleč od nas, ko se nam njego-

vo iskanje zdi nesmisleno. Bog bo človeku vedno stal ob strani in ga spremljal, tako kot je spremljal Svete tri kralje. "Ko so našli Jezusa, je bilo njihovo veselje izredno, ker so ga iskreno in neutrudno iskali. Tega niso počeli Herod, svečeniki in ljudje iz Jeruzalema. Herod ni iskal resnice, iskal je zgolj moč, slavo. Jezus je bil zanj ovira, ki jo je bilo treba uničiti. Tudi svečeniki, kljub temu da so na podlagi Svetege pisma dobro vedeli, kje se bo Odrašenik rodil, so ostali lagodno doma. Zato ga niso našli. Ni dovolj vedeti, treba je slediti Jezusu, udeležiti Njegove besede. "Koliko kristjanov še ni docela srečalo Gospoda, ker niso pripravljani odkritosrčno udeležiti Njegove besede", je dejal škof. Odgovor je v ravnodušnosti, ki onemogoča vernikom poglobiti vere. Kristusa moramo sprejeti kot Božjega sina in mu pokloniti našo ljubezen ter postati apostoli njegove resnice.

IG

BANI Cerkvica sv. Florijana

Srečanje vokalnih skupin

Preproste jaslice, ki spominjajo na čas, ki ga ni več, vabijo obiskovalca k umiritvi duha in razmisleku o tem kičasto-bleščečem prazničnem vzdušju, v katerem kraljuje velika praznina moralno etičnih vrednot. Ob teh jaslicah, v tej mali cerkvi pri Banih so se zbrali pevci in poslušalci, ki so napolnili do zadnjega kottiča ta božji hram. Na pobudo ZCPZ iz Trsta je bila

28. decembra v cerkvi pri Banih Revija malih pevskih skupin. V pozdravnem nagovoru je v imenu vaše skupnosti spregovoril P. Vidau, ki je med drugim povedal: "To srečanje prinaša tudi neki nov pogled in usmeritev pri ZCPZ: skrb za poživitev lepega petja v božičnem času tudi po manjših cerkvah, za skupnosti, ki nimajo večjih možnosti uveljavitve in razvoja". Za tiste, ki so bili

prvič v vasi in v tej cerkvi, je na kratko prehodil njeno zgodovinsko pot, od njenega nastanka kot privatne kapele plemiške družine, njene oskrunitve v času druge svetovne vojne (vojaško skladišče) do današnjih dni. Nato je predsednik ZCPZ Marko Tavčar predstavil nastopajoče vokalne skupine, obenem pa se zahvalil domačinom, ki so sprejeli in pomagali uresničiti to pobudo ZCPZ v domači cerkvi sv. Florijana.

Prva je bila skupina MIPS Anton Martin Slomšek iz Bazovice pod vodstvom Zdenke Kavčič Križmančič, ki je pričela nastop s pesmijo Že počiva vsa narava Leopolda Belarja; sledile so Vs-

tanite pastirji... (Peter Krečič) Naceta Duha; Lučke v srcih (Franc Juvan) Franca Juvana in Dete rajsko Eleonore Hudovernik. Nato se je predstavila MIDPS Vesela pomlad pod vodstvom Andreje Štucin s pesmijo Bim, bam, bom v priredbi Franca Gačnika; Jezusu naproti (L. Šorli), ki jo je uglasbil Ivo Bolčina; Pastirji gredo v Betlehem (L. Šorli) Andreja Bratuža in Iztoka Cergola; Ko so pastirji v priredbi Franca Gačnika; Božična uspavanka (L. Šorli) Zorka Hareja in Iztoka Cergola. Sledil je nastop župnijske vokalne skupine Rupa-Peč pod vodstvom Damijane Čevdek Jug, ki je zapela: Sveto noč F. Gruberja; Kot otrok sem sanjal (glasbo je

podpisala Martina Gereon, ki je tudi spremljala s kitaro); La verdad es sus manos Martine Gereon ter Angelsko pesem Johna Rutterja. Zadnji je bil na vrsti MoPZ Sv. Jernej pod vodstvom Mirka Ferlana, ki je odpel Božji nam je rojen Sin Janeza Zupana v priredbi Matije Tomca; Ura je polnoči v priredbi Ubalda Vrabca in Blažena noč (s. E. Kremžar) Vinka Vodopivca. M. Tavčar se je v imenu ZCPZ zahvalil nastopajočim, še posebno pa Andreji Štucin, ki je za ta nastop izbrala pesem, ki jo je uglasbil dolgoletni predsednik ZCPZ, Zorko Harej. Nato je povabil župnika g. Franca Pohajca, da pove misel o tem večeru. Gospod Pohajac je pohvalil

prireditve, še posebno zato, ker so bile na njej prisotne vse generacije, od otroške in mladinske do ženske in moške skupine. Po njegovem je prvič, da je ZCPZ priredila tako pisano sestavljeno revijo. Ob splošnem zadovoljstvu, kljub stiski s prostorom v cerkvi, a v topli družbi prijateljev petja so se napolnili v društvene prostore, da so si ob iztekajočem letu voščili in nazdravili novemu letu 2011 z dobrotami, ki so jih pripravile vrle domačinke. Prijeten, navdušujoč večer petja, ki je ogrel srca pevcev in poslušalcev, se je nadaljeval ob splošnem zadovoljstvu vseh prisotnih v društvenih prostorih.

P. V.

DSI Gost ljubljanski nadškof Anton Stres

Država mora pripadati državljanom!

Problem slovenske države je v tem, da v zadnjih dvajsetih letih v družbenem tkivu ni prišlo do temeljite spremembe miselnosti glede ocenjevanja temeljnih vrednot. Neki madžarski mislec je svojčas izjavil, da politiko neke države se da spreminiti v treh mesecih, gospodarski ustroj v treh letih, za spremembo miselnosti ljudi pa je treba odšteti obdobje treh generacij.

To so bile sklepe misli, s katerimi je ljubljanski nadškof in metropolit ter predsednik Slovenske škofovske konference dr. msgr. Anton Stres izrekel ob sklepu svojega predavanja, s katerim je Društvo slovenskih izobražencev v ponedeljek, 10. januarja, odprlo niz srečanj v letošnjem letu. Ljubljanski nadškof se je med tržaškim obiskom srečal tudi s slovenskimi dušnimi pastirji, ki jih povezuje Duhovska zveza, priložnost pa je imel tudi, da se je sestal s prijateljem, tržaškim škofom Giampaolom Crepaldijem, ki mu je potrdil trdno kulturno podlago naše zamejske skupnosti.

Izhodišče za srečanje v Peterlinovi dvorani je predstavil predsednik DSI Sergij Pahor. Pred poletjem je namreč Komisija pravičnosti in mir (kateri je do konca leta predsedoval ravno msgr. Stres) pri ŠSK objavila dokument o pravnem in socialnem položaju v RS kot odgovor slovenske Cerkve na posledice fi-

nančno-gospodarske krize, ki jo je drago plačala tudi slovenska družba. Kot je poudaril gost, so se nato razmere v državi krepko poslabšale, tako da bi dokument potreboval korenito posodobitev: v svojem temelju pa ostaja neomajen, saj se

Foto IG

loteva vprašanja mladinske zaposlitve in problema srednje generacije, ki se je zaradi propada podjetij znašla v primežu brezposelnosti. Problem naše matične države pa gre po mnenju ljubljanskega nadškofa uokviriti v širšo razpravo, v kateri je družbeni položaj tesno vezan, če že ne celo neposredno

odvisen od stanja pravne države kot take. Pomanjkanje zaupanja državljanov v vladajočo garnituro in splošno politično sceno zrcali erozijo vrednot samega političnega stanu. "Zagotavljanje skupnega dobrega - gre za pojem, ki ga v slovenskem političnem žargonu sploh ne uporabljajo več - je temelj legitimnosti za državno ureditev", je dejal msgr. Stres. Po njegovem mnenju je kredibilnost države kot take upadla zato, ker je bilo sploh omogočeno, da so tajkuni v času tranzicije na 'nejasen' način prevzeli nekdanja družbena podjetja in da so zaradi njihovih spornih poslov plačali mnogi državljani. V koščljivem položaju je tudi slovensko sodstvo, pri katerem je še prepoznati vpliv nekaterih lobijev, ki so vezani na nekdanjo udbovsko okolje in logiko.

Prav zato je bila med predlogi dokumenta kot prva določena potreba po krepitvi pravne države. Šolski sistem je namreč zasel v slepo ulico, s tem da je etično dimenzijo prepustil zasebni sferi posameznika in družine: meja med pravičnim in nepravičnim sledi liberalnemu načelu, čes da je ni mogoče določiti po racionalni poti, temveč na podlagi iracionalnih opcij, ki so vse enako 'prave'. "Po principu etičnega relativizma ima vsak svoj prav"! Na tak način je težko ohraniti pravični odnos do temeljnih vrednot, vse je prepuščeno pisani besedi - zakonu - ki je

prepuščen interpretacijam. Dokument ŠSK poudarja obenem potrebo po odgovornosti za prihodnost države: "Politikojv je v Sloveniji veliko, primanjkuje pa državnikov", ki bi nesebično načrtovali prihodnost države in družbe. V Sloveniji se namreč stari monopoli venomer regenerirajo in skrbijo za lasten interes: država pa ne sme pripadati ožjim interesnim skupinam, temveč državljanom. Izpostavljena je bila tudi nuja, naj vlada poglobi socialni dialog z vsemi partnerji. "Vsi trdijo, da so reforme nujne, nihče pa se jih ne upa speljati in sprejeti morebitne posledice: to zato, ker je treba za tako početje imeti zaupanje v poštenost dogovora", v Sloveniji pa tega zaupanja ni. Prav zato je pokojninska reforma - pri kateri igra Stranka upokojencev nelojalno vlogo - odprta rana slovenske politike. ŠSK skrbi tudi predlog za novi družinski zakonik, ki bi istovetil istospolne zveze s heterogenimi, tudi glede posvojitve otrok. Problem medijskega pluralizma je bil od osamosvojitve dalje velik problem, zadnje afere pa dajejo upati, da so v novinarskih sročilih to, kar dokument ŠSK pričakuje: njihovo kritično in nadzorno družbeno vlogo.

Nadškof Stres je predavanje sklenil z upanjem, da bo morda gospodarska kriza privedla do novega načina razmišljanja politike, družbe in države. Slovenska Cerkva bo neutrudno opravljala svojo vlogo ne glede na polemike, ki jih levčarske stranke podžigajo zaradi političnih računov. Med debato je prišla na dan tudi skrb za prihodnost slovenske Cerkve: kaže namreč, da se bo v doživljanju verskega etosa okreplila neposredna vez med posameznikom in izročilom.

Igor Gregori

ROJAN Ob Božiču

Glasi Med nami je vedno zanimivo

Rojančani, ki se zbirajo okrog Društva Rojanski Marijin dom, so svoje misli ob minulem Božiču strnili v priljubljeno glasilo Med nami. To je bila po tradiciji zadnja številka v letu, pred njo je namreč Društvo izdalo še običajne tri številke, ki so jih bralci prejeli v roke ob Veliki noči, ob prazniku farnih zavetnikov sv. Mohorja in Fortunata julija meseca in ob misljijski nedelji oktobra meseca.

Med nami je bil svojčas zgolj bilten, ki je Rojančane seznanjal z obvestili krajevnih verskih dogodkov. Takrat so verniki italijanske narodnosti imeli svoje glasilo, v katerem je bilo tudi nekaj informacij o slovenskih sobratih v predmestnem rajonu. Pokojni Matejki Maver se je zato porodila zamisel, da bi podobno glasilo na-

stalo tudi v slovenski verski skupnosti: iz leta v leto je glasilo vsebinsko raslo in postalo del krajevnega tkiva. Matejka Maver je v svojo idejo močno verjela in jo prizadevno gojila, dokler je mogla. Po njeni smrti je njen sin Martin ponudil gospe Dorici Žagar računalniško in oblikovalno pomoč, da bi rojansko glasilo še naprej izhajalo. Prevzem urednikovanja ni bil enostaven, nam je zaupala gospa Žagarjeva, "včasih je težko najti sodelavce oziroma ljudi, ki bi glasilo prispevali nekaj svojih misli". Kdor pa se je odzval vabilu, je prispeval del sebe in lastne izkušnje narodnosti imeli svoje glasilo, v katerem je bilo tudi nekaj informacij o slovenskih sobratih v predmestnem rajonu. Pokojni Matejki Maver se je zato porodila zamisel, da bi podobno glasilo na-

odseva božični čar. "Božja beseda je učinkovita. Bog je Sejalec te besede in na nas je, kako to besedo sprejemamo. Prav v tem letu smo še posebej povabljeni, da vzamemo v roke Sveto pismo, ga prebiramo in premišljujemo ter v njem najdemo razsvetljenje in moč na naši življenjski poti", je zapisal msgr. Vončina. Zapis Saše Martelana, Aleksandra Korošiča in Tatjane Slosar pa obnavljajo spomine na nekdanje praznovanje Božiča. Memoarskim člankom sledijo nasveti Uče Trobec za pripravo tradicionalnega prazničnega peciva, potice, Lija Ferfolja Bak pa opisuje praznovanje novega leta 1946, ko je bilo vojne konec in "si je bilo treba zavihati rokave in začeti z načrti za prihodnost". Pomemben razdelek v glasilu Med nami predstavlja Misijonski koticček, ki ga urejmeta Marija in Franc Saksida: zakonca skrbita obenem tudi za Misijonski krožek iz Rojana, ki je praznoval 90-letnico delovanja. Ponovno se nato oglašata Uča Trobec z zapisom o pomembni obletnici Rojanskega cerkvenega pevskega zbora, ki že 60 let bogati slo-

vensko bogoslužje ob 9. uri. Od leta 1965 prenaša sveto mašo vse nedelje in praznike Radio Trst A, kar je še posebno pomembno za starejše in bolnike, ki ne morejo v cerkev. Objavljeno je še poročilo o društvenem delovanju: v mesecu novembru so med drugim v Marijinem domu predvajali film Sonja režiserke Loredane Gec, ki govori o pretresljivi zgodbi Sonje Amf Kocjan; ona je v hudih časih fašističnega preganjanja pretrpela večkratno mučenje. Istega meseca so mladi igralci Slovenskega kulturnega kluba uprizorili dve enodejanski, Gledališki klub in Dogodivščine v slačilnici. Poleg obvestil, darov in čestitk ter kratkih vestij je v glasilu Med nami tudi 'rojanska kronika', ki beleži rojstva otrok rojanskih veljakov ter smrti domačih ljudi. Gospa Žagarjeva nam je tudi povedala, da glasilo prejema po pošti tudi Rojančani, ki so se izselili: "To je način, da ohranijo vez z domačim, izvornim okoljem". Sklepna misel je v tej številki zaupana verzom Ljubke Šorli, to je njeni poeziji Božična noč.

IG

Mesečna srečanja v Peterlinovi dvorani

Pobuda mladih: etika in prihodnost

Bo z evropsko civilizacijo izginilo tudi krščanstvo, ki je to civilizacijo porodilo? Bo krščanstvo poskrbelo samo za dostojen pogreb stare Evrope, ali pa lahko zaneti novo rojstvo? To so vprašanja, ki bodo predmet pogovora na srečanju, namenjenem mladim (okvirna starost 18-30 let), ki nosi izvalni naslov: "Ali bo z Evropo izumrlo tudi krščanstvo?" V petek, 21. januarja, ga bo ob 18.00 v prostorih Peterlinove dvorane v ul. Donizetti 3 v Trstu vodil filozof, teolog in pisatelj, pre-

davatelj na univerzah v Ljubljani in Toulousu, leta 2000 dobitnik Rožančeve nagrade frančiškanski pater dr. Edvard Kovač. Pogovor z dr. Kovačem je zamišljen kot prvo v vrsti mesečnih srečanj o položaju in prihodnosti sveta, v katerem živimo, in o etičnih ter drugih izzivih, ki jih postavlja mlademu človeku. Srečanja bodo uvedli ugledni gostje, strokovnjaki na svojem področju, vendar bodo glavno besedo na njih imeli mladi, ki si bodo lahko izmenjali mnenja, izkušnje,

pogleda... Srečanja bodo potekala v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti, 3 z začetkom ob 18.00 okvirno vsak tretji petek v mesecu tja do poletja. Na programu bo obravnava aktualnih tem iz vsakdanjega

življenja, politike, kulture, vere, in sicer pod vidikom prihodnosti, ki nas čaka, in etičnega pristopa, ki lahko to prihodnost osvetli in osmisli. Do junija bodo prišle na vrsto naslednje teme: "Sveto" v kinematografiji med svetostjo in pornografijo" (25. februarja 2011, p. Andraž Arko); "Ali je tradicionalni družini odklenalo?" (izjemna sobota, 12. marca 2011, p. dr. Christian Gostecnik); "Ali bi Jezus Kristus danes šel na volitve?" (15. aprila 2011, dr. Ivan Štuhec); Zakaj islam ne pozna renesanse (20. maja 2011, dr. Igor Škamperle).

Sklepni piknik s kritičnim pogledom na prehojeno pot te nove pobude mladih in napovedjo počitniškega "ustvarjalnega brezdelja" bo 26. junija 2011 vodil p. dr. Edvard Kovač.

Cestitke

Družini Šemec v Prečniku se je na božični dan pridružil mali Ivan; mami Nataši, tatku Dejanu iz srca čestitamo, novorojenčku pa želimo srečno pot v življenju: nono Radovan, nona Danica, teta Irena, stric Goran, posebno pa sestrični Nika in Jasna. Ob tej priložnosti darujemo 20 evrov za šempoljsko cerkev.

Zahvala

Upravitelji in sodelavci Vzgojno-zaposlitvenega središča Mitja Čuk Onlus se iskreno zahvaljujemo občinskemu svetovalcu SSK Igorju Švabu za ves trud, ki ga je vložil za podporo dejavnosti dnevnega središča na Kontovelu in mu omogočil še dodatna finančna sredstva. Želimo mu veliko zadoščenja, zdravja in zadovoljstva v novem letu! VZS-CEO Mitja Čuk Onlus

Darovi

Ob 20. obletnici smrti dragega moža Maksa Šaha daruje Jelka Terčon Šah 50 evrov za misijone, 50 evrov za Karitas, 50 evrov za cerkev v Mavhinjah, 30 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu in 25 evrov za rojanski Marijin dom.

Za akcijo riža otrokom misijonarja Pedra Opeke na Madagaskarju darujeta F. T. 50 evrov in Vincencijevo Konferenca iz Barkovelj 200 evrov.

Za misijone darujeta: Anica Zupanič 10 evrov; v spomin na starše Marija Ferluga Udovič 100 evrov.

Za Novi glas daruje ga. Marija Grisani 35 evrov.

12.1.1991 - 12.1.2011

MAKS ŠAH

Dvajset let je že minilo,
odkar si nas zapustil,
a spomin nate ostaja vedno živ.
Z ljubeznijo se te spominjajo
žena Jelka in svojci.

Trst, Celje, Mavhinje 12.1.2011

Cerkev Novega sv. Antona

Prisrčna božičnica

Letos obhaja cerkev pri Novem sv. Antonu že 65 let obnovitve slovenske službe božje. Te dragocene pridobitve so se spomnili ob obhajanju tradicionalne slovenske Božičnice v mestu. Zaradi vedno manjšega obiska slovenskega bogoslužja v tej cerkvi pa si velja tudi danes priklicati v spomin besede, ki jih je v svoji pridigi ob obnovitvi slovenske službe božje pri Novem sv. Antonu, 15. avgusta 1945, izrekel božji služabnik msgr. Jakob Ukmar: "Upam, da ne bo nobeno nasilje odvzelo te slovenske službe božje, če je ne bodo slovenski verniki sami zanemarili, česar nas Bog varuj. Tu velja svetopi-semska beseda: drži, kar imaš, da ti nihče venca ne vzame. Zato vas danes prosim in opominjam: obiskujte slovensko bogoslužje vedno in v obilnem številu, da se v spoznavanju in ljubezni božji izpopolnite, da zadobite v teh razburkanih časih notranji mir ter daste tudi našim someščanom lep zgled krščanske gorečnosti in moralne zrelosti".

Letošnja božičnica ob prazniku sv. Štefana je ob asistenci msgr. Marija Gerdola vodil župnik iz Goriških Brd, Lojze Kržišnik. Praznik se je ujemal s praznovanjem nedelje Sv. Družine, zato je Kržišnik ovrednotil družino kot cerkev v malem in pozval k skrbi za njeno zaščito. Za njegov

odločni in sporočilni nastop mu je msgr. Gerdol izrekel zahvalo, kakor je tudi zbranim prinesel pozdrave tamkajšnjega domačega župnika, ki se letos dogodka zaradi okrevanja po operaciji ni mogel udeležiti.

Foto Kroma

Slovesno bogoslužje je s sporočilno božično pesmijo in novim programom povzdignil združeni zbor ZCPZ iz Trsta, ki je sodeloval pod vodstvom predanega zborovodje Edija Raceta in ob ubrani spremljavi prof. Tomaža Simčiča. Praznik Gospodovega rojstva so s svojim obiskom z Dravskega polja pri Mariboru sklenili mladi iz Mladinskega pevskega zbora Miklavž. Izbrane božične pesmi so lepo dopolnile praznično vzdušje.

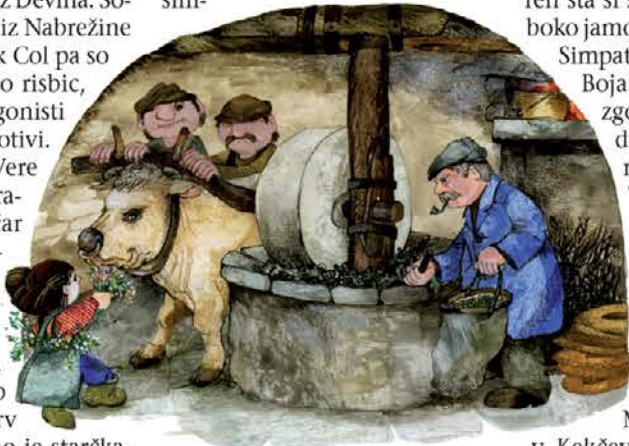
Jba

Tretja številka mladinske revije Galeb

Zanimive zgodbe, prijetne pesmice, pisane ilustracije

Skoledarja se je žalostni november poslovil že pred mesecem dni, v jesenskih barvah pa še zmeraj živi v tretji številki Galeba, na naslovnici katere bodičasti ježek nosi jabolko, iz katerega kuka črviček. Narisala ga je Arianna Moro, četrtšolka OŠ J. Jurčič iz Devina. Šolarji OŠ Virgil Šček iz Nabrežine in OŠ Alojz Gradnik Col pa so Galebu poslali vrsto risbic, na katerih so protagonisti muha in morski motivi. Vila Bogomila Vere Poljšak se je v ilustracijah Magde Tavčar pomudila pri kizantemih, ki je tudi letos krasila grobove. O jeseni v gozdu poje pesmica Žige Gombača ob ilustraciji toplih barv Žive Pahor. V sivino je starčkonovember, ki pod dežnikom peče kostanj, odel Štefan Turk; navdih mu je dala pesem November Martine Legiša. Pomenljivo pesem o Podpisniku svobode, ki se bori proti vsaki odvisnosti, je spisala Zvezdana Majhen, v sliko pa prelila Mojca Cerjak. Alenka Sottler je ob ver-

zih Bine Štampe Žmavc Muca Ina narisala debelušno belo muco z iskrivimi očmi. O angelu, ki spremlja slabovidne, tenkočutno poje pesem Toneta Pavčka Angel za slepe, ob kot vselej bogati risarski umetnici Klavdija Palčiča. Didaktična naloga Anje Kokalj s sim-

paticični ilustracijami Daše Simčič predstavlja črko h kot hišica. Darinka Kobal v rubriki Dedek, igraj se z nami, opisuje toroklo, ki jo je pristno ilustrirala Magda Tavčar. Iz teh prikupnih zapisov odkrivajo otroci delček etnografije naših krajev. Pravljično zgodbo o Rdeči kapici in ak-

robatski Srečki ponuja Štefka Kac Marn ob drobni ilustraciji Erike Cunja. Kako je petelin preliščil lisico, pa pripoveduje grška ljudska pravljica, ki jo je prevedla in priredila Klarisa M. Jovanovič, ob akvarelu Vena Dolenca. Zvedava medved in miška Majde Koren sta si šla tokrat ogledat globoko jamo in njene zanimivosti. Simpatično je strip ilustriral Bojan Jurc. Nadaljevanje zgodbe Rad bi bil tak kot drugi z naslovom Buška na glavi je napisala Tatjana Kokelj, povedno pa ilustrirala Katerina Kalc. Poleg navedenega so v novembrski številki Galeba še dolga zapisa Berte Golob o pisatelju Cirilu Kosmaču in Marjete Zorec o izletu v Kekčev svet, Galebov kviz, sladko grozdič kuharja Škrobka z lepo ilustracijo Chiare Sepin, Galebova likovna delavnica, v kateri Jasna Merku' prikazuje, kako lahko otroci iz volne napravijo zapestnico, in še križanka iz Galebove knjige Ko pridejo angelčki Vere Poljšak.

IK

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Čutenje identitete

Novica ni več tako sveža, kljub temu pa gre temo uvrstiti med tiste, ki nas lahko vedno zdravijo. Vsaj tako upam. Ne želim se iti poceni retorike, kot ne želim biti zastoj kritičarka, tokrat pa bi res želela pisati o svoji osuplosti. Vem, da v svojem javnem izjavljanju o "pre-nizkem slovenskem ponosu, ki je botroval temu, da je bil za piranskega župana izvoljen tujec, kar je nedvomno negativen znak" Boris Pahor ni želel biti "negativno nastrojen" (kot se je sam izrazil po objavi), vem pa tudi, da je to še en dokaz, kako slepi smo za družbene spremembe. In kako zelo lahko nepremišljene besede, izrečene medijem, upravičeno šokirajo. Piranski župan je z veliko mero zdrave pameti pripomnil le, da se že celih trideset let, odkar je v Sloveniji, čuti Slovenca in je to tudi izbral. Živimo v času in prostoru, kjer žal še vedno ne pojmuje možnosti "emotivne izbire identitete". Bossmann se je pred več desetletji priselil v Slovenijo, poročil se je s Slovenko in od takrat, kot je sam jasno izjavil, "izbral slovensko identiteto". "V vseh teh letih sem se vedno počutil Slovenca". Vsaka študija jasno govori o "čutenju identitete", torej: S kakšno pravico ga lahko še vedno imamo za (predvsem temnopoltega...) tujca? Izključno na podlagi rojstnega lista? V kolikšni meri lahko lastna identiteta v življenju ubere drugo pot od tiste, ki je bila načrtovana na tem listu, ki je uvertura življenjske poti? V kolikšni meri lahko še vedno, denimo

trideset in več let bivajoče priseljence v Italiji, in predvsem njihove tu rojene otroke, imamo za ne-Italijane?

Pred časom sem živila v mestni četrti, kjer je delovala dobro vpeljana kitajska restavracija. Živo se spominjam lastnikovega najstniškega sina, s katerim sva skupaj čakala na mestni avtobus. Večkrat sem nategovala uho, da bi slišala, o čem se pogovarja njegova družina. Slišala sem ga govoriti z zelo eklatantno zaljubljenim (zahodnjaškim) dekletom v tekoči tržaščini, se zaskrblo smeja ob smešno nizkih ocenah v latinščini in grščini, in razmišljala,

kaj se ta fant po vsej verjetnosti počuti. V šoli in družbi vrstnikov italijanščina in italijanska kultura, doma kitajščina. Ali niso ravno ti "novi Italijani", tisti, ki jih ne vidimo in jim le na podlagi barve kože ali izreza oči odtegujemo možnost identitete, ki so si jo "izbrali"?

Pred nekaj dnevi sem na slovenskem nacionalnem

TV programu spremljala pogovor v studiu z dvojico, katere en član je imel azijske poteze, govoril pa je v pristni ljubljanski. Morda je bil posvojen, morda so se starši, morda on sam v določenem življenjskem trenutku, semkaj priselili, kdo ve. Pomembno pa je, da mu nikakor ne moreš zanikovati njegovega čutenja lastne slovenskosti. Na podlagi izreza oči?

Sprašujem se, kam vodijo vse naše besede o bogastvu različnosti, če ne znamo tega resnično začutiti. Ne le racionalno. Emotivno.

Visoki jubilej zavedne Slovenke

Sto let gospe Štefanije Ravnik

V San Franciscu v ZDA je na božično vigilijo 2010 obhajala svoj stoti rojstni dan gospa Štefanija Ravnik, r. Rutar.

Gospa Štefanija je primorska rojkinja, saj je svojo življenjsko pot pričela v Tolminu 24. decembra 1910. Starši, oče Ivan Rutar in mati Viktorija Perat, so svojim osmim otrokom poleg srčne kulture posredovali tudi trdno versko in narodno vzgojo. Ta globoka verska in narodna zavest je oblikovala celotno življenje gospe Štefanije in jo tudi danes postavlja v središče verskega in narodnega dogajanja slovenske skupnosti, med katero živi. Njena prva otroška leta v Tolminu sta zaznamovala prva svetovna vojna in begunstvo. Mati Viktorija se je z otroki zatekla najprej na Primorsko pri Kranju, nato pa v Višnjo Goro, medtem ko je oče bil vpoklican v avstrijsko vojsko. Ob vrnitvi v Tolmin je družina našla porušen dom. Treba je bilo vse začeti znova.

Mlada Štefka je študirala v Tolminu, kjer je obiskovala učiteljske. Naj tu omenim, da je njena sestra Marija Rutar, tudi učiteljica, bila priznana etnografinja in starosta primorskih muzejskih delavcev. Danes nas na to opozarja spominska plošča na rojstni hiši v Tolminu, ki so jo tja postavili v spomin nanjo in na njenega očeta Ivana Rutarja, zadnjega tolminskega kolarja.

Gospa Štefanija se je leta 1931 poročila z dr. Antonom Ravnikom, živinozdravniškim strokovnjakom. Ob razmejitvi se je družina preselila v Gorico. V tem času je gospa Štefka poučevala na Tržaškem. Leta 1951 se je družina izselila v San Francisco v ZDA, saj starši, kot jugoslovanski državljani, niso dobili zaposlitve v Italiji.

Kljub težavam, ki jih je bilo treba premostiti, še zlasti v začetku, je gospa Štefka s soprogom tako vključila v versko in kulturno

življenje slovenske skupnosti v San Franciscu. V tem vzdušju slovenske narodne in verske zavesti so rasli tudi njuni štirje otroci: Anton, Aljoša, Ivo in Miriam, ki so si pridnostjo in nadarjenostjo pri-

dobili visoko izobrazbo in lahko rečemo, da so danes, skupaj z gospo Štefanijo, "stebri sicer maloštevilne slovenske skupnosti v župniji Gospodovega rojstva", kot je

to poudaril urednik Družine, g. Franci Petrič, v letošnji prvi številki omenjenega tednika, in spadajo med ugledne rojake na zahodni obali, kot je še dodal.

Gospa Štefanija se je že takoj ob prihodu v San Francisco skupaj z možem Antonom pridružila pevskemu zboru, ki ga je vodil prof. Aleš Šimenc. Zbor je pel oziroma še poje v župnijski cerkvi, posvečeni Gospodovega rojstvu, ki jo slovenska skupnost deli s hrvaškimi in poljskimi verniki. Gospa Štefanija tudi zdaj vsako nedeljo prihaja k slovenskemu bogoslužju in skupaj s hčerko Miriam se vedno poje v zboru. Prav tako so navdušeni pevci tudi sinovi, saj je gospa Štefanija svojo ljubezen do slovenske pesmi posredovala svojim otrokom in tudi vnukom. Njena globoka vera in trdna narodna zavest in ne nazadnje tudi njena prirojena ljubeznivost in gostoljubnost postavljajo slavljeno v samo središče slovenske skupnosti v San Franciscu.

Gospa Štefaniji, ki je tudi zvesta naročnica Novega glasa, želimo, naj jo Gospod Bog še dolgo ohrani med njenimi domačimi in vsemi, ki jo imajo radi!

Mariza Perat

Zahodni in jugozahodni predel mesta (48)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

Vodstvo zavoda je pri svojih gojencih dosegalo zavidljive uspehe, saj je od ustanovitve zavoda leta 1930 vzgojilo kar 50 duhovnikov (R. Klinec: Slov. Alojzijevišče v Gorici, Gorica 1972, str. 12). V poročilih še beremo:

"V sedmih šolskih letih (1923-1930) je zavod pripravil 72 dečkov, ki so izvršili sprejemne izpite na državnih srednjih šolah in nato stopili v deško semenišče. V tem semenišču je letos 160 gojencev. Slovencev iz goriške nadškofije je 59, vse je vzgojil naš zavod! Poleg tega je v semenišču še 10 naših nekdanjih gojencev, ki so iz tržaške škofije" (R. Klinec: Slov. Alojzijevišče v Gorici, Gorica 1972, str. 13).

V tem času je bil ravnatelj zavoda Jožko Bratuž, poznejši profesor na nadškofijski gimnaziji v Malem semenišču. Svojemu poslanstvu se je posvetil z vso resnostjo in vsem srcem. Lahko rečemo, da je živel samo za blagor zavoda in njegovih gojencev. Kot prefekta sta mu pomagala Franci Bratuž in Alojzij Simoniti. Duhovni vodja je bil g. Filip Terčelj, pravni svetovalec dr. Stojan Brajša, zdravnik pa dr. Franc Jakončič (Dr. Josip Ličan: Dijaški zavod Alojzijevišče, Koledar GMD, 1925). Gospodinjstvo so vodile šolske sestre sv. Frančiška, ki so iz Ma-

ribora prišle v Alojzijevišče že pred prvo svetovno vojno. Po vojni so do leta 1930 tu med polletnimi počitnicami prirejale gospodinjske tečaje, ki so jih obiskovala dekleta iz vse Primorske (Kronika Zavoda Sv. Družine v Gorici). Življenje v zavodu se je torej znova uredilo, toda fašistični oblasti, ki je že nekaj let bila na vladi, je bil zavod vedno bolj na poti. Začelo se je postopno, a načrtno potujevanje zavoda. Dne 28. oktobra 1930 je izšel odlok, da je odbor društva "Alojzijevišče" razpuščen. Zavod je bil

Prof. Jožko Bratuž

ukinjen in fašistične oblasti so vanj poslale svojega komisarja. Čez šest let je zavodsko poslopje zaradi nesposobnosti uprave bilo predana vojaški oblasti, ki je zavod spreminila v vojašnico. Tako je ostalo do konca druge svetovne vojne. Ko je oblast prevzela Zavezniška vojaška uprava, je ta 7. novembra 1945 izdala dovoljenje za ponovno odprtje zavoda (Slovensko Alojzijevišče ob 80-letnici, Gorica 1972).

Prvi gojenci so prišli v zavod v šolskem letu 1946/47. Njihovo število pa je bilo omejeno, saj so v zavodu bili nastanjeni begunci. Prvi ravnatelj je bil g. Ivan Kretič, ki pa je septembra 1947 bil imenovan za župnika v Solkanu. Nasledil ga je g. Janez Eržen, ki je Alojzijevišče vodil do leta 1967. Prefekt je bil msgr. dr. Franc Močnik, po odstopu g. Eržena pa je postal ravnatelj zavoda (Dr. Kazimir Humar, Koledar GMD 1985). Kot prefekta sta mu pomagala g. Emidij Susič in g. Danijel Pintar (R. Klinec, Slov. Alojzijevišče v Gorici, Koledar GMD 1969).

G. Filip Terčelj

Msgr. Franc Močnik

profesor na nadškofijski gimnaziji v Malem semenišču. Svojemu poslanstvu se je posvetil z vso resnostjo in vsem srcem. Lahko rečemo, da je živel samo za blagor zavoda in njegovih gojencev. Kot prefekta sta mu pomagala Franci Bratuž in Alojzij Simoniti. Duhovni vodja je bil g. Filip Terčelj, pravni svetovalec dr. Stojan Brajša, zdravnik pa dr. Franc Jakončič (Dr. Josip Ličan: Dijaški zavod Alojzijevišče, Koledar GMD, 1925). Gospodinjstvo so vodile šolske sestre sv. Frančiška, ki so iz Ma-

/ dalje

Prijetno prednovoletno praznovanje goriških upokojevc

Pred koncem decembra je najlepši čas, da se spomnimo na preteklost in pomislimo na prihodnost. Je čas, ko si izrazimo voščila z željo po sreči, zdravju in uspehu. Zato se je običaj silvestrovanja kar dobro ukoreninil tudi pri nas. Na povabilo Društva goriških upokojevc se je 28. decembra odzvalo skoraj 120 oseb. Privabila jih je primerno velika dvorana Hotela ai Pini v Pineti pri Gradežu. Tam se je številna družba kar lepo znašla. Po pozdravu in kratki omembi številnih problemov v svetu in pri nas je društveni predsednik navedel vse dejavnosti, uspešno izvedene v letu 2010. Sledila sta prijetno prednovoletno druženje ob živahni glasbi, petju in plesu ter srečelov z mnogimi dobitki. Podeljene so bile vrtnice 12 jubilarantom, odsotni jubilaranti so naslednjega dne prejeli cvetje na svoj dom, med temi je bilo tudi kar nekaj devetdesetletnikov. Praznovanje je doseglo višek v trenutkih, ko so si vsi ob torti in penini izrazili srečno novo leto pod geslom: "naj tisoče biserov trosi nebo, ko vsi si nocoj podamo roko"! / ED

Slovenska notranja politika

Kučan in Janša za premaganje krize?

Levi politični blok in stranke politične desnice vztrajajo pri svojih ocenah razmer in vsestranske krize v Sloveniji, ki se kaže tudi v zelo nizki podpori vladi v javnosti. Toda vsi, ki odločajo o upravljanju države, bodisi v parlamentu, vladi ali pa v političnih strankah, ali pa bi radi

V sedanjih parlamentarni in vladni koaliciji so očitno doumeli, da morajo odpraviti nasprotja in spore med strankami in politiki, vključeni v omenjeno povezavo, s čimer bi si koalicija morda lahko povrnila upanje v novo zmago na naslednjih državnozborskih volitvah. Ovi-

Javna glasila in elektronski mediji poročajo, da v Sloveniji pač potrebujemo novega mesijajo. Ta beseda po starem judovskemu tolmačenju pomeni odrešenika, pričakovanja rešitelja ali celo rešitelja sveta. No, nekakšen rešitelj od zunaj Sloveniji zagotovo ni potreben, ker imamo dovolj domačih os-

spod s krizami, finančno, gospodarsko, krizo civilizacije in krizo vseh temeljnih vrednot.

krize v Sloveniji nekdanji predsednik Republike Milan Kučan ter predsednik Slovenske demokratske stranke in vodja opozicije Janez Janša. Da ne vidi nobenega razloga za mesijo, je večkrat poudaril predsednik države dr. Danilo Türk. Po njegovem moramo vse probleme reševati v demokratičnem sistemu, ki ga imamo. Evropski poslanec iz vrst Janšev SDS Milan Zver pa opozarja, "da ta hip Slovenci nismo pripravljeno doseči soglasja o politični osebnosti, ki bi ji uspelo združevati oba politična pola. Mesije ne potrebujemo, ampak vsaj predsednik države bi moral predstavljati interese vseh državljanov". Kategoričen in jasen pri ocenjevanju sedanjih razmer in krize pri nas je politični komentator in analitik Vlado Miheljak. Napisal je, "da niti slučajno na obzorju ni osebnosti, ki bi zmogla avtoriteto, s katero bi lahko nagovarjala tako svojo interno kot tudi širšo slovensko javnost".

Realno in prepričljivo je zdajšnji politični in gospodarski trenutek v Sloveniji ocenil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Anton Stres. V intervjuju za spletno stran Siol.net je najprej ugotovil, "da v Sloveniji družbeno moč ni porazdeljena enakomerno. Jaz ocenjujem, da ima levi politični blok 60% družbene moči in posledično tudi politične moči. Desni blok pa ima 40% omenjenih moči". Potem pa je takole nadaljeval: "V Sloveniji je ta trenutek gotovo zaskrbljujo-

č, ne da bi bil že potreben kakšen preplah. Pomembno pa je, da razmišljamo o temeljih države. Po mojem gre že za vprašanje legitimnosti, to je upravičenosti države. Le-ta je legitimna, če zagotavlja neko temeljno pravičnost, kot dela pravne države. Ljudje bi morali imeti občutek, da je to res. Za mnoge, kar kažejo tudi javnomnenjske raziskave, država Slovenija ni več legitimna, saj jim ne daje občutka temeljne varnosti in pravičnosti, do katerega imajo pravico in zaradi katerega država sploh obstaja". Po mnenju ljubljanskega nadškofa in metropolita bi sedanje razmere in krizo najbolje reševala velika koalicija, ki bi jo tvorili predvsem Socialno demokratska in Slovenska demokratska stranka, "vendar pa zanjo ni nobene možnosti v bližnji prihodnosti".

V Sloveniji se je število brezposlenih delavcev in uradnikov povečalo že na več kot 110.000, kar kaže na obseg in razsežnosti gospodarsko-finančne krize. Vseh sedem sindikatov v državi pa že nekaj dni zbira podpise za referendum, s katerim bi razveljavili nov zakon o pokojninskem zavarovanju. Zbrati bodo morali 40 tisoč glasov podpore. Če bi ustavno sodišče prepovedalo referendum, kar predlaga vladna koalicija, sindikati ne bodo opustili boja za odpravo zakona. Domnevno imajo pripravljen tako imenovan načrt B, ki naj bi predvideval ostre oblike protestov, morda demonstracije na ulicah in trgih po vsej Sloveniji, odstop vlade in umestitev nove vlade, ki jo že vnaprej imenujemo delavska vlada.

Marijan Drobež

Milan Kučan

Janez Janša

vodstvo Slovenije prevzeli v naslednjem mandatu leta 2012, opozarjajo, da bo letošnje leto najbolj pomembno za rešitev krize in nasploh za utrditev in prihodnost slovenske demokracije. O tem bo najbrž veliko razprav, saj bomo letos z različnimi dogodki zaznamovali dvajseto obletnico ustanovitve samostojne in neodvisne države Slovenije.

ro in težavo pri takšni usmeritvi naj bi pomenil premier Borut Pahor, ki sicer ponavlja, da bo svoj mandat opravil do konca. Hkrati pa je, sodeč po nekaterih dogodkih in izjavah, očitno, da bo koalicija na čelo izvršilne oblasti postavila drugega človeka. V politični javnosti navajajo različne osebnosti, ki naj bi bile primerne za odločnejši in učinkovitejši

ebnosti, politikov, ki bi pa seveda morali biti sposobni, pošteni, odgovorni in verodostojni. Javna občila navajajo različne kandidate, ki bi lahko prevzeli funkcijo novih voditeljev. Med njimi sta npr. gospodarstvenika in politika dr. Matej Lahovnik in Rado Pezdir. Toda očitno naj bi bila najbolj primerna in sprejemljiva kandidata za premostitev

bnja cilja:

1. Manjšinski mediji bodo zaradi dejstva, ker v Sloveniji nimajo svojih stalnih dopisnikov in dopisniške mreže, lahko s pomočjo STA bolj celovito in ažurno poročali o dogajanju v Sloveniji, te informacije pa bodo dostopne tudi večinskemu narodu v državi, kjer Slovenci živijo.

2. Brezplačen dostop do servisa STA bo zamejskim medijem v slovenskem jeziku, ki se ubadajo z velikimi finančnimi problemi, prihranil del denarja, na ta način pa bo tudi Republika Slovenija pomagala pri njihovem obstoju in delovanju.

Za STA takšna odločitev vlade ne bo predstavljala velikega izpada dohodka, ker je le malo zamejskih medijev, ki že koristijo in plačujejo te usluge. Ta izpad dohodkov pa lahko nacionalni tiskovni agenciji vlada nadomesti iz drugih virov.

Za odgovor se vam najlepše zahvaljujem.

Miro Petek

informativnim medijem. S tem bo Republika Slovenija dosegla najmanj dva pomem-

Pisna poslanska pobuda Mira Petka Vladi RS

O brezplačnem dostopu do servisov STA za medije v zamejstvu

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije in predsednik komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu Miro Petek je v skladu s 240. in 248. členom Poslovnika Državnega zbora posredoval predsedniku DZ dr. Pavlu Gantarju pisno poslansko pobudo glede brezplačnega dostopa do servisov Slovenske tiskovne agencije (STA), ki ga je naslovil na Vlado Republike Slovenije. Njegov zapis objavljamo v celoti. Slovenski mediji v zamejstvu se srečujejo z velikimi finančnimi problemi, čeprav Republika Slovenija prispeva znatna sredstva k raznoliki paleti medijske krajine, kjer živi slovenska narodna skupnost. Del denarja dodajo tudi Italija, Avstrija in Madžarska, vendar

je vse skupaj premalo za dostojno življenje, vse bolj pa postaja vprašljivo tudi preživetje nekaterih medijev. Vemo pa, kako pomembna je zapisana in govorjena slovenska beseda v našem zamejstvu in kako veliko vlogo imajo najrazličnejši slovenski zamejski mediji.

Vlada je predstavnic Republike Slovenije, ki je ustanoviteljica in lastnica Slovenske tiskovne agencije (STA), ki je izjemno pomemben informativni servis tudi za slovenske medije v zamejstvu. Le nekaj največjih zamejskih tiskanih in elektronskih medijev si lahko privoščijo naročnino na

plačljiv servis STA, zato vladi posredujem pobudo, da na eni od prihodnjih sej sprejme ustrezen sklep, s katerim bi omogočila prost in brezplačen dostop do vseh servisov STA vsem relevantnim zamejskim

Prejeli smo

Dokler Sloveniji še vlada partija

Na začetku novega leta smo brali intervju z ljubljanskim nadškofom metropolitom dr. Antonom Stresom, kjer je častnik Jože Bonč zastavil med drugimi tudi naslednje vprašanje: "Nedavna obletnica je spet pokazala, da sta dva politična bloka zelo zelo vsaksebi. To je vnovič zarezalo tudi v slovenski narod"? - Dr. Stres mu je odgovoril: "To ni od danes in tega žal nismo presegli. Na osnovi tujih raziskav lahko

rečemo, da smo izjemno polarizirana država. Eden od sociologov, ki je sodeloval pri teh raziskavah, mi je rekel, 'vi porabite preveč energije za medsebojno obračunavanje, namesto da bi vso to energijo skupaj vložili v napredek in razvoj države'. Vse to je dejansko neproduktivno, je pa žal dejansko stanje zelo zaskrbljujoče".

To stanje je tako zaskrbljujoče, da se smemo vprašati: kaj je v resnici pokazala nedavna obletnica? Pokazala je, da na laži ni mogoče graditi nič in se najmanj samostojne pravne države. Dok-

ler Slovencev ne bo zanimala resnica o zločinških pričetkih in poteku revolucije med nami v času sovražne okupacije, dokler ne bo spregovorjena jasna beseda o škofu Rožmanu, o vaških stražah in domobrancih, o 'osvoboditeljih', ki so si z nasiljem pridobili popolno oblast, ki jo v veliki meri ohranjajo do danes, toliko časa se slovenska republika ne bo osvobodila partijske mafije in zato ne bo živela. Brez resnice ni življenja. Za današnjo Slovenijo drži, kar je nedavno zapisal pisatelj Alojz Rebula: "... Naj odkrijejo še tri Kočevske roge, še tri Konfine in tri Hude jame, naj k 600 moriščem dodajo še 100 novih, se uradno vrednotenje 1941-1945 ne bo spremenilo"...

Po odgovoru gospoda nadškofa o 'dveh blokkih, ki sta zelo zelo vsaksebi', je sledilo vprašanje: "Kako to preseči"? Dr. Stres je odgovoril: "Večkrat sem že različnim politikom rekel, da je za nas rešitev velika koalicija, ampak zanjo ni nobene možnosti v bližnji prihodnosti"... Ali je rešitev v koaliciji ali ne, je odvisno v prvi vrsti od tega, kdo in s kakšnim namenom jo sestavlja. Kjer ne spoštujemo resnice, tudi noben koalicijski dogovor ne bo imel veljave. Zato je pri nas žal ta rešitev "v bližnji prihodnosti" res nemogoča. Treba bo iskati drugo pot, ki bi se morala pričeti tam, kjer so pred več kot pol stoletja pokopali resnico.

Stane Snój
Buenos Aires

AMO SNG Nova Gorica in Gledališče na vrvici Navihanka ali Kaj je za vrati?

V torek, 28. decembra, je bilo v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica praznično, ne samo zaradi božično in novoletno okrašenega preddverja, ampak zato, ker je bila na velikem odru premiera otroške igre Navihanka ali Kaj je za vrati?, ki jo je ob misli na neizmerno otroško domišljijo simpatično stkal režiser in mentor mladih igralcev Emil Aberšek. Odigrali so jo člani Amaterskega mladinskega odra, ki deluje pod okriljem Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, in Gledališča na vrvici, ki ustvarja v Zvezi kulturnih društev. V obeh skupinah rosno mlade igralce v odkrivanje gledaliških zakonitosti vodi mentor in pedagog Emil Aberšek že od ustanovitve dalje in si prizadeva, da bi iz teh ljubiteljskih skupin zrastle tudi igralski talenti, kar se je v preteklosti, tudi bližnji, že večkrat zgodilo. Marsikateri igralec, ki je sedaj član SNG Nova Gorica, je prve gledališke stopinje ubiral prav v AMO, pa tudi med tehničnim osebjem se gotovo najde kak nekdanji zagnanec AMO. V letošnji oz. že lanske sezoni je bil pri tej mladinski gledališki skupini zavnoven generacijski prehod. Srednješolci so po maturi zapustili ta gledališki krog in sedaj so na potezi mladi, nekateri že prav obetavni igralci. Da je res tako, so pokazali na decembrski premieri, ko so kar sproščeno odigrali 'fantazijsko igro', v katero so bile vključene tudi lutke, drobni strahci in troglavi zmaj s pobilskavajočimi, grozečimi očmi. Kaj se namreč dogaja, ko mamica odide po opravkih in hčerki ostane sama doma? Kljub prepovedi jo premaga radovednost in v družbi prijateljske odklene omaro, v kateri so lahko zgodijo čudne reči: vklene jo lahko zmaj, prikažejo se beli strahci... in seveda 'strašljivo' zabavna igra se prične. Po preverjeni in že utečeni shemi si je Aberšek tudi tokrat domislil

živahnega in razigranega povezovalca, iznajdljivega Kljukca, ki igrivo vodi igro in njen razplet. Imenitno se je vanj vžvela Anuša Kodelja, v kateri tli prava igralska žilica. Izkušena Kaja Dragoljevič je imela tokrat bolj resnobno in omejevalno vlogo mame, ki ji ni dopuščala velikega igralskega razpona, ostale like so pristrčno odigrale Ana Kolenc, Lora Stefanova, Hana Markočič, Eva Mavrič, Ana Iškolaris, Barbara Skočaj in Neža Vidmar ter pri tem dokazale, da se rade predajajo gledališkimi poletom v domišljiji svet. Kot vedno je govorjeno besedo spremljala glasbena govorica s petimi songi. Glasbenik Matej Petec, ki ima kar nekaj izkušenj v otroških predstavah, je dal igri primeren glasbeni ton, s katerim je koreografske figure uskladila Sara Kenda, ki že nekaj let kot koreografinja spremlja delo AMO. Privlačne kostume živih barv si je zamislila Eva Tomašević. Lutke je oblikovala in izdelala Polona Žbogar. Za svetlobne učinke je poskrbel Renato Strgulc. Kot vedno minimalistična scenografija, ki dopušča igralcem prostost gibanja in malim gledalcem, da jo s svojo domišljijo dogradijo, je izšla iz zamisli Emila Aberška, ki zna tankočutno prisluhniti željam mladih igralcev, pa tudi gledalcev. Ti so seveda z navdušenjem sprejeli novo predstavo in toplo zaploskali izvajalcem.

Odrasli gledalci smo na premieri, ki se je udeležil tudi novogoriški župan Matej Arčon, zaznali popolno odsotnost vodstva gledališča. Edina njegova predstavica je bila, sedaj že nekdanja, organizatorka Branka Štrukelj, ki je zmeraj s simpatijo in zanimanjem spremljala delovanje AMO; ta nedvomno opravlja pomembno vlogo vpeljevanja mladih v gledališki svet in jim nudi podlago, da bodo kot gledalci lahko kritično spremljali in presojali gledališko ustvarjanje.

IK

Gledališka predstava v Biljah

V nedeljo, 16. januarja 2011, ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Biljah gledališka skupina KD Brce iz Gabrovce pri Komnu uprizorila komedijo v treh dejanjih Georgesa Feydeaua Krojač za dame. Prevod Tone Smolej, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder.

Napoved prihodnjih finančnih zlomov

Gospodarska kriza

V zadnjih dveh letih se veliko govori in razpravlja o gospodarski in finančni krizi, ki je zajela v zadnjih dveh letih skoraj ves svet. Vrhunski strokovnjak pri analiziranju gospodarskih kriz je prof. Nouriel Roubini, ki je pred kratkim napisal bogato knjigo o gospodarski krizi; v slovenščino jo je prevedel Zlatko Turković. Knjigo, ki ima 353 strani, je založila in izdala založba Soleco d. o. o. iz Ljubljane. Bralci te knjige bodo spoznali, kako avtor razblinja mite, odkriva metode, s katerimi je slavni ekonomist Roubini napovedal zadnje finančno krizo. Ni dovolj le pisati zgodovino finančnih kriz in analizirati posamezne dogodke, potrebno je osvetliti napoved prihodnjih finančnih zlomov. S tem bi se bolje pripravili na prihodnost. Avtor ima bogate izkušnje s strokovnimi raziskavami, kar mu je prineslo spoznanje, da so krize precej pogoste in predvidljive. Njegovo knjigo, katere soavtor je Stephen Mihm, bomo tako rekoč kot roman, ker je izredno lepo napisana in prevedena v slovenščino. Avtorju je uspelo s kombinacijo zgodovinskih ekonomskih analiz soočati sodobne politike, ustvarjalce politike, investitorje in borzne strokovnjake

Prof. Nouriel Roubini

z dolgo časa zanemarjeno resnico, da so finančni sistemi po naravi krhki in nagnjeni h kolapsom. Roubini je profesor na newyorški univerzi in gospodarskih katastrof nima za enkratne in slučajne dogodke. Z grenkobo v srcu spremljamo finančne težave in polome v nekaterih državah EU, kot sta Grčija in Irska. K temu težavam se hitro približujejo še druge, kot npr. Portugalska, Italija, Španija itd. Nekateri strokovnjaki, zlasti Roubini, so opozarjali na nastajanje pošastnega balona na trgu nepremičnin in na pok tega balona, kar bi velik del finančnega sistema privledlo do kolapsa. To se je tudi zgodilo in Roubinijeva napoved se je uresničila. Kljub temu da je ta avtor dopolnil le 51 let, je bil na začetku svoje kariere sicer znan, ne pa slovit makroekonomist. V knjigi imamo možnost spoznati gospodarske in finančne krize, ki so se odvijale v zadnjih stoletjih. Poseben poudarek pa je avtor namenil krizi v ZDA, ki je povlekla za seboj finančne težave skoraj po celotni svetu. Njegova oporčila temeljijo na sofisticiranih modelih in strokovnih analizah, ki so skoraj vedno pravilne. Na evropskih ekonomskih fakul-

tetah, zlasti na podiplomskem študiju, proučujejo finančne in gospodarske krize z navedbo določenih avtoritet v posameznih obdobjih. Predavatelji pa v določenih primerih kar ploskajo določenim avtoritetam tistega časa. Roubini nam nalije čistega vina s primerjanjem določenih stališč, ki so jih imeli vrhunski ekonomisti, kot npr. Smith, Keynes, Friedman in drugi. To pomeni, da imajo s pomočjo njegove najnovejšje knjige možnost ne samo študentje, ampak tudi menedžerji, bančniki, podjetniki in drugi, da na razumljiv način in hitro proučijo nastajanje gospodarskih kriz. S tem se lahko izognejo prihodnjim finančnim zlomom in zgrešenim investicijam. Spoznali bomo avtorje sodobnega časa in nekatere že pokojne avtoritete, kot je bil Joseph Schum-

peter. Ta se je osredotočil na podjetnike kot na merila za ekonomske analize in je razvil znano teorijo o podjetništvu, ki jo lahko poenostavljeno izrazimo z dvema besedama: kreativna destrukcija.

V gospodarstvu poznamo tudi tako imenovano trajno deflacijo, ki jo prinese finančna kriza, skupaj s tole lahko pomeni precejšnjo nevarnost in opustošenje za nadaljnji razvoj gospodarstva. Sicer pa so finančne krize lahko z določenega zornega kota zanimive, ker odpirajo pot radikalnim reformam. V vsakdanjem poslovanju opažamo, da je koncentracija finančne moči ustvarila sistem, kjer so veliki igralci med seboj preveč prepleteni; to je lahko tudi v določenem smislu in določenih primerih vzrok finančnih in gospodarskih kriz. Kot primer za finančni sistem v ZDA bi poudarili, da skrbi pri njih cela četa zakonodajnih teles, tako na zvezni ravni kot na ravni posameznih držav. Avtor poudarja, da so omenjena telesa po ključnih nastajala že več kot zadnjih sto let. In če se osredotočimo na leto 2009, ko je Obamova administracija predlagala popolno prenovu finančne zakonodaje ob predvi-

devanju ustanovitve treh novih zveznih regulacijskih agencij (sveta za nadzor finančnih storitev), ki bi bil nekakšen super regulator z nalogo koordiniranja različ-

nih agencij, da bi se tako odpravljale pomanjkljivosti v sistemu ter identificiranju institucij, ki bi za finančni sistem utegnile predstavljati sistemsko tveganje. Pri prenovi ameriške finančne zakonodaje je pomembnejši zvezni urad za zavarovalništvo, ki je odgovoren za nadzor zavarovalnic. Že več časa opažamo, da ZDA beležijo velik trgovinski deficit, njihova vlada izdaja veliko obveznic, večino katerih kupijo tuji investitorji, kar vpliva na razvoj določenih gospodarskih kriz. Totalno drugačno pa je gledanje na Kitajsko, ki ima med vsemi državami na svetu največji bilančni presežek, ker na Kitajsko priteka obilo denarja zaradi izvoza. Poleg tega ima Kitajska relativno malo dolgov in končno imajo Kitajci v rokah precej obveznic tujih držav, največ ameriških hipotekarnih in državnih obveznic. Zato so težnje, da bi revalvirali Kitajsko valuto.

Vse navedeno, analizirano in v praksi uresničeno kliče na nov način razmišljanja, v katerem je potrebno odvreči nedelujoče ideje o neločljivi stabilnosti, učinkovitosti in prožnosti trgov, ki ne ustrezajo predpisom, ter pravilno pristopiti h gospodarskim in finančnim krizam.

Opažamo, da sedanja finančna in gospodarska kriza poteka povsem v skladu s scenarijem, ki so ga predvideli nekateri vrhunski finančniki. Kot vemo, je najprej propadlo nekaj velikih hipotekarnih posojilodajalcev; to je s seboj prineslo določen strah in negotovost. Temu je sledila vrsta odmevnih stečajev, med katerimi so bili tudi veliki hedge skladi. Opažamo, da so se razbili še drugi pomembnejši člani vzporednega bančnega sistema, čeprav velikih institucij ni bilo organiziranih kot banke.

Prednost omenjene knjige je v naboru uporabljene literature in bogatem indeksu. S pomočjo te gale lahko hitro poiščemo v knjigi tiste avtorje, pojme in dogodke, ki nas utegnejo najbolj zanimati. Vsekakor velja poudariti, da sta se Nouriel Roubini in njegov sodelavec Stephen Mihm izredno potrudila z izdajo omenjene knjige, ki nam bo v pomoč, razmišljanje in poslovno odločanje. To velja zlasti v času globalizacije in z vgrajeno nestabilnostjo globalnega finančnega sistema. Pisati zgodovino je mnogo lažje kot napovedovati prihodnost. V tej knjigi pa spoznavamo vzroke in reševanja sedanje in prihodnje globalne okužbe, da se pravočasno pripravimo na bližnje obdobje gospodarjenja.

Gabrijel Devetak

(Ali s Slovenci v Sloveniji komunicira v italijanščini?)

Kaj naj si mislim o slovenski ambasadi v Rimu?

Naj se počutim počaščeno? Ali pa naj kot Slovenka in poklicna prevajalka izrazim svojo zaprepačenost? Dandanes človeka čaka vsak dan za vogalom kakšno majhno ali veliko presenečenje. Meni ga je dostavilo po pošti Društvo slovenskih pisateljev v večji kuverti. V njej sem našla rumeno kuverto z navedbo pošiljatelja: Ambasciata della Repubblica di Slovenia. V notranjosti pa na bristol kartončku z zlatim slovenskim grbom se vabilo s tole vsebino v italijanščini:

In occasione della visita di Stato del presidente della Repubblica di Slovenia, S. E. dr. Danilo Türk, con la Consorte, la Signora Barbara Miklič Türk, l'Ambasciatore della Repubblica di Slovenia S. E. Signor Iztok Mirošič, e la consorte, la Signora Tina Kokalj, hanno l'onore di invitare la S. V.

ga. Jolka Milič in soprog (pripisano ročno)

al Concerto del Coro "Carmina Slovenica", che si terra' martedì 18 gennaio 2011 alle ore 19.30, all'Auditorium "Parco della Musica", Sala Pettrassi, seguirà un ricevimento.

Abito scuro
L'invito strettamente personale verra' richiesto all'ingresso.

Nato sledi rimski naslov avditorija pa številka telefona in faxes in geslo elektronske pošte, kamor lahko potrdiš udeležbo na večeru ali pa vljudno navedeš, zakaj te ne bo. K vabilu je tudi prilepljen na stroj natipkan listič – seveda spet le v italijanščini – iz katerega zveš, da je zaželeno, da prideš med 18. in 19. uro, in nato vsi skupaj dočakamo prihod Predsednika dr. Danila Türka in Pred-

sednika Giorgia Napolitana, ki se bosta udeležila koncerta in po njem tudi sprejema.

Iz Rima so to italijansko pismo iz SLOVENSKE ambasade poslali po pošti v Ljubljano, ki je, če se ne motim, še vedno SLOVENSKA PRESTOLNICA, in sicer na Društvo pisateljev – pozabili so napisati SLOVENSKI, ker gre očitno za zane-marljiv podatek, naslovljeno pa, zelo prijazno, name. Podobno vabilo je prejel nedavno tudi tržaški zgodovinar Jože Pirjevec in v svoji redni glasi v Primorskem dnevniku (30. decembra 2010) je vabilo ves radosten omenil, in ga uvrstil med dobre novice; tudi on je sicer opazil, da so naši diplomatski predstavniki žrtvovali jezik tistih, ki jih predstavljajo v Rimu, v prid sosedskega, a mu ta... jezikovni zdras ali kiks sploh ni skalil veselja, da le niso pozabili nanj. Ko ne bi imel neodoljivih zadržkov, bi kar stekel v Rim na koncert, tudi pozdravit in se rokovat s samimi takimi lepimi in velikimi živinami v temnih gala oblekah. In da sliši spet, domnevam, zbor, ki igra in prepeva Carmino Slovenico; človek, vaje že vsega, bi skoraj pričakoval, da so tudi Carmino uskladili v... Italico. Doklej bo še Slovenica? Pitaj boga!

Vem, vem, poznam vas, sorojaki, zdaj me boste še obdoližili kletega nacionalizma, pa še bolj ničastega iredentizma, in mi navrgli še šovinizem pa zaprašeni in že davno odsluženi tradicionalizem, in me na ta glavni zvon obesili, zanikrno kampanilistko. Sosedu pa vam bodo pomagali nakladati in bodo 100-odstotno odobrvali vaš sveti gnev. Jaz pa si vseeno ne morem predstavljati italijanskega ambasadorja (niti španskega, francoskega, angleškega, nemškega itd.), da bi iz Ljubljane pisal v Benetke, Rim in Milan znanim italijanskim

zgodovinarjem, pisateljem in prevajalcem v tujem, to je v neitalijanskem jeziku, v tem specifičnem primeru v slovenskem jeziku, in jih vabil na glasbeni sprejem. Si ga vi lahko predstavljate? Jaz si ne morem predstavljati niti (naj pomisliti, koga naj prikladem v spomin in vam ga navedem kot zgled), da bi mi moja zelo draga znanica in pesnica Isabella Flego, pripadnica Italijanske unije in zelo znana in priljubljena osebnost v Kopru, poslala kdaj voščilo v slovenščini, lahko tudi v obeh jezikih, kar tako, da mi vrne milo za drago, ko pa sem ji jaz, (naj) večkrat iz čiste pozornosti in privrženosti, pisala v njenem jeziku, to je po italijansko. Dolegle pa nisem še prejela od nje niti... "čavčki" po primorsko, niti "lepo se imej", niti vprašanje "si še živa ali si vsako leto bolj polomljena"? Ker je skrajno dosledna oseba in premočrtna ženska, vredna samo občudovanja in posnemanja. Nič kompromisarska kot mi, ki radi, če se le da, skomignemo z rameni, češ: pa saj je vseeno, pa saj ne bo padel svet, pa saj se spleča kaj žrtvovati za ljubi mir, pa saj gre le za formalnosti, ki nič ne pomenijo – in podobno rezoniranje. No, ji bom pa letos poslala dvojezično voščilo, da prelomim s svojo razvado nonstop popušcanja in prilagajanja, da si bova bolj podobni: "Ciao, Isabella, quest'anno riceverai i miei auguri con molto ritardo, essendo stata ammalata e tuttora malridotta a causa di una brutta influenza che si ostina a non lasciarmi. Le kaj naj ti zaželim, predraga Isabella? Bodi zdrava in ustvarjalna kot doslej. In seveda srečna. Ti in vsi tvoji dragi, veliki in mali. S prizrčnimi pozdravi Jolka iz Sezane (tista neozdravljivo problematična in indisponente)".

Jolka Milič

Kratke

100-letnica smrti Edvarda Rusjana

Prav na dan stoletnice smrti letalca Edvarda Rusjana, 9. januarja, sta bili sočasno dve spominski prireditvi. Na goriškem letališču, kjer so ob stoletnici prvega poleta postavili spomenik na pobudo društva Skultura iz Štandreža, se je skupina Goričanov, predvsem iz Štandreža, spomnila te obletnice in položila cvetje pred spomenik. Prisotnim sta o pomenu podviga Edvarda Rusjana spregovorila prof. Aldo Rupel in predsednik štandreškega rajonskega sveta Marjan Breščak. Druga komemoracija pa je bila v Beogradu, kjer je Rusjan strmoglavil s svojim letalom in kjer je tudi pokopan. Te slovesnosti se je udeležilo tudi več Goričanov in Novogoričanov.

Dobrodelna baklada

V Štandrežu prirejajo že več let v novoletnem času dobrodelno baklado, ki je letos bila v nedeljo, 9. januarja. Zadnja leta sta se štandreški rajonski svet in krajevna skupnost Vrtojba dogovorila, da bosta sočasno poskrbela za pohod iz Štandreža in Vrtojbe in se srečala na nekdanjem mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba. Tako je bilo tudi letos.

Prejšnja leta so nato skupno šli v Jeremitišče, letos pa to ni bilo mogoče, ker potekajo dela na cestnem omrežju. Kljub slabemu vremenu se je zbralo kar lepo število ljudi, ki so se dalj časa zadržali na skupnem srečanju, si izmenjali voščila in se okrepčali z raznimi dobrotami.

Vsakoletni obisk pri najstarejših vaščanih v Podgori

Na vsakoletnem srečanju z najstarejšimi vaščani v Podgori sta konec leta 2010 predsednik tamkajšnjega rajonskega sveta Walter Bandelj in podpredsednica Caterina Ambrosi obiskala

najstarejšo in najstarejšega sovaščana, da bi jima izročila darilo in božična voščila. Najstarejša Podgorca sta gospa Maria Marassi Blasig, ki ima 97 let, rojena je namreč 14. januarja 1913, in skorajšnji stoletnik, gospod Albin Hvala, rojen 5. decembra 1911. Njima in vsem ostarelim v naši skupnosti ter njihovim družinam naj gredo iskrena voščila v novem letu 2011.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Ogllaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 11. januarja, ob 14. uri.

"NELLA VECCHIA FATTORIA C'È UNA NUOVA FATTORIA!"

KMETIJSTVO SE JE SPREMEMILO. PRIPOVEDUJ NAM O TEM ! POPIS 2010 SE JE ZAČEL

Tudi med že tradicionalnimi kulturami raste ena nova kultura. Kultura, ki ima svoje korenine v naši preteklosti, ampak se dan za dnem bogati z novimi tehnikami, novimi energijami in novimi idejami. Tudi zaradi tvojega dela. Iz teh razlogov potrebujemo tvoje mnenje, da razumemo katero smer je ubralo kmetijstvo v državi in s tem omogočimo razvoj učinkovitejših ukrepov za razvoj in konkurenčnost kmetijstva. Popisovalci že pristopajo k upraviteljem kmetij, da skupaj izpolnijo vprašalnik. Tisti, ki želite, pa ga lahko izpolnite kar preko spleta.

Numero Verde
800-098571

censimentoagricoltura.istat.it

 **6° Censimento Generale
dell'Agricoltura** | **Istat**
ZBIRAMO MNENJA, SEJEMO PRIHODNOST.

 **REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA**

www.censimentoagricoltura.fvg.it